తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు

సప్తగిరి

సచిత్రమాసపత్రిక

అక్టోబరు 2016 వెల రూ.5/-

03-10-2016 ధ్వజారోహణం (సాయంత్రం)

గరుడ గమన గరుడధ్వజ నరహరి నమో నమో నమో

03-10-2016 పెద్దశేషవాహనం (రాత్రి)

కదిసిపనులకెల్ల గాచుకొన్నశేషుడు
మొదలదేవతలెల్లా మొక్కేశేషుడు

04-10-2016 చిన్నశేషవాహనం (పగలు)

వీడుగదే శేషుడు శ్రీ వేంకటాద్రిశేషుడు

దైవంబితడని తలచరో...

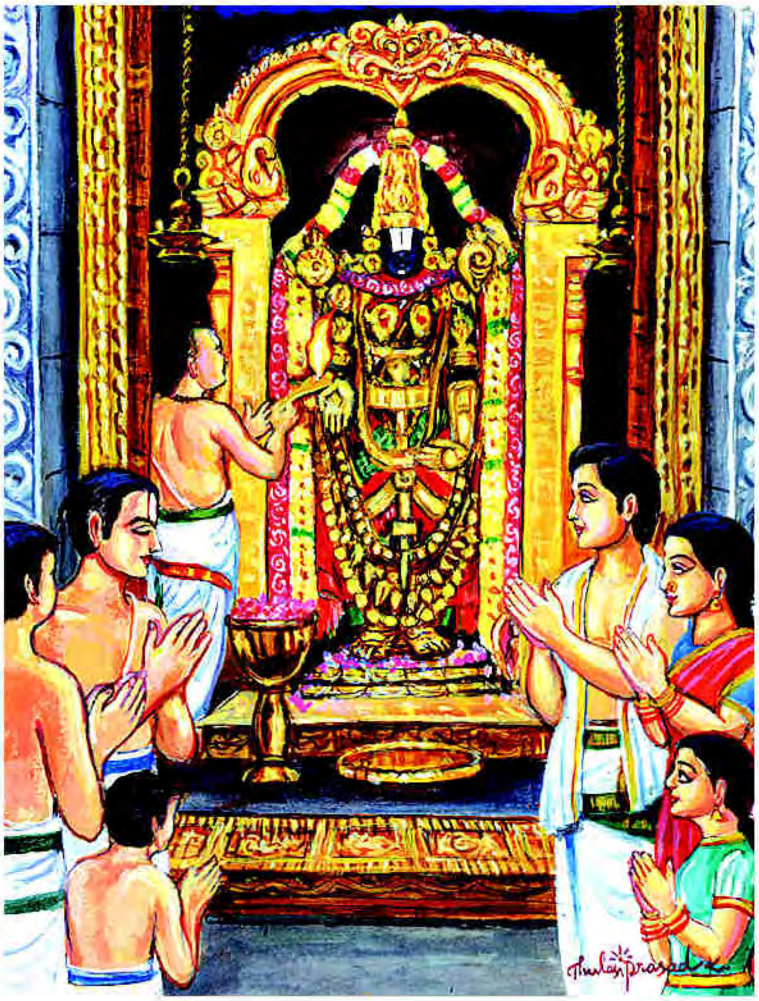
వీధులవీధుల విభుడేగీ నిదె
మోదముతోడుత మ్రొక్కరో జనులు

గరుడధ్వజమదె కనకరథంబదె
అరదముపై హరి యలవాడే
యిరుదెసల నున్నారు యిందిరయు భువియు
పరగ బగ్గములు పట్టరో జనులు

ఆడే రదివో యచ్చరలెల్లను
పాడేరు గంధర్వపతులెల్లా
వేడుకతో వీడే విష్వక్సేనుడు
కూడి యిందరును జూడరో జనులు

శ్రీవేంకటపతిశిఖరముచాయదె
భావింప బహువైభవములవే
గోవిందనామపుఘోషణ లిడుచును
దైవంబితడని తలచరో జనులు

(సంపుటం-4, సంకీర్తన -286)

బ్రహ్మాండనాయకుని బ్రహ్మోత్సవ వైభవాన్ని అన్నమయ్య కీర్తించిన తీరు అద్భుతం! పరమాద్భుతం!!

అదిగో! వీధి వీధినా సంచరిస్తున్న విభుడు వేంకటేశ్వరుడు! ఓ భక్తజనులారా ముదమారా చేతులెత్తి మొక్కండి.

అదిగో! గరుడధ్వజంతో ఉన్న బంగారు తేరు! ఆ రథంలో విరాజిల్లుతున్న హరిని చూడండి, ఆయనకు ఇరు వైపులా శ్రీదేవి భూదేవేరులు! జనులారా! దివ్యమైన ఆ రథం పగ్గాలను పట్టుకొని లాగండి.

ఆ రథం ముందుభాగంలో చూడండి: అప్సరసలు ఆడుతుండగా, గంధర్వులు పాడుతున్నారు! వీళ్లందరితో పాటు విష్వక్సేనుడు వేడుకతో నడుస్తున్నారు.

అదిగో! మెరుపులతో ప్రకాశిస్తున్న వేంకటాచలశిఖరాలు. ఆ వేంకటపతి వైభవాలను తలుస్తూ, గోవిందనామ ఘోషలు చేస్తూ, అద్భుతమైన దేవుడని భావించి కొలవరో జనులారా!

తిరుచానూరు
శ్రీ పద్మావతీఅమ్మవారి బ్రహ్మోత్సవాలు-2016
నవంబరు 25 నుండి డిసెంబరు 04 వరకు

తేదీ	వారము	పగలు ఉత్సవం	రాత్రి ఉత్సవం
25-11-2016	శుక్రవారం	---	అంకురార్పణం
26-11-2016	శనివారం	ధ్వజారోహణం	చిన్నశేషవాహనం
27-11-2016	ఆదివారం	పెద్దశేషవాహనం	హంసవాహనం
28-11-2016	సోమవారం	ముత్యపుపందిరివాహనం	సింహవాహనం
29-11-2016	మంగళవారం	కల్పవృక్షవాహనం	హనుమద్వాహనం
30-11-2016	బుధవారం	పల్లకీ ఉత్సవం	గజవాహనం
01-12-2016	గురువారం	సర్వభూపాలవాహనం	గరుడవాహనం
02-12-2016	శుక్రవారం	సూర్యప్రభవాహనం	చంద్రప్రభవాహనం
03-12-2016	శనివారం	రథోత్సవం	అశ్వవాహనం
04-12-2016	ఆదివారం	పంచమీతీర్థం	ధ్వజావరోహణం

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల సచిత్ర మాసపత్రిక

సప్తగిరి

సంపుటి : 47 అక్టోబరు, 2016 సంచిక : 05

వేంకటాద్రిసమం స్థానం
బ్రహ్మాండే నాస్తి కించన।
వేంకటేశసమో దేవో
న భూతో న భవిష్యతి ॥

సప్తగిరి మాస పత్రిక

ఇతర వివరాలకు
0877-2264543

విడి ప్రతి : రూ. 5/-
సం॥ చందా : రూ. 60/-
జీవిత చందా : రూ. 500/-
విదేశాలకు సం॥చందా : రూ. 850/-

ఈ నెలలో....

ముఖచిత్రం & వెనుక చిత్రం : బ్రహ్మాండనాయకుని బ్రహ్మోత్సవ వైభవం!

24 గంటలు పనిచేసే తి.తి.దే. కాల్‌సెంటర్ ఫోన్ నెం.
0877 2277777 / 2233333

ఆనందమయం సప్తగిరీశుని బ్రహ్మోత్సవం

నిత్యాత్ముఁడైయుండి నిత్యుఁడై వెలుఁగొందు - సత్యాత్ముఁడైయుండి సత్యమై తానుండి
ప్రత్యక్షమైయుండి బ్రహ్మమైయుండు - సంస్తుత్యుఁడీ తిరువేంకటాద్రి విభుఁడు

అనంత మహిమాన్వితమై, కలియుగ వైకుంఠమైన తిరుమల క్షేత్రంలో స్వయంవ్యక్తమై అర్చన లందుకొంటూ ఉన్న సాక్షాత్తు శ్రీమన్నారాయణుడే శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి.

శ్రీవైకుంఠాన్ని వదలిపెట్టి అత్యంత భక్తవాత్సల్యంతో భువికి దిగివచ్చి ఈ వేంకటాచల శిఖరాలపై వక్షఃస్థల మహాలక్ష్మితో ఆవిర్భవించి 'కలౌ వేంకటనాయకః' అన్న ప్రసిద్ధితో 'ఇలలోని వేలుపుగా' 'ఇలువేలుపుగా' ఉంటూ అందరిని ఆదుకొంటూ ఉన్న స్వామి శ్రీవేంకటేశ్వరుడు.

భక్తవత్సలుడు ఆశ్రితరక్షకుడైన శ్రీస్వామివారిని కేవలం మానవులు మాత్రమేకాక బ్రహ్మాదిదేవతలు, ఋషిగణాలు, యక్షులు, కిన్నెర కింపురుషాది అనిమేషులు సైతం నిత్యము దర్శిస్తూ ఉంటారు. ఆరాధిస్తూ ఉంటారు. వారి వారి శక్తికొద్దీ ఆ కొండల రాయునికి ఉత్సవాలు చేస్తూ ఉంటారు. ఊరేగింపులు నిర్వహిస్తూ ఉంటారు. అందువల్లే ఏడుకొండలవాని సన్నిధిలో ప్రతిరోజు ఒక పండుగగా ప్రతిపూట ఒక పర్వంగా భాసిస్తూ ఉన్న ఈ వేంకటాచలక్షేత్రం **'నిత్యకల్యాణం-పచ్చతోరణం'**గా ప్రసిద్ధికెక్కి భక్తజన సందోహంతో కిటకిట లాడుతూ ఉంటుంది.

ఇలా, వెంకన్నకు ఎన్నెన్నో ఉత్సవాలు ఎన్నెన్నో ఊరేగింపులు జరిగినా సంవత్సరానికి ఒకమారు జరిగే బ్రహ్మోత్సవాలు మాత్రం తిరుమల చరిత్రలోనే అత్యంత అపూర్వమైనవి. ఈ దివ్యస్థలంలో శ్రీనివాసుడు ఆవిర్భవించి లోక కల్యాణం కోరి బ్రహ్మదేవుని చేత చేయించుకున్న మహోత్సవాలు ఇవి!

బ్రహ్మదేవుని ఆధ్వర్యంలో, శ్రీవారి సేనాధిపతి శ్రీవిష్వక్సేనులవారి పర్యవేక్షణలో శ్రీసుదర్శన భగవానుల రక్షణలో సాగే అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుని పదిరోజుల ఉత్సవాల్లో సర్వదేవతా సాన్నిధ్యం ఉట్టిపడుతూ తిరుమలక్షేత్రం అంతటా ఒక వినూత్న ఆధ్యాత్మిక వాతావరణం వెల్లివిరుస్తూ ఉంటుంది.

మరి ఇలాంటి ఉత్సవాల్లో పాలుపంచుకొంటే చాలు జన్మధన్యమౌతుంది. ఏడుకొండలలో సంచరిస్తే చాలు జన్మజన్మల పాపాలు అన్నీ పోతాయి. "వెంకన్నా! నీవే దిక్కన్నా!" అని కీర్తిస్తే చాలు కోరికలన్నీ తీరుతాయి. 'గోవింద! గోవింద!' అంటూ అడుగులు ముందుకు వేస్తూ శరణాగతి చేస్తూ దర్శిస్తే చాలు, జన్మరాహిత్యమై ముక్తి కూడా కలుగుతుంది. మరి బయలుదేరి రండి! ఆ దేవదేవుని ముగ్ధమనోహర రూపాన్ని వివిధవాహనాల్లో కన్నులారా వీక్షిద్దాం!!

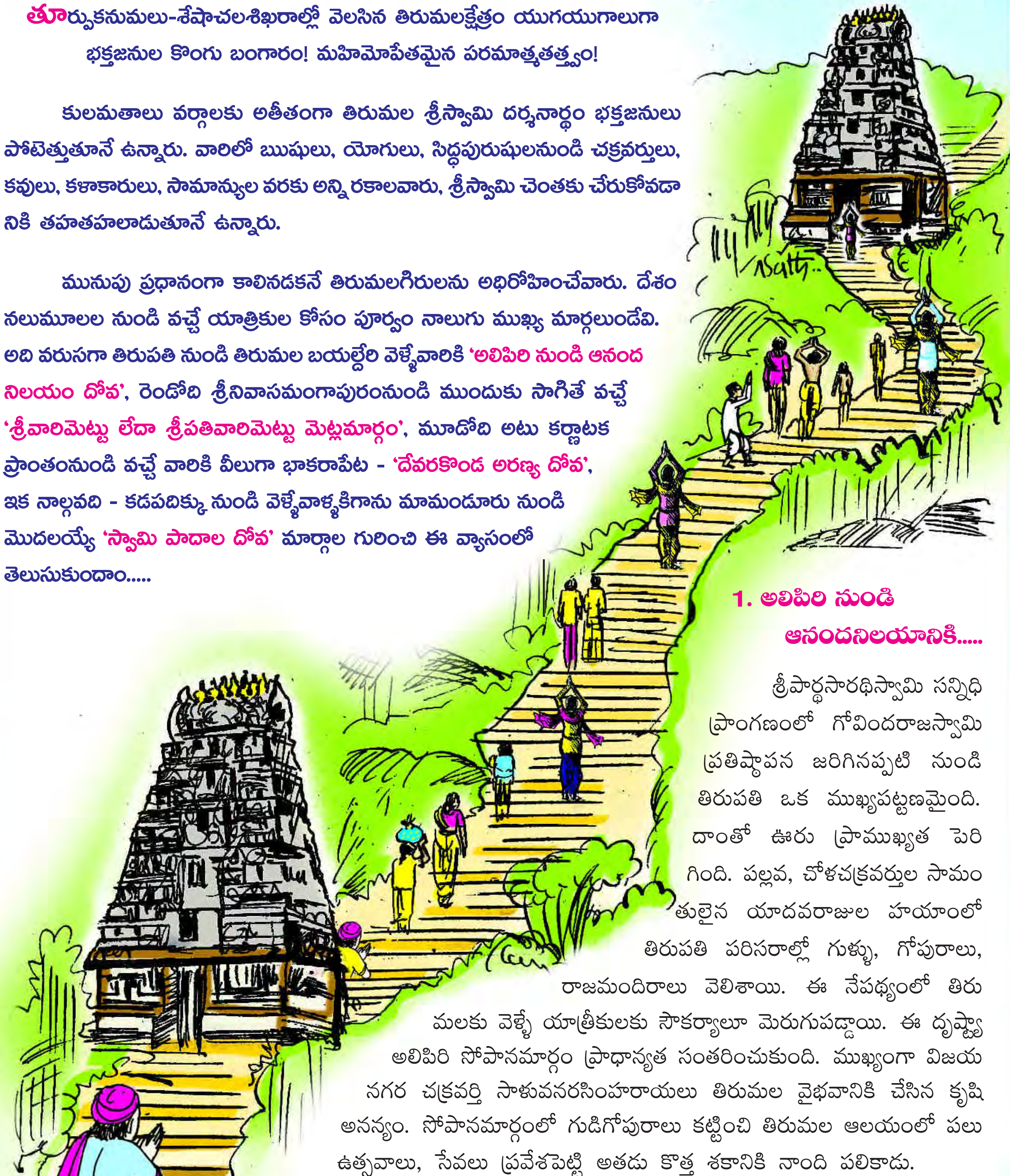
కానీ ఒక్కమాట మనం అందరం కూడ తిరుమలలో సంచరిస్తూ ఉన్నంతసేపు అడుగడుగున విధిగా నియ మాలను అనుసరిద్దాం. ఆ దివ్యక్షేత్ర పవిత్రతకు ఏ మాత్రం భంగం కలుగని రీతిలో త్రికరణశుద్ధిగా ఆక్షేత్ర సంప్ర దాయాలను పాటిద్దాం. పదినాళ్లపాటు జరిగే పరంధాముని బ్రహ్మోత్సవాల్లో పవిత్రంగా పాలుపంచుకొందాం.. నిత్య కల్యాణ చక్రవర్తి అయిన సప్తగిరీశుని అనుగ్రహానికి పాత్రులౌదాం.

త్రికరణశుద్ధిగా చేసిన పనులను - దేవుడు మెచ్చును లోకము మెచ్చును.

తిరుమలకు... నాలుగు నడక దోవలు

- శ్రీ బి.వి.రమణ, 97045 67641

తూర్పుకనుమలు-శేషాచలశిఖరాల్లో వెలసిన తిరుమలక్షేత్రం యుగయుగాలుగా భక్తజనుల కొంగు బంగారం! మహిమోపేతమైన పరమాత్మతత్త్వం!

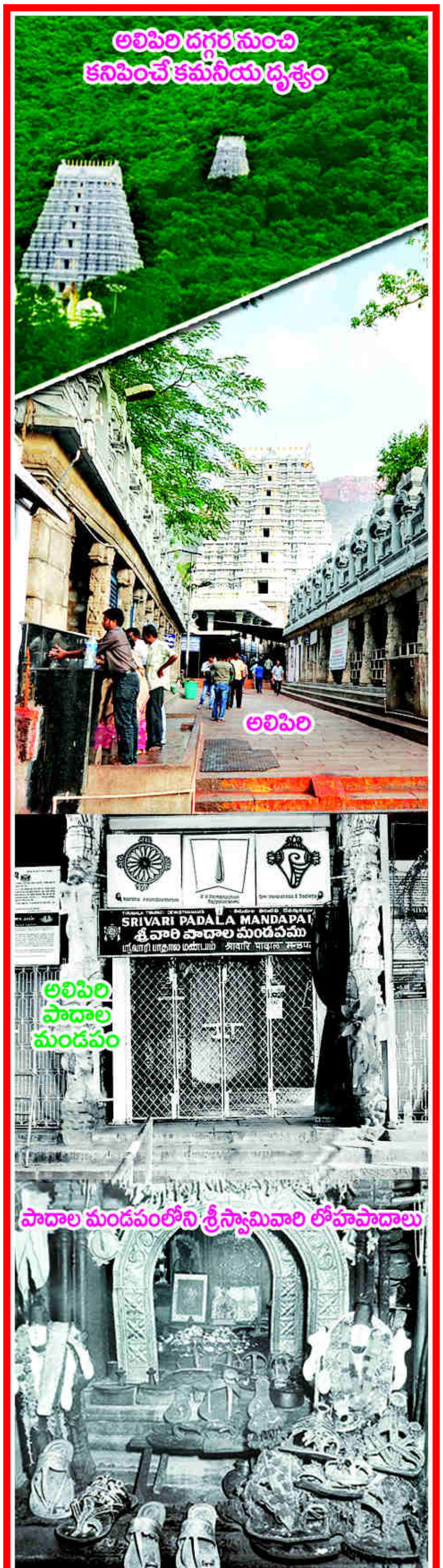

కులమతాలు వర్గాలకు అతీతంగా తిరుమల శ్రీస్వామి దర్శనార్థం భక్తజనులు పోటెత్తుతూనే ఉన్నారు. వారిలో ఋషులు, యోగులు, సిద్ధపురుషులనుండి చక్రవర్తులు, కవులు, కళాకారులు, సామాన్యుల వరకు అన్ని రకాలవారు, శ్రీస్వామి చెంతకు చేరుకోవడానికి తహతహలాడుతూనే ఉన్నారు.

మునుపు ప్రధానంగా కాలినడకనే తిరుమలగిరులను అధిరోహించేవారు. దేశం నలుమూలల నుండి వచ్చే యాత్రికుల కోసం పూర్వం నాలుగు ముఖ్య మార్గలుండేవి. అది వరుసగా తిరుపతి నుండి తిరుమల బయల్దేరి వెళ్ళేవారికి 'అలిపిరి నుండి ఆనంద నిలయం దోవ', రెండోది శ్రీనివాసమంగాపురంనుండి ముందుకు సాగితే వచ్చే 'శ్రీవారిమెట్టు లేదా శ్రీపతివారిమెట్టు మెట్లమార్గం', మూడోది అటు కర్ణాటక ప్రాంతంనుండి వచ్చే వారికి వీలుగా భాకరాపేట - 'దేవరకొండ అరణ్య దోవ', ఇక నాల్గవది - కడపదిక్కు నుండి వెళ్ళేవాళ్ళకిగాను మామండూరు నుండి మొదలయ్యే 'స్వామి పాదాల దోవ' మార్గాల గురించి ఈ వ్యాసంలో తెలుసుకుందాం.....

1. అలిపిరి నుండి ఆనందనిలయానికి.....

శ్రీపార్థసారథిస్వామి సన్నిధి ప్రాంగణంలో గోవిందరాజస్వామి ప్రతిష్ఠాపన జరిగినప్పటి నుండి తిరుపతి ఒక ముఖ్యపట్టణమైంది. దాంతో ఊరు ప్రాముఖ్యత పెరిగింది. పల్లవ, చోళచక్రవర్తుల సామంతులైన యాదవరాజుల హయాంలో తిరుపతి పరిసరాల్లో గుళ్ళు, గోపురాలు, రాజమందిరాలు వెలిశాయి. ఈ నేపథ్యంలో తిరుమలకు వెళ్ళే యాత్రీకులకు సౌకర్యాలూ మెరుగుపడ్డాయి. ఈ దృష్ట్యా అలిపిరి సోపానమార్గం ప్రాధాన్యత సంతరించుకుంది. ముఖ్యంగా విజయనగర చక్రవర్తి సాళువనరసింహరాయలు తిరుమల వైభవానికి చేసిన కృషి అనన్యం. సోపానమార్గంలో గుడిగోపురాలు కట్టించి తిరుమల ఆలయంలో పలు ఉత్సవాలు, సేవలు ప్రవేశపెట్టి అతడు కొత్త శకానికి నాంది పలికాడు.

అదే క్రమంలో నేటి కడపజిల్లాలోని సిద్ధవటం సీమను ఏలిన విజయ నగరరాజుల సామంతులైన మట్లిరాజులు తిరుమల యాత్రికులకోసం పలు నిర్మాణాలు చేపట్టారు. సోపాన మార్గాన్ని మరమ్మత్తు చేశారు.

నిజానికి అలిపిరి దోవ ఒక సాంస్కృతిక మేళా! రెండు కొండల నడుమ విచ్చుకున్న దారిలో ప్రయాణం సాగుతుంది. ఈ ఆరోహణాపర్వం ఆసాంతం దైవత్వ స్మృతులయానం! పడికట్ల నిండా లెక్కలేనన్ని రాతలు– అవన్నీ నాటిభక్త యాత్రికుల భావనలకు ప్రతీకలు. వాటిల్లో తమ ఊరు పేర్లతో కూడిన చిరునామాలే గాకుండా దైవనామ స్మరణలు, శాసనాలు, విగ్రహ, మండప నిర్మాణ వివరాలు... మొదలైనవెన్నో విశేషసంగతులు ఉండేవి.

మెట్లకు అటునిటు దేవతామూర్తులు, భక్తుల శిల్పాలు కనువిందు చేసేవి. ఇక ఆడేవాళ్ళు, పాడేవాళ్ళు, భజనలు చేసేవాళ్ళ గుంపులకయితే లెక్కేలేదు. అంతా ఆ భగవంతుడ్ని అందుకోడానికి సల్పే ధార్మికయత్నాలే.

*****

అలిపిరి

చక్కటి కొండశిఖరాలతో ఘనమైన గుడిగోపురాలతో, శిల్పశోభితమండ పాలతో అలరారే దైవధామమే అలిపిరి. అలిపిరి – తిరుమల పాదపీఠం! తిరుమల కొండకు వెళ్ళే దిగే ఘాట్‌రోడ్లకు, నడకదోవకు కూడలి.

అలిపిరిని తమిళంలో 'అడిపుళి' అని, 'అడిపడి' అనీ కొందరు పిలుస్తారు. 'అడి' అంటే తొలి, 'పడి' అంటే మెట్టు అని అర్థం. అడిపడి అంటే తొలిమెట్టు అని భావం. అలిపిరి అంటే అల్పశరీరి అనికూడా అర్థంగా చెబుతారు. శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామి సూక్ష్మశరీరంతో భక్తులను అనుగ్రహిస్తూంటారట.

ఇక్కడి పాదాలమండపంలోని శ్రీస్వామివారి లోహపాదాలను భక్తులు నెత్తినిడుకుని భక్తితో గర్భగుడి ప్రదక్షిణ చేయడం ఆనవాయితీ. పాదాలమండపం స్థానే పూర్వం ఉండిన ఓ చింతచెట్టు కింద భగవద్రామానుజులవారికి వారి మేనమామ తిరుమలనంబి రామాయణరహస్యాలు వివరించి చెప్పినారట. ఒకనాడు రామాయణ రహస్యాలు ఉపదేశించే క్రమంలో స్వామి అర్చనకు ఆలస్యంకావడంతో సాక్షాత్తు ఆ భగవంతుడే తన పాదచిహ్నాలను అక్కడ వదలి వెళ్ళాడని **'శ్రీ వేంకటాచల ఇతిహాసమాల'** పేర్కొంటోంది.

శ్రీస్వామివారి పాదద్వయం కలిగిన మండపాన్ని జీర్ణోద్ధా రణ చేసి 2001వ సం॥ ఆగస్టు 9న శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి విగ్రహాన్ని ప్రతిష్ఠించారు. 2016 సం॥ సెప్టెంబరు 6, 7, 8 తేదీల్లో

ఈ సంచికలోని ఫోటోలు అన్నీ ఫైల్ ఫోటోలు.

పాఠకులు గమనించ గలరు.

వైఖానస ఆగమరీత్యా సంప్రోక్షణ నిర్వహించారు. దాంతో పాదాలమండపం కాస్తా ఆలయరూపు సంతరించుకుంది. ప్రతి శుక్రవారం శ్రీస్వామి వారికి అభిషేకం, శనివారం విశేష పూజలు జరుగుతాయి.

మనోహర శిల్పశోభిత ఈ పాదాలమండపాన్ని విజయనగర చక్రవర్తుల సామంతుడు, మహాభక్తుడు మట్లకుమార అనంతరాజు 1628 సం॥లో నిర్మించాడు. ఈ మేరకు శాసనపాఠాన్ని కూడా మండపం కుడ్యంపై చూడవచ్చు.

పాదాలమండపం ముంగిట కొంచెం దిగువ శరణాగతి తత్త్వాన్ని ప్రతిబింబిస్తూ సాష్టాంగ దండప్రణామాన్ని ఆచరిస్తున్నట్లున్న ఓ శిలామూర్తి. కోలాల్ కొండయ్యన్ కుమారుడు తమ్మయ్యన్‌గా భావిస్తారు. బహుశ తమ్మయ్య ఇక్కడి గుడిగోపుర మండపాల శిల్పులలో ఒకడై ఉంటాడని ఊహ.

లక్ష్మీనారాయణ గుడి

పాదాలమండపానికి తూర్పున పశ్చిమాభిముఖంగా వెలసిన శ్రీలక్ష్మీ నారాయణగుడి వాస్తవానికి శ్రీలక్ష్మీనృసింహాలయం. మూలవిగ్రహాలను దొంగలెత్తు కెళ్ళారు. తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములవారు 2005 సం॥లో లక్ష్మీనారాయణ స్వామిని ప్రతిష్ఠించారు. పాతగుడి సాళువ నరసింహరాయల నిర్మాణం. ఈ గుడి పైకప్పునకు లేపాక్షిలోలాగా విజయనగర కాలంనాటి పౌరాణిక చిత్రకళ ఉండేది. కాలక్రమేణ కనుమరుగయ్యింది.

ఆ తరువాత మెట్లెక్కుతూనే తారసపడేది అఖండ శిల్ప శోభిత పెద్దగోపురం లేదా మహారాజగోపురం లేక పెరియగోపురం. ఆకసమెత్తు ఈ గోపుర నిర్మాత సాళువ నరసింహరాయలు.

ఈ పెరియగోపురం దాటుతూనే ఎడమపక్క దశావతారాల్లో ఒకరైన మత్స్యావతార మహావిష్ణువు. మెట్లమార్గంలో అక్కడక్కడా కూర్మ, వరాహ, నృసింహ, వామన, పరశురామ, రామ, బలరామ, శ్రీకృష్ణ, కల్కి విగ్రహమూర్తులను ప్రతిష్ఠించారు.

తలయేరుగుండు

వాగ్గేయకారుడు తాళ్లపాక అన్నమయ్య సైతం ఈ తలయేరుగుండును తాకి పరవశుడయ్యాడు. దీనికే 'తలతాకిడిగుండు' అని పేరు. ఇదో స్వస్థతాశిల, ఆరోగ్యచిహ్నం. కొండమెట్లెక్కి దిగే యాత్రికులు తమ కాళ్ళనొప్పులు, తలనొప్పులు పోగొట్టుకోవడానికి ఆయా అంగాలను దీనికేసి పాముతారు. దాంతో నొప్పులన్నీ మటుమాయం అవుతాయని నమ్మకం.

పాదాలమండపం పక్కన మెట్లు ఎక్కుతూనే కనిపించే మహారాజ గోపురం

తలయేరుగుండు

క్రమంగా కొండమెట్లెక్కుతూంటే మొక్కుడు మండపం, కొత్తగోపురం కానవస్తాయి. కొత్తగోపురం కూడా మట్లకుమార అనంతుడి చలవే. తన తల్లిదండ్రుల స్మారకార్థం ఆయన గోపురనిర్మాణం గావించాడు. దోవలో అటునిటు ఆంజనేయ స్వామి విగ్రహాలను భక్తులు కొలవడం కనిపిస్తుంది.

రాజుల మండపం, సగం ఎక్కుళ్ళు, ఎలక్కాయ మండపం, డబ్బారేకుల మండపం, మరో పాదాల మండపం... మొదలైనవన్నీ తారసపడతాయి. వీటన్నింటిని చూసుకుంటూ మెట్లవరుసల్ని అధిరోహిస్తే కనిపించేది గాలిగోపురం.

ఈ గాలిగోపురం రాత్రివేళ శ్రీస్వామి తిరునామాలు ధరించి విద్యుత్ కాంతులతో ధగధగలాడుతూ దూరం నుండి చూసే వాళ్ళకు కనువిందు చేస్తూంటుంది.

రాష్ట్రదేవాదాయ ధర్మాదాయశాఖ ఆధ్వర్యంలోని 'గాలిగోపురమఠం'వారి ఆలయంలో శ్రీసీతారామలక్ష్మణసమేత ఆంజనేయస్వామివారి పాలరాతి విగ్రహాలను దర్శించవచ్చు.

తిరుమలకు ఘాట్‌రోడ్డు పడక మునుపు నడవలేని యాత్రికులను డోలీల్లో మోసుకెళ్ళేవారని తెలిస్తే మనకు ఆశ్చర్యం కలుగక మానదు.

ఇక్కడే కాలినడకన వచ్చే యాత్రికులకు దర్శనభాగ్యం కల్పించే బయోమెట్రిక్ వేలిముద్ర కేంద్రం, ఉచిత ప్రసాద వితరణకేంద్రాలు ఉన్నాయి. గాలిగోపురం దాటుకుంటూనే మెట్లవరస వారగా కొంచెంలోపలికి 'అల్లిదొన' అనే ఒక జలకుండం. మునుపు అది నీటినిల్వకేంద్రం.

చిట్టెక్కుడు, పూరేళ్ళ మండపం, మామండూరు మిట్టల మీదుగా నడిస్తే జింకలపార్కు కానవస్తుంది. యాత్రికులకు ఆహ్లాదాన్ని, ఉల్లాసాన్ని కలిగించేందుకు ఈ ఏర్పాటు చేశారు. ఈ పార్కులో 200 దాకా కణుతులు, జింకలు, కొండగొర్రెలు నివసిస్తున్నాయి.

7వ మైలు

అటు కొండదిగివచ్చే ఘాట్‌రోడ్డు, ఇటు అలిపిరి నడకదోవల కూడలి స్థానం. ఇక్కడ శ్రీ ప్రసన్నాంజనేయస్వామి భారీ విగ్రహం ఉంది. హనుమజ్జయంతికి ప్రత్యేక అలంకరణ, పూజలు జరుగుతాయి.

అటుతర్వాత కొత్త మండపం, పాత మండపం, ముగ్గుబావి... ముగ్గుబావి గట్టున శ్రీదాస ఆంజనేయస్వామి కొలువై ఉన్నారు. ఇది హాథీరాంజీమఠం వారి ఆధ్వర్యంలోని ఆలయం. అలసటగా ఉన్నవారు పతంజలి వనవిశ్రాంతి కేంద్రంలో కాస్సేపాగి బయల్దేరవచ్చు.

లక్ష్మీనృసింహాలయం! ఇదీ సాళువ నరసింహన్నృపతి హయాంలో నిర్మితమైన ఆలయమే. గర్భగుడికి వెనుక ఎర్ర చందనం దారువులో యోగనృసింహస్వామి కొలువై ఉండడం ఇక్కడి ప్రత్యేకత.

లక్ష్మీనృసింహాలయం దాటి కిందకు కాసిన్ని మెట్లు దిగితే మొదటి ఘాట్‌రోడ్డు తగుల్తుంది. 1944లో అత్యంత ప్రయాసతో ఈ రోడ్డు నిర్మాణం పూర్తయ్యింది. ఘాట్‌రోడ్డు ప్రక్కనే పూర్వ కాలపు మెట్లమార్గాన్ని, 'అన్నమయ్య మార్గం' పేరిట ఈ మధ్య పునరుద్ధరించారు. అయితే యాత్రికులు దానికి అంతగా ప్రాధాన్యత ఇవ్వక అలవాటుగా ఘాట్‌రోడ్డు మార్గాన్నే కొద్దిదూరం అనుసరిస్తున్నారు.

అవ్వాచారికోన అనే ఓ హరిత అగాథ ప్రాంతాన్ని అనుసరించి సాగే ఈ దోవలో 'అక్కగార్లు' అనే చిన్నపాటి గుడి ద్యోతకమౌతుంది. అక్కగార్లు ఏడుగురు. ఇటుకల రూపంలో పూజలందుకుంటూంటారు. మునుపు అవ్వాచారికోనలోకి కడ కంటా దిగి పైకి ఎక్కాల్సివుండేది. ప్రస్తుతం ఆ ప్రయాస తప్పింది.

మోకాలిమెట్టు

అక్కగార్ల గుడినుండి ముందుకు సాగి కుడిపక్కకు మలుపు తిరిగితే కనుచూపుమేరలో మోకాలిమెట్టు సుందర గోపురం. గోపురద్వారం నుండి దారితీసే పడికట్లు అలానే పైకి వెళ్ళి **'శ్రీభాష్యకార్లు'** అనే రామానుజులవారి సన్నిధికి చేరుస్తాయి.

అక్కడ్నుంచి తిరుమల ఇక ఎంతో దూరం ఉండదు. మోకాలిమెట్టు పాతమండపం, సారెపెట్లు, దేశాంతరిమండపాలు దాటుకొని తిరుమలకొండ చేరుకుంటాం. ఈ సందర్భంగా మోకాలిమెట్టు నుండి తిరుమల వరకు మెట్లమార్గానికి ఇరువైపులా వైష్ణవభక్త శిఖామణులైన ఆళ్వారుల విగ్రహాలు మనలో భక్తిభావనలు రేకెత్తిస్తాయి.

సుమారు 3500 మెట్లు ఎక్కితే మొత్తంమీద అలిపిరి నుండి ఆనందనిలయుడి చెంతకు చేరుకుంటాం. ఇక స్వామి దర్శనం అనేది మరో బృహత్తరకార్యం.

2. శ్రీవారిమెట్టుమార్గం

పూర్వం రాజులకాలంలో చంద్రగిరి నుండి శ్రీనివాస మంగాపురం మీదుగా శ్రీవారిమెట్టుమార్గం చాలా ప్రాచుర్యంలో ఉండేది. తన వివాహానంతరం ఈ మార్గంగుండానే సాక్షాత్తు శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి తన దేవేరి పద్మావతీదేవితో కలిసి తిరుమల కొండను అధిరోహించాడు.

ఆ కాలంలో రాజులు, చక్రవర్తులు, దండనాథులు, కవులు, కళాకారులు, దేవదాసీలు శ్రీవారిమెట్టు పడికట్ల మీదుగానే వెళ్ళి శ్రీస్వామి సన్నిధి చేరుకొనేవారు. బ్రిటిషు అధికారులు సైతం ఎప్పుడైన తిరుమల వెళ్ళాల్సి వస్తే ఈ దోవనే అనుసరించేవారు.

దూరప్రాంతాలనుండి వచ్చే భక్తయాత్రీకులకోసం మెట్లమార్గంలో అక్కడక్కడ దేశాంతరిమండపాలు ఉండేవి. స్వర్ణముఖిమండపం, చావడి, వండామండపం, గురురాజ మండపం, అంజనాద్రి కోనేటి మండపం, పత్తిరోళ్ల మండపం, రెండో పాదాల ఊట్ల మండపం మొదలైనవి యాత్రీకుల మజిలీ కేంద్రాలు. శాసనాల్లో సిద్ధకుట్టిగా పేరుబడసిన శ్రీనివాస మంగాపురం నుండి శ్రీవారిమెట్టుకు దూరం సుమారు 5 కి.మీ. తిరుపతి నుండి శ్రీవారిమెట్టుకు తి.తి.దేవస్థానాల వారి ఉచిత బస్సుసౌకర్యం ఉంది.

శ్రీవారిమెట్టు పాదపీఠాన నృసింహస్వామిగుడి, పెద్ద దిగుడుబావి ఉన్నాయి. నృసింహస్వామికోవెల శిథిలమైవుండగా ఈ మధ్యే తి.తి.దే.వారు దాన్ని శుభ్రం చేశారు. ఈ గుడి ఏకశిలా ధ్వజస్తంభాన్ని తిరుమలకొండపై టోల్‌గేటు ముందు చూడవచ్చు.

శ్రీనృసింహస్వామి గుడి

శ్రీవారిమెట్టు మార్గం

శ్రీవారిమెట్టు పడికట్ల ప్రారంభ ప్రదేశంవద్ద శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి ఆలయాన్ని తి.తి.దేవస్థానం వారు నిర్మించారు. శ్రీ స్వామిని దర్శనం చేసుకుని మెట్లు అధిరోహించడం ఓ ఆనవాయితీ. తిరుమలకు దారితీసే శ్రీవారిమెట్టు మార్గం కొంచెం నిటారైనప్పటికీ దూరం తక్కువ. అందుకే ఈ మధ్య చాలామంది యాత్రీకులు అలిపిరిని కాక ఈ మార్గాన్ని ఎంచుకుంటున్నారు. దాంతో రద్దీ పెరిగింది.

విజయనగరచక్రవర్తి సాళువనరసింహరాయల గురువు వ్యాసరాయలవారు. ఒకానొక సందర్భాన 12 ఏండ్లపాటు తిరుమల ఆలయ అర్చావిధులు నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా వ్యాసరాయలవారు తన శిష్యులతో ఈ మార్గం గుండానే తిరుమలకెళ్ళి పూజాదికాలు నిర్వర్తించారు.

మొదట్లో ఎగుడుదిగుడుగావున్న పురాతన మెట్లను సరిచేసి తి.తి.దే వారు 2006 సం॥లో కొత్తరాళ్ళను పరిచారు. దాంతో మెట్లదోవ ఓ క్రమపద్ధతి సంతరించుకుంది. అట్లే ఎండావానలనుండి యాత్రీకులకు రక్షణకై మెట్లదారిపై రేకులతో పైకప్పు పరిచారు. ఒకానొకప్పుడు తిరుమలలో నీటి ఎద్దడి ఉద్ధృతం కావడంతో కల్యాణీడ్యామ్ నుండి నీటిని తోడేందుకు ఓ పంప్‌హౌస్‌ను తి.తి.దే ప్రారంభించింది. 'కల్యాణిగంగ' పేరిట నీరు తిరుమల కొండకు చేరుకుంటోంది.

గుండెనిండా భక్తితో, ప్రకృతిపై అనురక్తితో శ్రీస్వామివారి పాదద్వయాన్ని నమస్కరించి శ్రీస్వామివారి ఆలయంనుండి నడక

శ్రీవారిమెట్టు మార్గంలోని దృశ్యం

మొదలెడితే 'గురప్పచింతల నారవ' తగుల్తుంది. విజయనగర చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణదేవరాయల కాలంలో ఓ గుర్రం పరిగెత్తు కుంటూ వచ్చి ఇక్కడే ప్రాణాలు విడిచిందట. దాపులనే ఉండే దాని సమాధిని సైతం నిధులుంటాయేమో అనే ఆశతో దుండగులు తవ్వేశారు.

దాన్ని దాటుతూనే 'కోడికూతల బావి'. అక్కడ బావి అవశేషాలు అణుమాత్రం కూడా లేవు పూడ్చేసారు. 'కొక్కో రకో! కొక్కోరకో! అనే అడవి కోళ్ళ కూతలకు మాత్రం కొదవ లేదు. దోవ పొడవునా 'పారాహుషార్' అంటూ అప్రమత్తం చేస్తుంటాయి. మునుపు ఈ ప్రదేశంలో చిరుతపులులు, కణుతులు, దుప్పులు నిర్ణీత వేళల్లో అటునిటు దాటడం జరిగేది. బెట్టుడతలు ఎక్కువ.

ఇంకొన్ని మెట్లెక్కితే 'పత్రోళ్ళ మండపం' తగుల్తుంది. నిజానికిది విజయనగర రాజుల కాలంనాటి మండపం. నిండా శంఖుచక్రాలతోబాటు, ధ్యాన పురుషులు, దేవతా శిల్పాలు చెక్కి ఉన్నాయి. మండపం లోపల ఇరువైపులావున్న రాతి తిన్నెలు ఎందరు భక్తులకు విశ్రాంతి నొసగాయో!

ఇక్కడ్నుంచి బయల్దేరి శ్వాస ఎగబీలుస్తూ 'చిన్న ఊట్ల నారవ' దాటి, 'రాయలమండపం' గెంతి, 'ఊట్లమండపం' అనే రమణీయ స్థలాన్ని చేరుకుంటాం. నిజానికిక్కడ ఓ మండపం ఉండేది. అది శిథిలమైపోయింది. దాపులనే గల ఏడుగురు అక్కగార్లను భక్తులు పూజిస్తూంటారు. ఇది శ్రీవారి మెట్టు - తిరుమలకి నడిబొడ్డు. ఇక్కడ్నుంచి తలెత్తి చూస్తే పచ్చటి కొండలు కళకళలాడుతూ మనల్ని పైపైకి రమ్మని ఆహ్వానిస్తుంటాయి. పక్కనే పారే సెలయేటి తియ్యటి జలం మనం పడిన అలసటకి తెరపినిచ్చే అమృతోదకం.

మలుపులోనే శ్రీస్వామి పాదాలు. కరాలు మోడ్చి శ్రీ స్వామిచరణారవిందాలకు మ్రొక్కి భక్తి వివశత్వంతో గబగబా పైపైకి పోతే 'భాష్యకారుల గుడి'. అందులో నఖశిఖ పర్యంతం స్వామి ప్రత్యక్షం. గతి తప్పిన మనసు, అలివికాని ఆనందంతో పరిభ్రమిస్తే చుట్టూ కొండలు, కోనలు, లోయలు, చెట్టుచేమలు, సెలయేళ్ళు, పక్షులు, ఆకాశం అంచులు. అంతా అరణ్య ప్రకృతి. పంచభూతాత్మక సమ్మోహనా కృతి.

అంతా దేవుడు చూపిన త్రోవ. పరమాత్ముడి పద సన్నిధి. జీవిత పరమార్థాన్ని పరిగ్రహించడానికి జీవుడు పడే తపనే సాధన. తనలోని అజ్ఞానాంధకారాన్ని ఖండించ డానికా అన్నట్లు ఓరాతి ఫలకంపై శ్రీవారి సుదర్శన చక్రం. దాపులనే పూరించమన్నట్లుగా సహజ శిలాకృత శంఖం.

శ్రీవారిమెట్టు మార్గంలోని రమణీయ దృశ్యం

మార్గంలోని భాకరాపేట కనుమగుండా బయ ల్దేరి తిరుమల చేరుకునేవారు. భాకరాపేట సమీపాన నెమిలిగుండ్లు అనే చిన్నిగుట్టపై వెలసిన బాలవేంకటేశ్వరాలయంలో రాత్రిళ్ళు నిద్ర చేసి, ఉదయాన్నే చిట్టేచెర్ల –దేవరకొండ మార్గాన్ని పట్టుకుని శ్యామకోన అటవీ ప్రాంతంలోకి ఏతెంచేవారు.

వేంకటేశుడు ప్రేయసి బీబీనాంచారిని తీసుకుని భాకరాపేట అడవులగుండా పరిగెత్త సాగాడు. ఈ ప్రేమజంటని వెంటాడుతూ నవాబు సైనిక పటాలం. అలసి సొలసి కాసేపు విశ్రాంతికై ఓ కొండనెక్కారు ప్రేయసీప్రియులు. బూబమ్మను వంటకు పొయ్యి సిద్ధంచేయ మని చెప్పి తాను గాలంపట్టుకుని దాపులగల చెరువులో చేపల వేటకు వెడతాడు వెంకటేశుడు. గాలంకి చిక్కిన చేపను పైకి లాగబోతున్న తరుణంలో నవాబు సేనల అరుపులు కేకలు వినవస్తాయి. అంతే! గాలాన్ని పైకి విసరి ఒక్క ఉదటున లేచి పరుగెత్తిపోయి బీబీనాంచారి చేయి పట్టుకుని లాక్కెళుతూ ఒక బిలంలో దూరి తిరుమల కొండ వైపు వెళ్ళి అదృశ్యమైపోతాడు వెంకటేశ్వరుడు. దేవ దేవుడైన శ్రీస్వామి పరుగులు పెట్టిన కొండ దేవునికొండగా– దేవరకొండగా పేరుబడసింది.

ఇటీవలే అక్కడి వెంకటేశ్వర స్వామివారి ఆలయాన్ని పునరుద్ధరించారు. నిత్యపూజలతో బాటు బ్రహ్మోత్సవాలు అంగరంగ వైభవంగా జరుగుతాయి.

దేవేరీలతో శిలకు శోభనిస్తూ, భక్తులను అనుగ్రహి స్తున్న శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామిని ఆ ప్రక్కనే సీతాలక్ష్మణ సమేతుడైన శ్రీరాములవారిని దర్శించుకుని ఎగువకు ఎగసి, 'నూరు మెట్లు' దాటగానే తిరుమల టి.బి.గార్డెన్స్‌లోని సమున్నత శిల్పశోభిత రాతిరథం మనకు స్వాగతం పలుకు తుంది. మనలోని 'అంతర్ యాత్రారోహణ'కు ప్రతీక శ్రీవారి మెట్టు ప్రయాణం.

దిగువ తొలిమెట్టు ఎక్కేటప్పుడే 'చిత్తం'ను విడిచి పెట్టాలి. 'హృదయం'తో అధిరోహించాలి. అంతిమంగా 'ఆత్మ'తో దైవానుసంధానం సాధించాలి. ఆ శేషశైలవాసుడు చెప్పే సూత్రమిదే! మన మహామునులు, ఋషులు బోధించిన సత్యసారమూ ఇదే! ఇక శ్రీవారిమెట్టు యాత్రకు సిద్ధంకండి!

3. దేవరకొండ దోవ

కర్ణాటక ప్రాంతంవారికి తిరుమలస్వామి–తిమ్మప్పగా ప్రసిద్ధి. తిమ్మప్ప దర్శనార్థం వచ్చే భక్తయాత్రీకులు పీలేరు

దేవరకొండ నుండి బయల్దేరితే అంతా దట్టమైన అరణ్యం. దోవలో సద్దికూళ్ళబండ, పులిబోనుబావి, శ్యామకోన అనే స్వామికోన తారసపడ తాయి. తిరుమల కొండకు పశ్చిమ దిక్కునగల ఈ మార్గం పూర్వం పెద్ద పులులకు ప్రసిద్ధి. వేటకథల రచయిత కెన్నెత్ ఆండర్సన్ ఈ ప్రాంతంలో మనిషిమాంసం రుచి మరిగిన ఓ నరభక్షకి పెద్దపులిని వేటాడాడు. ప్రస్తుతం ఇది రక్షితాటవి. శ్రీ వేంకటేశ్వర అభయారణ్యం పరిధిలోనిది.

ఈ అరణ్యంలో దొంగలభయం కూడా ఎక్కువ కాబట్టి యాత్రీకులు గుంపులుగుంపులుగా ప్రయాణించేవారు. 'నాంచారమ్మ చెరువు', 'తిరుమల బండలు', 'టెంకాయనెట్టు' దోవగుండా మరలా కొండపైకి ఎగబాకాలి. 'దున్నపోతులపెంట', 'గంగ్రంగుల గుండు' తదితర ప్రదేశాలను దాటి తిరుమల వేదపాఠశాల సమీపానికి చేరుకుంటాం. ఇక కనుచూపుమేరలో కలియుగ ప్రత్యక్ష దైవమైన శ్రీ శ్రీనివాసప్రభువు నిలయమైన తిరుమలక్షేత్రం.

దేవరకొండ, స్వామిపాదాలదోవ మార్గాలలో అడవి ఏనుగుల బెడద ఉంది. యాత్రికులు తగిన జాగ్రత్తలతో ఉండాలి.

4. స్వామిపాదాలదోవ

కడపజిల్లా మీదుగా తిరుమల చేరుకోవాలనుకునేవారు బాలపల్లె– మామండూరు మార్గమధ్యంలోని **'స్వామిపాదాల దోవ'**ను ఎంచుకునేవారు.

స్వామిపాదాలు అని పేరు రావడానికి అక్కడి కొండదోవ మొగుదాలలో 'శ్రీస్వామిశిలాపాదాలు' ప్రతిష్ఠితమై ఉండేవి. అయితే ఇప్పుడు ఆ పాదాలు నిధుల తవ్వకంగాళ్ళ చేతిలో ముక్కలుచెక్కలయిపోయాయి. ఈ మార్గాన్నే కొందరు 'అన్నమయ్యమార్గం'గా కూడా ఇటీవల ప్రచారం చేస్తున్నారు.

మునుపు కడపప్రాంత శేషాచల సానువుల పర్యంతం శ్రీ శ్రీనివాస ప్రభువు సామ్రాజ్యంగా ప్రతీతి. ఆ దేవదేవుని పరగణాలోకి అడుగిడడానికి ఇదే ముఖద్వారం. ఓ గడప లాంటిది కాబట్టి దేవునిగడప కాస్తా **'దేవునికడప'**గా మారింది.

స్వామిపాదాల దోవ పూర్తిగా అడవిబాట. కాలి నడకే శరణ్యం. బ్రిటిషువారి హయాంలో పాలెగాళ్ళ ఆజమాయిషీలో ఉండేది.

పూర్వం స్వామిపాదాల ప్రారంభ ప్రదేశం వద్ద 'పెద్దన మండపం' పేరిట ఒక రాతికట్టడం ఉండేది. ప్రక్కనే చిన్న నీటి కోనేరు యాత్రీకుల దాహార్తి తీర్చడానికి ఉద్దేశించింది. ప్రస్తుతం అవన్నీ గతకాలపు స్మృతులు.

ఇక్కడ్నుంచి ఏటవాలుగా కొండను అధిరోహించాలి. దారిలో చింతమానుపెంట తారసపడుతుంది. ఒకప్పుడు పశువుల మందలు ఉండేవి. శ్రీవేంకటేశ్వరా అభయారణ్యం ప్రకటించాక పశువులదొడ్లను అధికారులు రక్షితారణ్యం

వెలుపలికి తరలించేశారు. అంతా అడవిబాట. చుట్టూ చెట్టుచేమలు, ముఖ్యంగా మోగిమానులు ఎక్కువ. నడుస్తూంటే పెద్దపెద్ద రాతిగుట్టలు రెండు కానవస్తాయి. వాటి పేరు 'అవ్వాతాత గుట్టలు'. ఆ దోవన పోయేవాళ్ళు తమ మొక్కులు, వేడికోళ్ళలో భాగంగా తలా ఓ రాయి ఆ గుట్టలపైకి విసరుతారు. అయినా జనాల కోర్కెల గుట్టలు తీర్చడానికి ఆ శ్రీనివాసుడికి ఎంత ప్రయాసో!

అన్నమయ్య స్వస్థలం రాజంపేట మండలం తాళ్ళపాకకు ఇది దగ్గరి దోవ. కాబట్టి అన్నమయ్య వంశీకులు ఈ మార్గంగుండానే తరచూ తిరుమలకు రాకపోకలు సాగించి ఉంటారని ఓ ఊహ.

శ్రీవేంకటేశ్వరుడు తను నివాసంగా ఉండడానికి అనువైన స్థలం వెదుక్కుంటూ గుర్రంపై ఈ అడవి తిరిగాడంట. అందుకు గుర్తుగా గుర్రం అడుగు.

శిథిలమైన సత్రాలు

శ్రీస్వామివారి గుర్రపుడెక్కల ఆనవాలును భక్తయాత్రీకులు పవిత్రంగా భావించి పూజిస్తుంటారు.

ఆ ప్రదేశాన్ని దాటుతూనే ఓ సువిశాల కోనేరు. అప్పటికి సముద్రమట్టానికి 1800ల అడుగులు ఎత్తుకు చేరుకుంటాం. సుదూరంగా తిరుమలకొండలు. ఇక్కడ్నుంచి బాట కాస్త సమతలం. కొద్దిదూరం నడువగానే నీలగిరిచెట్ల తోపు నడుమ 'ఎర్రిగుంటలు' అనే రసరమ్యప్రదేశం. మునుపు ఆ బాటలో వెళ్ళే యాత్రీకుల దాహార్తిని తీర్చే తటాకం. వన్యజీవాలకు అనుకూలం.

కొంచెం ఓపిక తెచ్చుకుని ముందుకేగితే 'ఈతకాయల మండపం'. ఓ ముసలిఅవ్వ స్వామి భక్తయాత్రీకుల విశ్రాంతి కోసం ఈతకాయలు అమ్మి ఆ సొమ్ముతో ఈ శిల్పశోభిత మండపం కట్టించిందట. నిజానికిది మట్లరాజుల నిర్మాణం. విజయనగర రాజుల కాలంనాటిది. ఎన్నో వందలేండ్లుగా ఈ బాట ప్రాచుర్యంలో ఉందనడానికి కొండగుర్తు. మండప స్తంభాలనిండా వివిధ దేవతామూర్తులు, ఆచార్యులు, భారత భాగవత సన్నివేశాలు. మధ్యలో సప్తగిరీశుడు కొలువైవున్న ఓ శిల్పం అమోఘం.

ఇక్కడ్నుంచి చూస్తే తిరుమల విహంగవీక్షణ దృశ్యం. పడికట్ల మార్గంగుండా దిగువకి దిగితే తిరుమల పాపవినాశనం రహదారి. గోగర్భం డ్యాం వెనుకకు చేరుకుంటాము. అంతటితో స్వామిపాదాలదోవ ద్వారా తిరుమల అరణ్యయాత్ర సంపూర్ణం. విశేషం ఏమిటంటే తిరుమలకొండ చేరుకోడానికి ఉపయోగపడే అన్ని ప్రధానదోవల మొగుదాలలో **'శ్రీ స్వామి చరణకమలాలు'** ప్రతిష్ఠితమై ఉండడం.

పాదాల పరమరహస్యాన్నేదో తెలుసుకొమ్మని ఉద్బోధిస్తున్నట్లుగా ఉంటాయి ఆ పాదద్వయం. పాదాలపరమార్థం అవగతమౌతున్న భావన కలుగుతుంది.

ఆధ్యాత్మిక ఔన్నత్యం అవగాహనకి నడకదోవలగుండా ప్రయాణించడం ఓ మార్గం!

ఓం నమో వేంకటేశాయ!

మాధవుపై లేని తలపులు పలు మేఘముల వికారములు

04

తిరుమల విశిష్టత

- బ్రహ్మశ్రీ చాగంటి కోటేశ్వరరావుశర్మ

శ్రీనివాసునికి తిరుమలనంబి కైంకర్యం అమోఘం. తిరుమల నంబి భక్తిసేవాతత్పత్తపరతను గుర్తించిన స్వామి శుక్రవారాభిషేకానికి ఆకాశ గంగను సృష్టించి, గైకొనడం స్వామి భక్తపరాయణతకు నిదర్శనం. ఇదే కోవలో పూజనీయురాలు, మహాభక్తురాలు తరిగొండ వేంగమాంబ. ఈనాటికీ రాత్రిపూట స్వామివారి పవళింపుసేవలో చివరగా వేంగమాంబ ముత్యాలహారతితో రోజువారి కైంకర్యం పూర్తవడం విశేషం.

తరిగొండ వేంగమాంబ

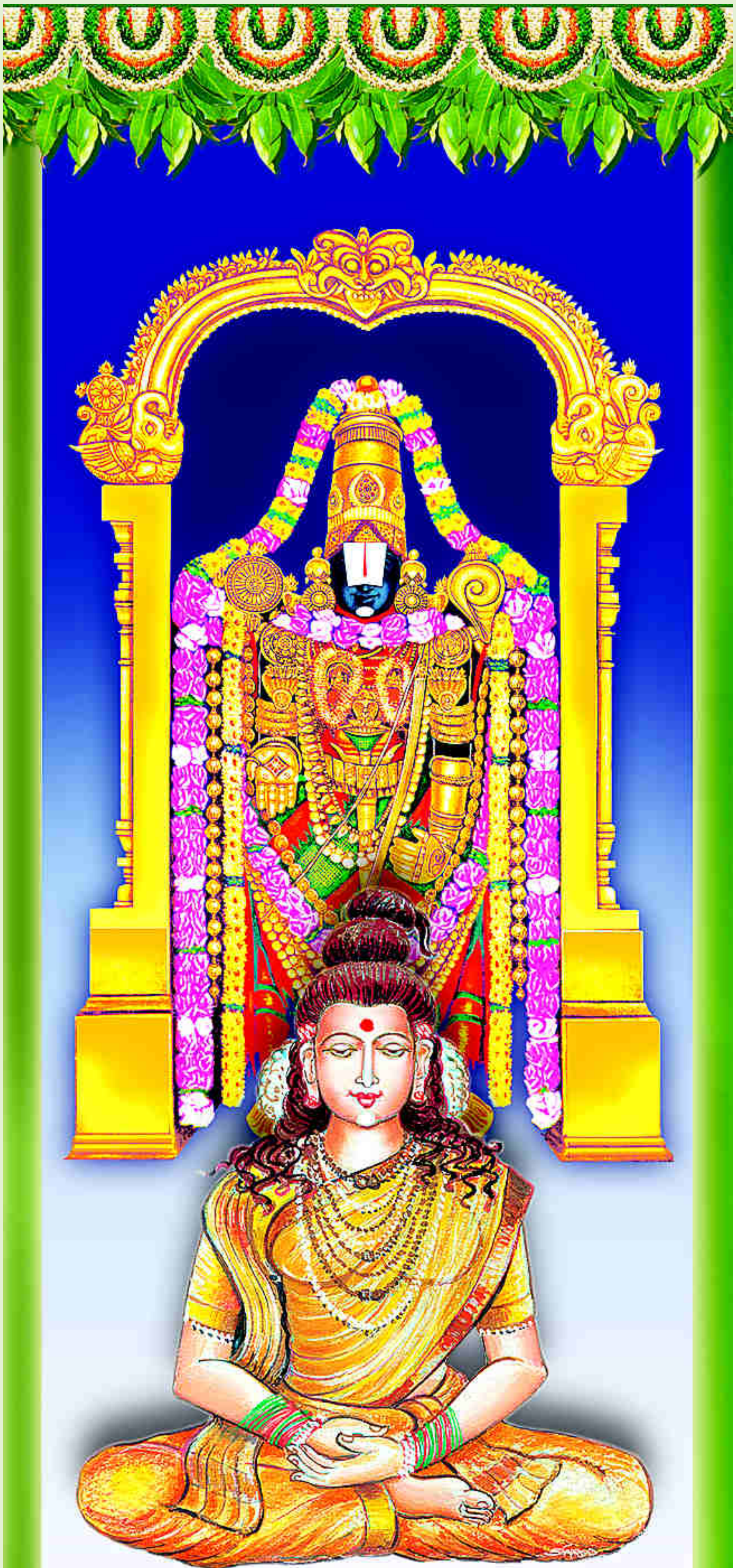
ఆ తర్వాత చెప్పుకోవలసినవారు తరిగొండ వేంగమాంబ. తిరుమలలో ఆమె సమాధి ఇప్పటికీ ఉంది. ఆ సంగతి చాలామందికి తెలీదు. తరిగొండ అన్న ఊళ్ళో కృష్ణయ్య, మంగమ్మ అనేదంపతులకి ఐదుగురు కొడుకులు కలిగారు. కూతుళ్ళు లేరు. కూతురు పుట్టాలని వేంకటాచలం వెళ్ళి స్వామిని వేడుకోగా, ఆయన అనుగ్రహం చేత కూతురు పుట్టగా ఆమెకు వేంగమాంబ అని పేరు పెట్టారు. ఆమె చిన్నతనం నుండి వేంకటేశ్వరస్వామి భజననే చేసేది. చిన్నపిల్లకి ఉపవాసాలు, భజనలు ఏమిటని పెళ్ళి చేశారు. పెళ్ళి చేయగా, ఆమె రజస్వల కాక ముందే భర్త మరణించాడు. భర్త మరణించినా ఆమె ఐదవతనానికి సంబంధించిన సూచనలను విడిచి పెట్టలేదు. బొట్టు, పువ్వులు పెట్టుకుని ఆంజనేయస్వామి గుళ్ళో హారతులిచ్చేది.

సంప్రదాయవాదులకు ఇది నచ్చేదికాదు. సౌభాగ్యం కోల్పోయి ఆలయానికి రావడం నచ్చక ఒకరోజు పుష్పగిరి పీఠాధిపతులు అక్కడికి రాగా, తరిగొండ వేంగమాంబను ఆయన వద్దకు తీసుకెళ్ళి, అయ్యా! ఈవిడ భర్త చనిపోయి నప్పటికీ పసుపుకుంకుమలతో, పువ్వులతో తిరుగుతున్నదని చెప్పారు.

ఆమె పళ్ళు పట్టుకెళ్ళి పుష్పగిరి పీఠాధిపతికి సమర్పించింది. అప్పుడు వారు వేంగమాంబా! సౌభాగ్యవతిగా సమాజంలో తిరుగుతున్నావట నిజమేనా? అని అడగ్గా, అందులకు వేంగమాంబ అవును స్వామీ అని సమాధానమిచ్చింది. నీ భర్త మరణించాడు గదా అని అడగ్గా, నా భర్త వేంకటాధిపతి. నాది తరగని సౌభాగ్యమని సమాధానమిచ్చింది. అంతమాట అనడం చాలా గొప్ప విషయమే కానీ నేను పీఠాధిపతిని. నాకు నమస్కరించాలని తెలీదా? అని అడిగారు.

> **పుష్పగిరి పీఠాధిపతులు**
> **వేంగమాంబ తపశ్శక్తిని గుర్తించి,**
> **ఈమె సామాన్యురాలు కాదు.**
> **అపారమైన ప్రజ్ఞావంతురాలని అన్నారు.**

అందులకు ఆమె స్వామీ! నేను అలాగే మీకు నమస్కరిస్తాను కానీ మీరొక్కసారి ఆ పీఠంనుండి పైకి లేవమని అడిగింది. పీఠాధిపతి పైకి లేచారు. ఆమె పీఠానికి నమస్కరించగానే ఆ పీఠం అగ్నిహోత్రంలో భస్మమైపోయింది. పుష్పగిరి పీఠాధిపతులు వేంగమాంబ తపశ్శక్తిని గుర్తించి, ఈమె సామాన్యురాలు కాదు, అపారమైన ప్రజ్ఞాధురీణ. కాబట్టి ఈమెకి దేవాలయంలోనికి రావడానికి ఏ విధమైన అభ్యంతరాలు పెట్టకండి అన్నారు. అయినా, అర్చకులు ఆమెను దేవాలయంలోనికి వస్తున్నదని ఈడ్చేసారు. అర్చకులు ఆమెతో ఎందుకు ఈ గుళ్ళో ఉంటావు, వేరొకచోటికి పోకూడదా? అని అన్నారు.

తరిగొండ వేంగమాంబ

భగవదాజ్ఞ అనుకుని అరణ్యమార్గం పట్టి తిరుమల వెళ్లింది. ప్రతిరోజూ స్వామి ఏకాంతసేవ జరిగిన తర్వాత వేంగమాంబ **ముత్యాలహారతి** ఇచ్చేది. ఇప్పటికీ వేంకటాద్రిలో ఆమె పేరుమీద **ముత్యాలహారతి** ఇస్తుంటారు. తులసీవనం ఏర్పాటు చెయ్యడానికి పాపవినాశనం వెళ్ళే మార్గంలో ఒక నుయ్యి తవ్వించేటపుడు పెద్దబండ పడగా ఆమె గంగమ్మని ప్రార్థించింది. బండ చిట్లిపోయి నీరు పైకి వచ్చింది. తులసీవనం పెంచి ప్రతిరోజూ ఆ తులసిని తెచ్చి వేంకటేశ్వరస్వామికి కైంకర్యం చేసేది. వంశపారంపర్యంగా వచ్చేవారు కాకుండా ప్రభుత్వం తరపున అధికారులైన అర్చకులు అక్కరామదీక్షితులనే ఆయనకి వేంగమాంబ మీద ఆగ్రహముండేది. సౌభాగ్యం కోల్పోయిన స్త్రీ రోజూ వచ్చి ముత్యాలహారతి ఇవ్వడమేమిటి? అని అక్కసుగా ఉండేది. ఆవిడ భోజనం చేసి కూర్చున్న తరువాత వారి ఇంట్లో భోజనం చేసిన ఎంగిలివిస్తళ్ళు తులసీవనంలో విసురుతుండేవారు.

కొంతకాలం గడిచాక దర్శనం చేసుకుని వచ్చి కూర్చున్న వేంగమాంబమీదకి ఎంగిలివిస్తళ్ళు విసిరారు. ఆమె సమాధి భగ్నమైంది. అందులకామె కోపించి ఈనాటితో నీ వంశం సరి, అందరూ నెత్తురు కక్కుకుని మరణిస్తారని శపించింది. ఉత్తరక్షణం ప్రధానార్చకునితో సహా కుటుంబంలోని వారందరూ నెత్తురు కక్కుకున్నారు. ఒక్కకొడుకు మాత్రం పాక్కుంటూ వచ్చి వేంగమాంబ పాదాలమీద పడ్డాడు. అప్పుడామె మీ వంశంలో ఒక్కడు మాత్రమే బతుకు

ప్రతిరోజూ
శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారికి
ఏకాంతసేవ జరిగిన తర్వాత
వేంగమాంబ ముత్యాలహారతి ఇచ్చేది.
ఇప్పటికీ తిరుమలలో
ఆమె పేరుమీద
ముత్యాలహారతి
ఇవ్వబడుతోంది.

తుంటాడని అభయమిచ్చింది. ఇప్పటికీ ప్రభుత్వం తరపున ప్రధానార్చకుల కుటుంబాల్లో ఒక్కడు మాత్రమే బతుకుతుంటాడు. ఆనాడు వేంగమాంబ ఇచ్చిన శాపం ఇప్పటికి కూడా తిరుమలలో పరిపాలన చేస్తున్నది.

కొండకెళ్ళి ఆమె వ్రాసిన వేంకటాచలవైభవం అన్న పుస్తకం తీసుకుని ఇంటిలో పారాయణం గావించగా, పెళ్ళికానిపిల్లలకి పెళ్లిళ్ళయ్యాయి. ఆమె దర్శనానికి వెళ్ళేవారి సంఖ్య ఎక్కువై ఆమె ఏకాంతం తగ్గిపోయి, ఆమె వేంకటేశ్వరుని ప్రార్థన చేయగా, దూరంగా తుంబురుకోనలోకి వెళ్ళి తపస్సు చేసుకో మని చెప్పాడు. ఆమె ఎల్లప్పుడూ అంతర్ముఖురాలై ఉండేది. రాత్రివేళ సారంగపుమార్గంలో వచ్చి ఆనందనిలయం మూసే సిన తరువాత పీఠాన్ని పైకెత్తి స్వామి పాదాలవద్ద ఉన్న పువ్వులను తీసి కొత్త పుష్పాలతో పూజ చేసేది.

రోజూ పువ్వులు మారుతూండేవి. ఎవరు చేస్తు న్నారిదంతా అని అర్చకులకు అనుమానమొచ్చి, తిరుమల క్షేత్రాన్ని పాలించిన మహంతులలో ఒకరు, తలుపులు మూసిన తరువాత లోపలే కూర్చున్నారు. ఆ రాత్రివేళ తరిగొండ వేంగమాంబ దివ్యతేజో మూర్తియై ఫలకం తొలగించి లోపలికొచ్చి పూజ చెయ్యడం చూచి స్పృహతప్పి పడిపోయారు. ఆమె భాగవతం చెపుతుంటే వినడానికి స్వామి పవ శింపుసేవ అయ్యాక వచ్చేవారు. స్వామి ఉయ్యాలలో కూర్చుని వింటూండేవారు. ఈమె భాగవతం చెప్తూండగా, తెల్లవారుజామున మూడు గంటలకి సుప్రభాతం జరిగే సమయానికి స్వామి ఉయ్యాల దిగి, నేను వెళ్లొస్తాను వేంగమాంబా! అని వెళుతుండేవారు.

ఒకరోజు మంచిఘట్టం చదువుతూన్న సమయంలో స్వామి బయలుదేరుతూండగా, స్వామీ! మీరు వెళ్లొద్దు. నా దగ్గరే ఉండుమన్నది. నీలాగే ఎందరో భక్తులు. వారిని కూడా చూడాలి కదా! బయలుదేరుతున్నానన్నారు స్వామి. మీరు అలా వెళ్ళిపోవడానికి వీలులేదని నిగ్రహిస్తున్న సమయంలో సుప్రభాతం వినబడింది. వేంకటేశ్వరస్వామి ఒక్క ఉదుటున ఉయ్యాలలో నుండి అంతర్ధానమైపోదామని

అనుకుంటున్నంతలో ఆయన పట్టుపంచెని పట్టుకోగా, ఆ పంచె సగానికి చిరిగిపోయింది. స్వామి అంతర్ధానమై వెళ్ళిపోయారు.

అర్చకులు దేవాలయం తలుపులు తీసి *'కౌసల్యా సుప్రజా రామా పూర్వా సంధ్యా ప్రవర్తతే'* అంటూ సుప్ర భాతం చదివి లోపలకు వెళ్లగా, సగం చిరిగిన పట్టుపంచెతో కనిపించారు. ఇది దొంగతనంకాదు. ఎవరో భక్తులవలన జరిగింది. ఎవరై ఉంటారా అంటూ వేంగమాంబ ఇంట్లో చూడుమనగా అందరూ ఆమె ఇంటికెళ్ళారు. ఆమెని విచారించగా, స్వామిలేచి పారిపోతుండగా పట్టుకోగా సగం పంచె చిరిగి నా చేతిలో ఉండిపోయింది. మడతపెట్టి పూజా మందిరంలో పెట్టాను. తీసుకెళ్ళండి అన్నది ఆవిడ. లోపల పూజామందిరంలో ఉంది స్వామి పంచెలో సగభాగం. ఊరేగింపుగా తీసుకొని వస్తుంటే మిగిలిన సగభాగం అదృశ్యమై పోయింది. ఇవన్నీ యథార్థంగా జరిగాయి. ఆ తల్లి సమాధిలోకి వెళ్ళిపోయారు.

ఆదివరాహస్వామి వసతిసముదాయంవద్ద వెనుకగా చిన్నమార్గముంటుంది. ఆ మార్గంలో వెడితే తరిగొండ వేంగ మాంబ జూనియర్ కళాశాల అని ఓ పాఠశాల కనపడు తుంది. అక్కడ ఉంటుంది ఆమె సమాధి. అక్కడికెళ్లి ఆ సమాధికి సాష్టాంగనమస్కారం చేసి మౌనంగా ఒక్క నిమిషం కూర్చుని రావాలి. ఇప్పటికీ ఆమె శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామికి అర్చన చేస్తూంటారని చెపుతారు.

(ఇంకా ఉంది)

బ్రహ్మాండనాయకుని బ్రహ్మోత్సవం

- ఎస్.వి.ఎస్.ఎస్.శర్మ 70959 27158

అక్టోబరు 2 నుండి 11 వరకు తిరుమల బ్రహ్మోత్సవాల సందర్భంగా.....

అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుడైన శ్రీవేంకటేశ్వరునికి ఏడాది పొడవునా ఉత్సవాలు జరుగుతూనే ఉంటాయి. 450కి పైగా ఉత్సవాలు జరిగేటప్పటికీ బ్రహ్మోత్సవాల ప్రత్యేకత వేరు. ఇప్పటికీ బ్రహ్మాది సకలదేవతలూ ఈ ఉత్సవాలలో పాల్గొంటారు. దీనిని తిలకించినవారికి శ్రీమన్నారాయణునితోపాటు సకలదేవతల అనుగ్రహం కూడా కలుగుతుంది. ఈ ఉత్సవాలు జరిగే 9 రోజులు మాత్రమే కాక వాటిలోని అంతరార్థాలను గ్రహించి నవద్వార పురమైన దేహంలో ఉండే జీవుడు అంతటా పరమాత్మను చూడగలిగి, పరమాత్మను పొందడానికి ఈ బ్రహ్మోత్సవాలు ఎలా సహకరిస్తాయో పరిశీలించవచ్చు.

అంకురార్పణ, సేనాధిపతి ఉత్సవం

అంకురార్పణ అంటే మొలకెత్తడానికి బీజములను నాటడం. జీవులందరూ కూడా పరమాత్మను పొందలేక జన్మ పరంపరలను పొందడానికి కర్మబీజాలు అనాది కాలంలోనే నాటబడ్డాయి. వేంకటేశ్వరుని సన్నిధిలో బీజాల అంకురార్పణ, దివ్యమైన పుణ్యకర్మలనే మొలకలెత్తి, చక్రస్నానముతో పరమాత్మునిలో లీనమయ్యే దిశగా జీవుల ఆధ్యాత్మిక సాధన సాగాలి.

పరమాత్మ మలయప్ప స్వామిగా శ్రీదేవీభూదేవేరులతో అనేక వాహనములపై మాడవీధులలో ఊరేగడం విశేషం. ఇక్కడ గమనార్హం - వాహనములు మారుతూ ఉన్నాయి కానీ పరమాత్మలో మార్పు లేదు. అట్లే జీవుల దేహాలు మారుతున్నాయి గానీ అంతర్యామి అయిన పరమాత్మలో మార్పు లేదు. ఈ దేహం పరమాత్ముని వాహనంగా గుర్తిస్తే చాలు జీవుడు ధన్యుడవుతాడు. జీవేంద్రియ సేనలు సక్రమంగా ఉండాలంటే సరైన సేనాధిపతికి అప్పజెప్పాలి. అప్పుడు బ్రతుకంతా ఉత్సవమే. అదే సేనాధిపతి ఉత్సవం.

ధ్వజారోహణం

శ్రీగరుడాళ్వారు వేంకటపతికి వాహనంగా మాత్రమే కాక, నిత్యసూరిగా స్వామి సేవలో అనునిత్యం పాలుపంచుకుంటాడు. ఆ గరుడచిహ్నాంగల ధ్వజాన్ని ధ్వజస్తంభం పైకి వేదఘోషల నడుమ ఎక్కించడమే ధ్వజారోహణం. తద్వారా గరుడుడు దేవతాదులందరినీ బ్రహ్మోత్సవములకు ఆహ్వానిస్తూ, ఆ స్తంభంపైనుండి ఉత్సవాలను తిలకిస్తున్న భక్తులను పర్యవేక్షిస్తూ, జీవులకు పరమాత్మనుండి దూరం చేసే దుర్విషయాలు ప్రవేశించకుండా రక్షకుడుగా వ్యవహరిస్తాడు.

అచ్యుతు వినని కథలు భువి గజస్నానములు

పెదశేషవాహనం

అనాదిగా క్షీరసాగరంలో శేషుని పానుపు చేసుకోవడమే కాక శేషాద్రిగా అతని అనంతశిరస్సులపైనే వేంకటేశ్వరునిగా నెలకొని ఉన్నానని చెప్పడమే ఈ వాహనములోని ఆంతర్యం.

అనంత శిరస్సులు జ్ఞానానికి సంకేతం. అవి విషములుగ్రక్కేటప్పటికీ పరమాత్మ అధిష్టించడం వలన అమృతమయమయ్యాయి. అంటే జీవుల మస్తిష్కంలో ఎంతటి విషపుతలపులు ఉన్నా, పరమాత్ముని ధ్యానిస్తే అవి అమృతమయమై జ్ఞానానందాన్ని కలుగజేస్తాయి.

చినశేషవాహనం

ఆదిశేషుడు అప్పుడప్పుడు "వాసుకి"ని కూడా స్వామి సేవలో వినియోగిస్తూ ఉంటాడు. అది స్వామివారి కరుణ. కశ్యప ప్రజాపతికి కద్రువయందు కలిగిన మొదటి సంతానం వాసుకి.

వాసుకి క్షీరసాగర మథన సమయంలో మందర పర్వత కవ్వపు త్రాడుగా అమృత ప్రాప్తికి సహకరించాడు. కనుక అమృతపద ప్రాప్తికి కూడా ఈ వాహన ధ్యానం సహకరిస్తుంది.

హంసవాహనం

స్వచ్ఛతకు మారుపేరు హంస. స్వచ్ఛంగానున్న హృదయ హంసపై పరమాత్మ నెలకొని ఉంటాడు. పాలనీ నీరుని వేరు చేసినట్లు, జీవుల పాపపుణ్యములను వేరుచేసి పరమాత్మకు నివేదిస్తుంది. నిత్యయోగ సంబంధమున్న పరమహంసల హృదయముపై అధిష్టించి ఉంటాడు పరమాత్మ. అన్నమయ్య పదములలో "మనియెడి జీవుల మానస సరసుల వునికి నున్న దిదె ఒక హంస" జీవుల మానస సరోవరములో ఆడుకునే హంస ఇది.

సింహవాహనం

"మృగాణాం చ మృగేంద్రోఽహం" మృగములలో శ్రేష్ఠమైన సింహము నారాయణుని రూపం. హింస అను పదమే సింహముగా మారినదని వ్యాకరణం. పరమాత్ముని అవతారములలో శిష్టజన రక్షణే కాక దుష్టశిక్షణ ప్రధానం. జీవులలో ఏ మాత్రం హింసా ప్రవృత్తులు మేల్కొనినా వాటికి అధిపతి ధర్మస్వరూపుడైన నారాయణుడని ఇందులోని పరమార్థం.

ముత్యాల పందిరి వాహనం

ముత్యములు స్వచ్ఛతకు, సంపదకు చిహ్నము. పరమాత్ముని కరుణారసభరితములైన చూపులనే స్వాతి చినుకులు అందుకోవడానికి మన హృదయమనే ముత్యపు చిప్పను స్వచ్ఛంగా, శుద్ధంగా చేసి సిద్ధంగా ఉంచాలి. ఇక్కడ విష్ణుసహస్ర నామాంతర్గతాధ్యానాన్ని పరిశీలించాలి.

క్షీరోదన్వత్ప్రదేశే శుచిమణివిలసత్సైకతేమౌక్తికానాం
మాలాక్లుప్తాసనస్థః స్ఫటికమణినిభైర్మౌక్తికైర్మండితాంగః ।

తెల్లని పాలసముద్ర తీరంలో ముత్యములు, స్ఫటికముల పొడివలెనున్న ఇసుక తిన్నెలు. ఆ మధ్యలో ఒక విశాలమైన సింహాసనము. పై భాగం, క్రిందభాగం మొత్తం ముత్యముల, స్ఫటికముల మాలలతో అలంకరింపబడి ఉంది. ఆ సింహాసనముపై స్వచ్ఛమైన తెల్లని రంగుతో ప్రకాశిస్తున్న నారాయణుడు శరీరమంతా ముత్యపు ఆభరణములు ధరించి, మనలను పవిత్రులను చేయుగాక. ఈ ధ్యానం అమృతపద ప్రాప్తిని కలుగజేస్తుంది.

కల్పవృక్షవాహనం

"కల్పద్రుమూలే మణివేది మధ్యే సింహాసనం స్వర్ణమయం సురత్నం" కల్పవృక్షఛాయలో పరమాత్మ శ్రీదేవీ భూదేవీసహితంగా ప్రకాశిస్తూ ఉంటాడు. కోరిన కోర్కెలు తీర్చేది కల్పవృక్షం. కానీ, శ్రీవేంకటేశ్వర కల్పవృక్షం జీవులు అడుగక పోయినా ఏది జీవునికి మేలు కలిగిస్తిందో అది ఇస్తాడు. స్వామి కల్పవృక్షపు నీడలో మాత్రమే కాక దాని మూలము నందు అధివసించి ఉంటాడని అర్థం. కల్పవృక్షములకు మూలము ఆ పరమాత్మయే.

బ్రహ్మోత్సవ వాహనాల ఛాయాచిత్రాలను సంచిక మధ్యపుటల్లో ఇవ్వడం జరిగింది. పాఠకులు గమనించగలరు

సర్వభూపాలవాహనం

భూపాలురు అంటే పంచభూతములు, అష్టదిక్పాల కులు మొదలైన దేవతలు. దేవతలకు ప్రభువు కనుక స్వామి సర్వభూపాలురను అధిష్ఠించి ఉన్నాడు. దేవదేవుని శాసనము వలననే సర్వభూపాలురచేత ఈ ప్రపంచము నిర్వహింప బడుతోంది. అంతేకాక విష్ణువు అంశ లేనిదే పాలకులు కాలేరు. కానీ ఈ పాలకులందరూ తమ ప్రభువు విష్ణువేనన్న స్పృహతో ఉండి ధర్మబద్ధంగా పరిపాలించాలి.

మోహినీ అవతారం

"యా ఉమా సా స్వయం విష్ణుః" అని చెప్పినట్లు నారాయణుడు ధరించిన అమ్మవారి రూపం మోహినీ దేవత. క్షీరసాగర మథనమందు పుట్టిన అమృతమును పంచడానికి అవతరించినది. ఆమెను దేవతగా గుర్తించి నమస్కరించారు కనుక దేవతలు అమృతాన్ని పొందారు.

సాధారణ మోహినీరూపంగా చూడడం వలన రాక్షసులు మోహంలో పడి అమృతాన్ని పొందలేకపోయారు. భగవద్గీతలో చెప్పబడ్డ దైవీగుణములను పెంచుకున్నవారికే అమృతపదమైన కైవల్య ప్రాప్తి. ఆసురీ గుణములున్నవారు పొందలేరన్నది ఈ అవతారములోని విశేషం.

గరుడవాహనం

నిత్యము వాహన కైంకర్యముతో కొలుచుకునే గరుడునిపై ఊరేగుతాడు గరుడాద్రిపై నెలకొని ఉన్న శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి. గరుత్మంతుడు వేదస్వరూపుడు.

వేదములద్వారా ప్రతిపాద్యమైన పరబ్రహ్మ వేంకటేశ్వరుడని చెప్పడమే గరుడవాహనములోని విశేషం. అంతేకాక వైకుంఠము నుండి క్రీడాద్రిని తెచ్చి వేంకటాచలముగా చేసినవాడు గరుడుడు. విషహరుడు, అమృత కరుడు.

గరుడవాహన సమయంలో సిరివిల్లిపుత్తూరు ఆండాళ్ దేవాలయమునుండి పంపిన తులసి, చామంతి, సంపెంగ మొదలైన పూలమాలలతో స్వామివారిని అలంకరిస్తారు. అదేవిధంగా ప్రతిఏడాది సిరివిల్లిపుత్తూరులోని అమ్మవారి కల్యాణానికి శ్రీ వేంకటేశ్వరునికి అలంకరించిన మాల తీసి పంపబడుతుండడం విశేషం.

హనుమంతవాహనం

రామావతారంలో సుగ్రీవునితో మైత్రికై వెళ్ళినపుడు, యుద్ధభూమిలో రావణుని ఎదుర్కొనునపుడు రథమునకు ప్రతిగా హనుమంతుడు వాహనమయ్యాడు. భక్తాగ్రేసరులకు సైతం హనుమ ఆదర్శం. సాటిలేని బుద్ధిబలంతోపాటు అమిత బలపరాక్రమాలున్నప్పటికీ నిస్స్వార్థంగా వాటిని భగవంతునికే అర్పించిన మహోన్నతుడు హనుమ. ఎంతటి శక్తి ఉన్నా అది భగవంతుని సేవకు వినియోగింపబడినప్పుడే ధన్యత. భాగవత ధర్మంగా చెప్పబడిన నవవిధ భక్తులయొక్క సమష్టి రూపమే హనుమ.

స్వర్ణరథం

సువర్ణ ప్రభలతో వెలుగొందే శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి బంగారు రథమెక్కి ఊరేగే దృశ్యం చూసేవారి కన్నులకు పండుగ. స్వర్ణరథ ప్రభలకంటే బంగారుస్వామి అయిన శ్రీవేంకటేశ్వరుని ప్రభలే అద్భుతంగా ఉంటాయి.

వైకుంఠపాళి

:: 11 - సమాధానాలు ::

	1 కు	2 ల	శే	3 ఖ	రా	4 ళ్వా	రు	
5 ఆ		చ్ఛి		గ		మా		6 గా
7 రా	ధ		8 శ్రీ	ప	తి		9 ఛా	య
మం		10 ప		తి		11 వి		త్రి
	12 టి	ట్టి	భం		13 క	లా	పి	
14 జా		సం		15 తా		సి		16 క్షే
17 య	దు		18 నా	ళ	ము		19 యా	త్ర
ప		20 చే		ధ్వ		21 ద్రి		య్య
	22 స్థా	వ	ర	జం	గ	మా	లు	

గజవాహనం

గజము ఐశ్వర్యానికి, శుభాలకు చిహ్నం. ఇది క్షీర సాగర మథన సమయంలో ఉద్భవించిన ఐరావతమనే గజమని చెప్పబడింది. గజవాహనంలో స్వామివారిని దర్శించడం ఐశ్వర్యప్రదం.

సూర్యప్రభవాహనం

"చక్షోః సూర్యోఽజాయత" పరమాత్ముని కన్నుల నుండి వచ్చినవాడు సూర్యుడు. అంటే పరమాత్ముని దృష్టి. రోజూ సూర్యుని చూస్తున్నాం కానీ ఆ సూర్యునిద్వారా పరమాత్మే మనలను చూస్తున్నాడు అనే స్పృహ ఉంటే జీవితం ధన్యం. "యదాదిత్యగతం తేజో జగద్భాసయతేఽ ఖిలం.." అని భగవద్గీతలో చెప్పినట్లు జగత్తును ప్రకాశింపజేయు చున్న సూర్యునిలోని కాంతి శ్రీవేంకటేశ్వరుడే.

చంద్రప్రభవాహనం

"చంద్రమా మనసో జాతః"–చంద్రుడు పరమాత్ముని మనసునుండి వచ్చినవాడని పురుషసూక్త వచనం. ఉదయం సూర్యునిగా జీవాన్ని ఇస్తూ, రాత్రి చంద్రునిగా తన అమృత కిరణాలతో ఓషధులను కలుగజేస్తూ ఆదుకుంటున్నాడు. రాత్రి, పగలు కూడా శ్రీవేంకటేశ్వరుని స్వరూపమే. ఈ విధంగా భావించిన భక్తుడు ధైర్యంగా ఉండగలడు.

రథోత్సవం

"రథస్థం కేశవం దృష్ట్వా పునర్జన్మ న విద్యతే" రథముపై కొలువుదీరిన శ్రీ వేంకటేశ్వరుని చూసిన వారు మరి జన్మపరంపరలలో పడకుండా తరిస్తారనేది శాస్త్ర వచనం. పరమాత్మ ఈ జగత్తనే రథాన్ని వేదవిజ్ఞానమనే అశ్వములద్వారా నడుపుతున్నాడు.

అంతేకాక జీవుల దేహమే రథంగా ఉపనిషత్తులు వర్ణించాయి. "ఇంద్రియాణి హయాన్యాహుః" ఇంద్రియములే దేహమనే రథానికి గుఱ్ఱములు. లౌకిక విషయములకు ఆసక్తి చూపిస్తూ భ్రమాకర్షణల వైపు వెళ్ళే ఈ రథాన్ని స్వామిపై నిలిపితే కైవల్యాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

అశ్వవాహనం

ఈ అశ్వవాహనముపై వెళ్తూనే మొదటిగా పద్మావతిని చూడడం, వివాహ ప్రయత్నం అన్నీ జరిగాయి కనుక ఇది చాలా ప్రధానమైనది. ఇది క్షీరసాగరమథన సమయంలో పుట్టిన ఉచ్చైశ్రవమనే దివ్యాశ్వం. ఇది రాబోయే కల్కి అవతారాన్ని తెలియజేస్తుంది. ఇది దర్శించిన వారిలో కలి దోషాలు రాకుండా ఉంటాయి.

చక్రస్నానం

శ్రీ వేంకటేశ్వరుని కరకమలములో వేలకొలది జ్వాలలతో ప్రకాశించే సుదర్శన చక్రమునకు స్వామి పుష్కరిణిలో స్నానం చేయిస్తారు. దీనికి ముందుగా శ్రీదేవీ భూదేవీ సమేత మలయప్ప స్వామివార్లకు, ఈ సుదర్శన చక్రత్తాళ్వార్లకు వేదమంత్రముల నడుమ అభిషేకం చేస్తారు.

సుదర్శనము ఒక దేవతామూర్తి. సు–దర్శనం అంటే జ్ఞాన స్వరూపమని కూడా అర్థం ఉంది. చక్రస్నానం అయిన తరువాత, దానిని ఒక ఎత్తైన ప్రదేశంలో ఉంచుతారు. భక్తులు దాని క్రిందనుండి వెళ్తారు.

ఆ సమయంలో స్నానసమయంలో చక్రానికి ఉన్న నీటిబిందువులు వారి పై పడడం వలన వారికి ఏమైనా దుష్టశక్తులు ఉంటే అవి పోవడమే కాక పాపములనుండి విముక్తులవుతారు.

ధ్వజ అవరోహణ

బ్రహ్మోత్సవాలని ప్రారంభంలో ఆరోహణ చేసిన గరుడధ్వజాన్ని వేదనాదముల మధ్య అవరోహణ అనగా క్రిందకు తెస్తారు. ఇది బ్రహ్మోత్సవాలకు విచ్చేసిన దేవత లందరకూ వీడ్కోలు వంటిది.

ఈ తొమ్మిది రోజుల బ్రహ్మోత్సవాన్ని తిలకించడం వలన నారాయణుని సంపూర్ణ అనుగ్రహం లభిస్తుంది. ప్రతి వాహనసేవను ఇలా వివేచన చేస్తే జీవిత సాఫల్యం కూడా పొంద వచ్చు.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.

శ్రీవారి ఆర్జితసేవలు, తిరుమల.

ఆర్జితసేవలు / ఉత్సవాలు

సంఖ్య	సేవ/ ఉత్సవం	రోజు	ప్రవేశ / సేవాసమయం	వ్యక్తి ప్రవేశం	టిక్కెట్టు ధర
	నిత్యసేవలు				
1.	సుప్రభాతం	ప్రతిరోజు	ఉ.2-30 నుండి 3-00 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 120-00
2.	తోమాలసేవ(మంగళ,బుధ,గురు)	ప్రతిరోజు	ఉ.3-00 నుండి 3-30 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 220-00
3.	అర్చన (మంగళ, బుధ, గురు)	ప్రతిరోజు	ఉ.4-00 నుండి 4-30 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 220-00
	నిత్య ఉత్సవములు				
4.	కల్యాణోత్సవం	ప్రతిరోజు	మ.10-00 నుండి 12-00 గం॥	ఇద్దరికి మాత్రమే	రూ. 1,000-00
5.	డోలోత్సవం (ఊంజల్‌సేవ)	ప్రతిరోజు	మ.11-00 నుండి 1-00 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 200-00
6.	ఆర్జిత బ్రహ్మోత్సవం	ప్రతిరోజు	మ.12-30 నుండి 2-00 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 200-00
7.	వసంతోత్సవం	ప్రతిరోజు	మ.2-30 నుండి 3-00 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 300-00
8.	సహస్రదీపాలంకరణ సేవ	ప్రతిరోజు	సా.5-00 నుండి 5-30 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 200-00
	వారపుసేవలు				
9.	విశేషపూజ	సోమవారం	ఉ.6-00 నుండి 6-30 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 600-00
10.	అష్టదళ పాదపద్మారాధనం	మంగళవారం	ఉ.5-00 నుండి 5-30 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 1,250-00
11.	సహస్ర కలశాభిషేకం	బుధవారం	ఉ.5-00 నుండి 5-30 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 850-00
12.	తిరుప్పావడసేవ	గురువారం	ఉ.5-00 నుండి 5-30 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 850-00
13.	వస్త్రాలంకార సేవ	శుక్రవారం	ఉ.3-30 నుండి 4-00 గం॥	ఇద్దరికి(భార్య,భర్త)	రూ. 12,250-00
అ).	పూరాభిషేకం(12ఏళ్లలోపు పిల్లల్ని అనుమతించరు)	శుక్రవారం	ఉ.3-30 నుండి 4-00 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 750-00
14.	నిజపాదదర్శనం	శుక్రవారం	ఉ.5-00 నుండి 5-30 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 200-00
	వార్షికసేవలు /ప్రత్యేకసందర్భసేవలు				
15.	తెప్పోత్సవాలు	ఫిబ్రవరి/మార్చి	సా.6-00 నుండి 7-00 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 500-00
16.	వసంతోత్సవం	మార్చి/ఏప్రిల్	మ.1-00 నుండి 2-00 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 300-00
17.	పద్మావతిపరిణయం	మే	సా.4-00 నుండి 4-30 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 1,000-00
18.	అభిదేయకఅభిషేకం	జూన్	ఉ.8-00 గం॥లకు	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 400-00
19.	పుష్పపల్లకి	జూలై	సా.6-30 నుండి 7-30 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 200-00
20.	పవిత్రోత్సవం	ఆగష్టు	ఉ.8-00 నుండి 9-00 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 2,500-00
21.	పుష్పయాగం	నవంబరు	ఉ.8-00 నుండి 9-00 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 700-00
22.	కోయిలాళ్వార్‌తిరుమంజనం	సం॥లో 4 సార్లు	ఉ.10-00 నుండి 11-00 గం॥	ఒక్కరికి మాత్రమే	రూ. 300-00

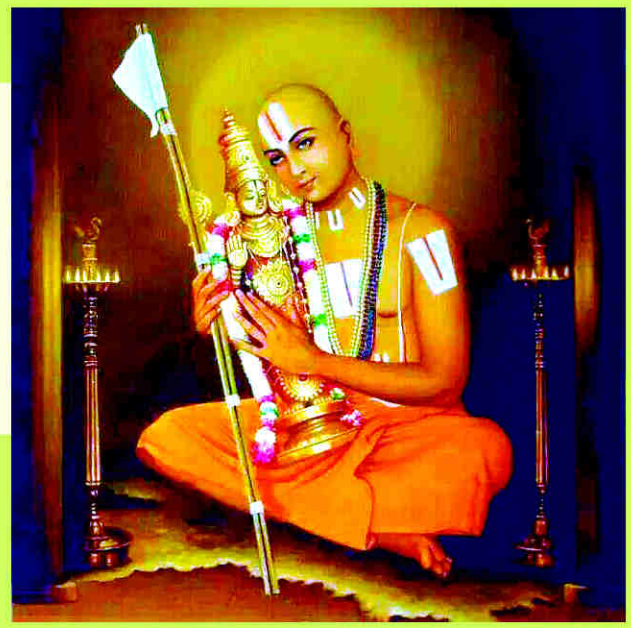
కాల్‌సెంటర్ : 0877-2233333, 2277777
టోల్ ఫ్రీ : 1800 4254141,
1800 425333333
వాట్సప్ : 9399399399
ఈ-మెయిల్ : helpdesk@tirumala.org

పై సేవలకు సంబంధించి ఆన్‌లైన్‌లో మాత్రమే టిక్కెట్లు బుక్ చేసుకోవలసి ఉంటుంది.
ఇతర వివరాలకు తి.తి.దే.వెబ్‌సైట్: www.tirumala.org/ www.ttdsevaonline.com ను సంప్రదించగలరు.

కైంకర్యమే.. తనువు దాల్చితే....

6

- డా॥ కంపల్లె రవిచంద్రన్, 98487 20478

(జరిగిన కథ - పరమప్రపూర్ణడైన శ్రీ కాంచీపూర్ణుల వృత్తాంతం వివరించబడుతూంది. కాంచీపూర్ణులు కంచి వరదరాజస్వామితో నేరుగా మాట్లాడే మహాత్ములు. ఈ నేపథ్యంలో సఖ్యభక్తి వైశిష్ట్యం వివరించడం జరిగింది. తదుపరి దాస్యభక్తి గురించి చదివి తరించండి.....)

శ్రీవైష్ణవ సిద్ధాంత ప్రవర్తకులైన ఆళ్వారులు అందరూ నవవిధ భక్తిమార్గాలలో దాస్యభక్తిని విశేషంగా పాటించారు. శ్రియఃపతిని తండ్రిగా, ప్రభువుగా, ఆచార్యునిగా సంభావించి దాసాను దాసులుగా భగవత్సేవలో తరించారు. ఆళ్వారులంటే ఏలువారు అని అర్థం. ఏలేవాడు సాధారణంగా రాజు అవుతాడు. లేదా దేవుడు అవుతాడు. భగవంతుడు ప్రత్యక్షంగా ఏలేవాడు కాదు. అందుకే భగవంతుని అంశలుగా ఆళ్వార్లు అవతరించి ఏలుతున్నారు. ఈ ఆళ్వారులు అనన్యమైన తమ అనురక్తిని విష్ణు పరంగా అనుభవించి, శ్రియఃపతితో ఆత్మీయమైన దివ్యాను భూతిని పొందుతూ మధురమైన భావాలతో స్తుతించారు.

'భక్తి' లో ఒక ప్రధానమైన భాగమే భగవంతుని స్తుతించడం. భగవంతుని మహిమలను, భక్తులపై చూపే వాత్సల్యాన్ని, కల్యాణగుణాలను ఆర్తితో స్తుతించడం వల్ల భక్తులకు పరమ శాంతి లభిస్తుంది. అందుకే భగవత్ స్తుతి భక్తునకు అత్యంతావశ్యకం. ఎంతో ఆనందరకరమైనదీ, అంతులేని సంతృప్తి దాయకమైనదీ అయిన స్తుతి సంప్రదాయం అందరినీ అమితంగా ఆకర్షించింది. స్తుతి చేయడం భాగవతుల సహజ లక్షణం. భగవంతుని కల్యాణగుణాలను స్తుతించడం ఒక తపస్సు. కాంచీపూర్ణులు కూడా ఇటువంటి తపశ్శాలియే. వీరు 'దేవరాజ' స్వామిని గురించి ఎనిమిది శ్లోకాల్ని అనుగ్రహించాచారు.

నమస్తే హస్తి శైలేశ । శ్రీమన్ । అంబుజలోచన।
శరణం త్వాం ప్రపన్నోఽ స్మి ప్రణతార్తి హరాచ్యుత ॥

"శ్రీహస్తి గిరినాథా! పెరున్దేవి తాయార్‌కు నాథుడైన వాడా! తామరలవంటి కన్నులును కలవాడా! దాసుల దుఃఖాలను తీర్చేవాడా! ఆశ్రితులను ఏనాడూ విడువని అచ్యుతా! నీకు నమస్కారం. నిన్ను శరణు పొందుతున్నాను".

'సహ ఏష పురుషః పంచధా పంచాత్మా' అనే శ్రుతి వాక్యాన్ని అనుసరించి పరమాత్మ స్వరూపం ఐదువిధాలుగా ఉంటుంది. ఈ స్వరూపాలను తెలుసుకోవడం ఒక దానిని మించి మరొకటి గహనమైనవి. పరస్వరూపం, వ్యూహ స్వరూపం, విభవ స్వరూపం, అన్తర్యామి స్వరూపం, అర్చావతార స్వరూపం అనేవి ఐదు స్వరూపాలు.

పరమపదంలోని పరంజ్యోతి స్వరూపమే 'పర'. సర్వ లోకపాలకుడు విష్ణువు. ఈయన వైకుంఠంలో నివసిస్తూ దిక్పాలాది దేవతల సహాయంతోనూ, స్వీయమహిమతోనూ సర్వలోక పాలన కొనసాగిస్తాడు. సమస్తదేవతల చేత సేవింపబడుతూ వెన్నుడు వైకుంఠంలో వాసం చేస్తున్న తీరును తెలియజేసేదే 'పర'. ఉపాసనార్థంపరుడు ధరించే రూపం 'వ్యూహం'. లోకోద్ధారణకోసం అవ తరించే పరమాత్మ అవతారలే 'విభవం'. నిరంతరం తనను ధ్యానించే మహర్షుల హృదయాల్లో విష్ణువు నివాసం చేస్తుండే స్థితే 'అంతర్యామి' స్వరూపం. భక్తుల్ని అనుగ్రహించడం కోసం దేవాలయాలలో వెలసిన పరమాత్మ ప్రతిమలు 'అర్చా'స్వరూపాలు.

ఈ ఐదు రూపాల్నీ కాంచీపూర్ణులు పై శ్లోకంలో ప్రస్తావించిన తీరు ఎంతో అపూర్వం, సహృదయానందకరం. ఇందులో గల అయిదు సంబోధనలు ఈ ఐదు రూపాలను ఉద్దేశించి ప్రయోగించినవే. "హస్తీశ"! అనే సంబోధన కంచిలో వేంచేసి ఉండే వరదరాజస్వామి అనే అర్చామూర్తిని గురించి చేసింది. కనుక ఇది అర్చామూర్తి సంబోధన. "శ్రీమన్" అనే

సంబోధన 'వైకుంఠే తు పరలోకే శ్రియా సార్థం జగత్పతిః, ఆస్తే' (శ్రీవైకుంఠం అనే గొప్ప లోకంలో అయితే జగత్పతి లక్ష్మీదేవితో పాటు వేంచేసి ఉంటాడు) అనే ప్రమాణానుసారం పరవాసు దేవుని దృష్టిలో పెట్టు కుని చేసింది. "అంబుజలోచన" అనే సంబోధన ఈ లోకంలో సుందరరూపాలతో అవతరించిన శ్రీరామకృష్ణావతారాలను తెలుపుతోంది. ఈ 'అంబుజలోచన'లో చెప్పుకున్న నేత్ర సౌందర్యం సర్వాంగసౌందర్యానికి ఉపలక్షణం. "ప్రణతార్తి హర!" అనే సంబోధన క్షీరాబ్ధిలో ఆదిశేషునిపై శయనించి ఉండే వ్యూహమూర్తిని దృష్టిలో పెట్టుకుని చేసింది. "పాఱ్కడలిల్ పామ్మణైమేల్ పళ్ళికొణ్డరుళుమ్ శీదనై" అని నమ్మాళ్వార్లు తిరువిరుత్త ప్రబంధంలో వ్యూహ మూర్తి ప్రణతార్తి హరత్వాన్ని కీర్తించారు కదా! ఆర్తులైన భక్తుల ప్రార్థనలను విని, వారి ఆర్తిని తీర్చడం కోసమే కదా పాలసముద్రంలో యోగ నిద్రలో స్వామి ఉంటాడు. "అచ్యుత" అనే సంబోధన అంతర్యామి స్వరూపాన్ని తెలుపుతోంది.

సమస్త ప్రాణి సంతాన ప్రవీణ! కరుణోల్బణ!
విలసంతు కటాక్షాస్తే మయ్యస్మిన్ జగతాం పతే॥

మొదటి శ్లోకంలో ఉన్న "శ్రీమన్! అంబుజలోచన" అనే రెండు సంబోధనలలోని అర్థాన్ని ఈ శ్లోకం వివరిస్తోంది. లక్ష్మీసహితుడు, కనుక సమస్తప్రాణులను రక్షించాల్సిన బాధ్యతను కలవాడు–అనే వివక్షతో శ్లోకంలోని పూర్వార్ధం అనుగ్రహించబడింది. "అంబుజలోచనుడు" కనుక, "తామరై ప్పూప్పోలే శజ్గణ్ శిఱుచ్చిఱిదేఎమ్మేల్ విళియావో" (తామరపూవు వలే ఉండే ఎఱ్ఱని నేత్రాలను నాపై కొంచెం కొంచెంగా ప్రసరింప జేయరాదా!) అని గోదాదేవి తిరుప్పావైలో ప్రార్థించినట్లుగా ఉత్తరార్ధం అనుగ్రహించబడింది. "ప్రవీణ" అన్నంతవరకూ వ్యస్త సంబోధనగా చేయకుండా, పూర్వార్ధాన్ని అంతటినీ ఒకే సంబోధనగా గ్రహించి, సకలప్రాణుల సమూహాన్ని రక్షించడంలో సమర్థమైన, అతిశయించిన కరుణను ఉద్వేగంగా కలవాడా!– అని కూడా అర్థాన్ని చెప్పవచ్చు.

నిందితాచారకరణం నివృత్తం కృత్యకర్మణః।
పాపీయాంస మమర్యాదం పాహిమాం వరద! ప్రభో॥

మొదటి శ్లోకంలోని "ప్రణతార్తిహర" అనే సంబోధనను ఈ శ్లోకం వివరిస్తోంది. "ఇదం కురు, ఇదం మా కార్షీః"– ఈ పనిని చేయి, దీనిని చేయకు. అని శాస్త్రాలు విధినిషేధాల రూపంలో మనకు కర్తవ్యాకర్తవ్యాలను బోధిస్తాయి. విహితాలను చేసి, నిషిద్ధాలను మాని వేయాల్సి ఉండగా, దానికి విరుద్ధంగా నడచుకొని, పాపాలను పూర్ణంగా చేసిన నన్ను రక్షించి, నీ ప్రణతార్తి హరత్వాన్ని కాపాడుకోవాలి అనే ప్రార్థన ఇందులో కన్పిస్తుంది. ఇది ప్రపత్తియోగం.

భగవంతుడొక్కడే నాకు రక్షకుడని ప్రగాఢ విశ్వాసాన్ని కలిగి ఉండడమే ప్రపత్తి.

సాధనం భగవత్ప్రాప్తౌ సేవేతి చ స్థిరామతిః।
సాధ్యభక్తిః స్మృతాసైవ ప్రపత్తిరితి గీయతే॥

అని భగవచ్ఛాస్త్రం. ఈ శరణాగతి శబ్దంలో ఉపాయమే ప్రధానంగా స్వీకరించడం కన్పిస్తుంది. అంటే పరమపదానికి భక్తుని తీసుకువెళ్లే సాధనం భగవంతుడొక్కడే. ఈ శరణాగతి ఆరు విధాలు.

'ఆనుకూల్యస్య సంకల్పః ప్రాతికూల్యస్య వర్జనం
రక్షిష్యతీతి విశ్వాసః గోప్తృత్వ వరణం తథా
ఆత్మ నిక్షేప కార్పణ్యే షడ్విధా శరణాగతిః'

శ్రుతి, స్మృతులలో చెప్పినవిధంగా, నిత్యవైయక్తిక విధులలోనూ, భగవద్విషయంలోనూ అమిత శ్రద్ధనూ కలిగి ఉండడమే ఆనుకూల్య సంకల్పం. భగవంతునిపై మనసును లగ్నం చేయడానికి ప్రతిరోధకాలుగా నిలిచేవన్నీ ప్రాతికూల్య వర్జనమే. భగవంతుడు సర్వకాల సర్వావస్థలోనూ నన్ను తప్పక రక్షిస్తాడనే ప్రగాఢ విశ్వాసమే రక్షిష్యతీతి విశ్వాసం. ఈ విశ్వాసమే భగవంతుని అభయప్రదాతగానూ, ఆర్తావన ఘనునిగానూ భావించి, కీర్తించడా నికి హేతువు. "అన్యథా శరణం నాస్తి త్వమేవ శరణం మమ" అని నిర్ణయించు కోవడం గోప్తృత్వ వరణం. తనకు సంబంధించిన సర్వ భారాన్నీ (పోషణ, రక్షణ, మోక్ష ప్రదానాది సర్వకార్యాలలోనూ) స్వామి అధీనమని సమర్పించడం. దీన్నే ప్రపత్తిగా వ్యవహరించడం వ్యవహారంలో ఉంది. అలాంటప్పుడు భక్తుని హృదయంలో భగవంతునిపై ధ్యాస తప్ప ఇతరాలోచనలేవీ ఉండవు. ఉండడానికి అవకాశమే లేదు. ఇదే ఆత్మ నిక్షేపం. నేను అకించనుడను అన్యథా గతి లేని వాడనని, నాకు నీవే దిక్కని తన దీనత్వాన్ని చాటుకోవడం కార్పణ్యం. ఈ ఆరింటిలోనూ ఆత్మ నిక్షేపాన్ని అంగిగానూ, మిగిలినవి అంగాలుగానూ సంప్రదాయంలో వ్యవహరిస్తారు.

(ఇంకా ఉంది)

04-10-2016
హంస వాహనం
(రాత్రి)

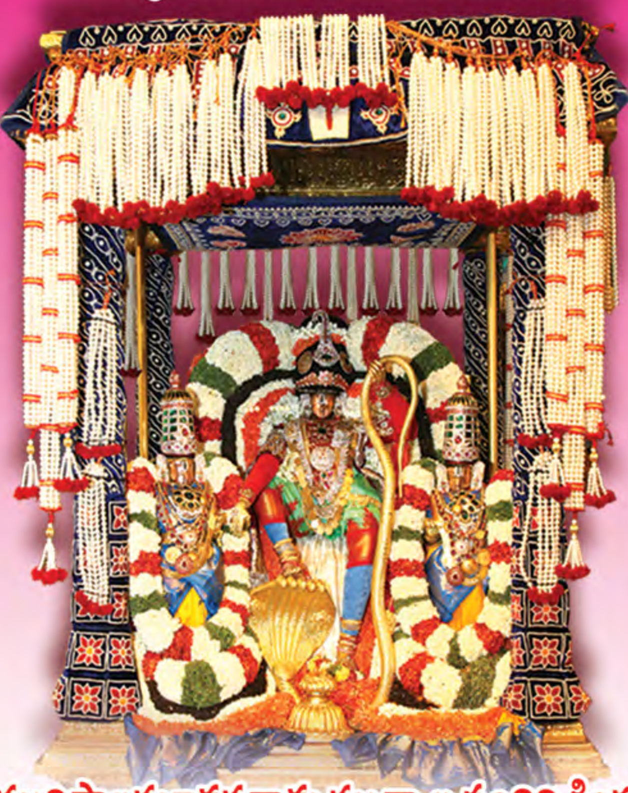
అలరిన నడపులె హంసవాహనములు

05-10-2016
సింహ వాహనం
(పగలు)

దిక్కు నీవే జీవులకు దేవసింహమా

05-10-2016
ముత్యపుపందిరివాహనం (రాత్రి)

మురిపాలమూడవనాడు ముత్యాల పందిరి క్రింద

ఎట్టు నేరిచితివయ్య యిన్ని వాహనము లెక్క

06-10-2016 కల్పవృక్ష వాహనం (పగలు)

వరములిచ్చేయట్టి వరదహస్తము
కల్పతరుశాఖయని పోల్పదగునీకును

07-10-2016 మోహినీ అవతారోత్సవం (పగలు)

అదె చూడరే మోహన రూపం

06-10-2016 సర్వభూపాల వాహనం (రాత్రి)

సకలలోకేశ్వరులు సరుస చేసుకొనువాడు

08-10-2016 హనుమద్వాహనం (పగలు)

శ్రీవేంకటేశుని మన్నన బంటు
బెట్టిదపుమహిమల పెద్దహనుమంతుడు

గట్టిగా నిందుకే హరి కడు మెచ్చేమయ్యా

08-10-2016
గజవాహనం
(రాత్రి)

ఎక్కిన వానికి జూడ యేనుగ గజ్జెయుండు
వెక్కసమై వెలువ వేవేలు సేసునయ్య

07-10-2016
గరుడ వాహనం
(రాత్రి)

ఇటు గరుడని నీ వెక్కినను
పటపట దిక్కులు భగ్గన పగిలె

08-10-2016
సువర్ణ రథం

బంగారు మెఱుగులవే కొండవంటి రథమదె

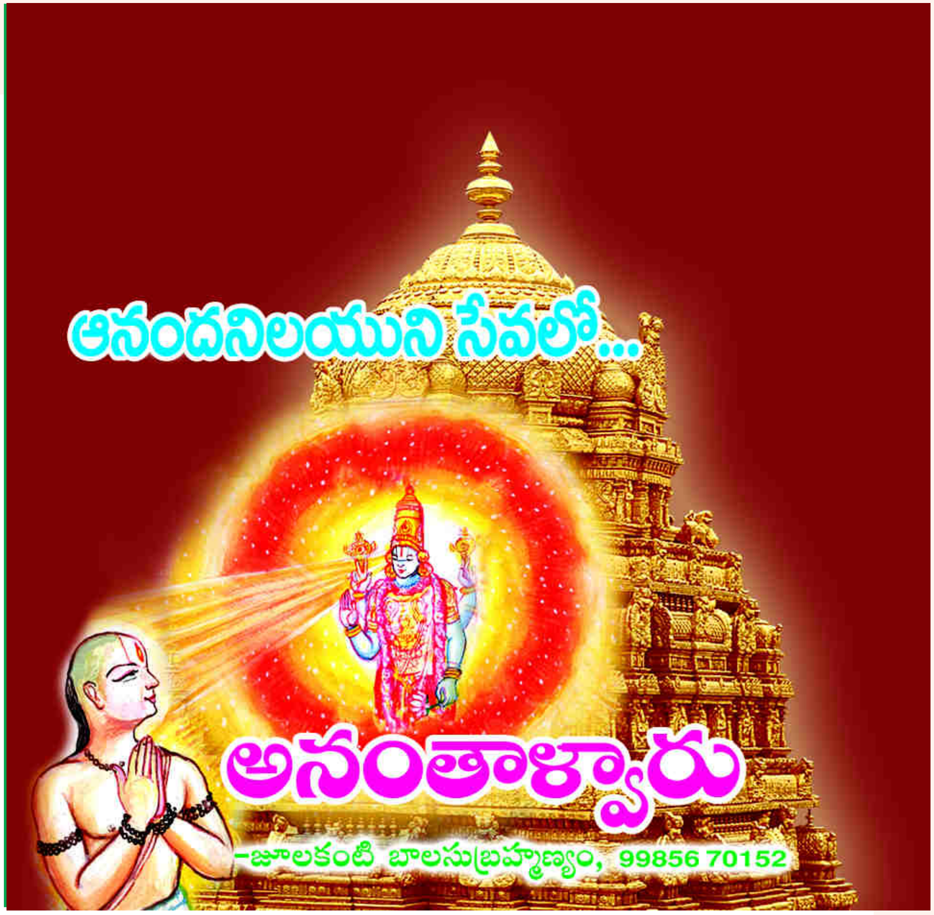
09-10-2016
సూర్యప్రభ వాహనం
(పగలు)

సురలెల్లా గొలువగ సూర్యచంద్రుల కన్నుల
తిరమైన మహిమల దేవసింహమా

09-10-2016
చంద్రప్రభ వాహనం
(రాత్రి)

ఆనందనిలయుని సేవలో...

అనంతాళ్వారు

-జూలకంటి బాలసుబ్రహ్మణ్యం, 99856 70152

వేంకటరమణస్వామికి ఎన్నోపేర్లు ఉన్నా, ఆ అన్నింటిలో సరిగ్గా సరిపోయే పేరు మాత్రం ఒకటి ఉంది. అదే 'సంకట హరణుడు' అని. అందుకనే భక్తులు వేంకట రమణా! సంకటహరణా!! అని గొంతెత్తి, ఏడుకొండలు మార్మోగేలా గట్టిగా పిలుస్తుం టారు. తమ సంకటాల్ని పోగొట్టుకుంటారు.

కొందరికి అనారోగ్యసంకటం. మరి కొందరికి దారిద్ర్య సంకటం, ఇంకొందరికి పెళ్లికాకపోవడం, పెళ్లి అయినా సంతానం కలగకపోవడం... ఇలా ఎన్ని సంకటాలో... ఎన్నెన్ని సంకటాలో!

ఇల్లాంటి ఎన్నో సంకటాల్ని పోగొట్టే స్వామికి ఒక పెద్ద సంకటం వచ్చి పడిం దంట! ఏడుకొండలవాడు తనకొచ్చిన సంకటాన్ని గూర్చి గొంతెత్తి రోజూ చెబుతూనే ఉన్నాడు.

సుమారు వెయ్యేండ్ల నుండి తన దగ్గరకు వచ్చిన ప్రతి భక్తునితో చెబుతునే ఉన్నాడు. తన వాకిట్లో అడుగు పెట్టిన ప్రతియాత్రికునితో తన సంకటాన్ని గూర్చి విన్పిస్తూనే ఉన్నాడు.

ఇంతకు ఏడుకొండలవాడికి కలిగిన సంకటం ఏమిటంటే, ఎవడో ఆయన్ను కొట్టాడంట? కొట్టడం అట్లా ఇట్లా కాదు. ఏకంగా మొహం వాచేట్లు కొట్టాడు. దేంతో కొట్టాడయ్యా అంటే, ఇదిగో! పొడవుగా ఉన్న ఈ గడ్డపారతోనే, ఇంతలావు పాటి గడ్డపారతోనే అంటూ ఆ గునపాన్ని తన మొదటి గడపలో, అందరికీ బాగా కనపడేట్లుగా చాల ఎత్తున వేలాడదీసి చూపిస్తున్నాడు.

అబ్బో! ఇంత పెద్దగడ్డపారతోనే! ఎలా కొట్టాడండీ! ఇంతకూ నిన్ను కొట్టిన ఆ పెద్దమనిషి ఎవరండీ!

అయినా ఇలా అడుగుతున్నందుకు ఏమీ అనుకోవద్దండి. నువ్వేం జెయ్యకపోతే మొహం వాచేట్లు అలా కొడతాడా? నిజం చెప్పు, నీ వేదో ఘనకార్యం చేసుంటావు. అందుకే ఇలా జేశాడు కదా! పైగా ఆ గడ్డపారను అంత ఎత్తున కట్టి అందరికీ చూపిస్తూ, పెద్దగా రాద్ధాంతం చేస్తున్నావు. బలేవాడివయ్యా వెంకయ్యస్వామీ!

ముందు నువేంజేశావో నిజం చెప్పు.

“వెయ్యేండ్లనాడు ఈ కొండమీద అనంతయ్య అనే భక్తుడు ఉండేవాడు. ఆయనకు దేవుడికంటె, అంటే నాకంటె కూడా గురువుమీదే భక్తి. గురి! గురువంటే ప్రాణం! ఆ గురువు చెప్పాడంట! శ్రీరంగక్షేత్రం నుంచి తిరుమలకు వెళ్లు. అక్కడ పూలతోటను పెంచు. దాని కోసం ఒక నీళ్లగుంటను తవ్వు. ఆ పువ్వులతో అనుదినం ఆనందనిలయుణ్ణి అలంకరించు అన్నాడంట!” గురువుమాట వేదం. ఆలస్యంలేకుండా వేంకటాచలం చేరుకున్నాడు. వెంటనే నీళ్లకోసం గుంటను తవ్వడం ప్రారంభించాడు. ఆయనకు తోడు ఆయన భార్య. ఆ తల్లి ఆయనకు సరిజోడు. 'గోవిందా! అంటూ ఆయన

ఈ అక్టోబరు 10వ తేదీన రథోత్సవం; 12న అనంతాళ్వారుతోట "బాగ్ సవారి" ఉత్సవం సందర్భంగా ఇది ప్రచురితం.

మట్టి తవ్వడం, వెంకటేశా! అంటూ దాన్ని ఆమె దూరంగా పోయడం. ఇదీ వాళ్లిద్దరి నిత్యకృత్యం రామనామం!

నాకోసమే దీక్షగా భక్తిగా పనిచేస్తున్న వీళ్లిద్దర్నీ చూశా! జాలివేసింది. వాళ్లు చేస్తున్న పనికి కొంచెం సాయం చేద్దామని పన్నెండేళ్ల కుర్రవాడి వేషంతో వెళ్లాను. "నేను సాయం చెయ్యనా" అని అడిగాను. అనంతయ్య కళ్లెర్రజేసి చురచుర చూశాడు. కొంచం భయపడుతూ "నాకు కూలి డబ్బులు వద్దులే. ఊరికే చేస్తాను" అన్నాను. అనంతయ్య అంతులేని కోపంతో తిట్టాడు. ఇంకా మీదపడి తంతాడేమో అని భయపడ్డాను. నేను వచ్చినవేళ మంచిది కాదేమో అని వెళ్లిపోయాను.

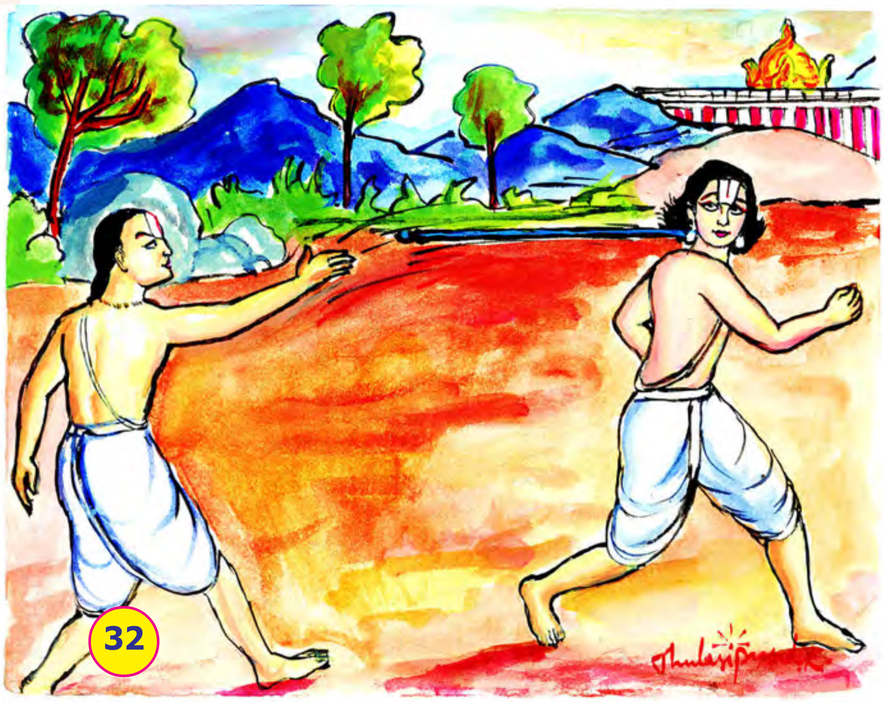
ఆ తర్వాత కొన్ని రోజులకు మళ్లీ వచ్చి చూశాను. గుంటను లోతుగానే తవ్వాడు. అనంతయ్య ఇంకా తవ్వుతూ మట్టిని అందిస్తూనే ఉన్నాడు. ఆయన భార్య మట్టిని దూరంగా పోస్తూనే ఉంది. కాని ఆమె బాగా ఆయాసపడు తోంది. దగ్గరికి వెళ్లి చూశా. ఆమె నిండుచూలాలు. అందుకే అలసిపోతోంది. పాపం! వెంటనే నేను "తల్లీ! ఆ మట్టి గంపను ఇటివ్వు. దూరంగానే పోసొస్తా" అని తీసుకున్నాను. ఆమె ఎంత బాధపడుతోందో? వెంటనే మట్టిగంపను ఇచ్చింది. దూరంగా మట్టిని పోసివస్తున్నా.

ఇంతలోనే అనంతయ్య చూడనే చూశాడు. అంతే! ఉగ్రుడయ్యాడు. గుంటపైకి వచ్చి 'ఎవడవురా నీవు? ఈ పని చెయ్యమని ఎవరైనా అడి గార్రా వెధవా?' అంటూ భరిం పరాని, వినరాని తిట్లపురాణం చదివాడు. బిత్తర పోయి వున్న భార్యను చూస్తూ "పనికి మాలినదానా! నీకైనా తెలివి లేదా! ఒకసారి వద్దన్నాం కదా. మళ్లీ వచ్చాడు. నీకు అంత చేతకాకపోతే, నేను చేసుకునేవాణ్ణి కదా." అంటూ ఆమెనూ, నన్నూ తిట్టినా ఆయన కోపం తగ్గలా. ఇంకా ఎక్కువైంది. చేతిలోని గునపంతో నా వెంట పడ్డాడు. తప్పించుకొని పరిగెత్తా. వెంటబడి ఆ గడ్డపారను నాపైకి విసరివేశాడు. అది నా గడ్డానికి తగిలి గాయమయ్యింది. ఇదిగో! ఇదే ఆ గాయం. బొట బొటా నెత్తురు కారుతోనే ఉంది. దానికి పచ్చకర్పూరం పొడిని ప్రతిరోజూ అద్దు కుంటూనే వున్నా! అనుకోండి.

ఇప్పుడు చెప్పండి. నేను జాలిపడి సాయం చెయ్యడం తప్పా? కూలికూడ వద్దన్నా కదా! అయినా మొహం వాచేట్లు కొట్టేంత తప్పు కాదే ఇది. కలియుగ ధర్మం కాబోలు.

ఇప్పుడు చెప్పండి. అనంతయ్యకు ఏం శిక్ష వెయ్యాలో?

ఇంతటితో ఆగాడా? ఇంకో తప్పు కూడా చేశాడు అత గాడు. దాన్నిగూడా మీకు చెప్తా. వినండి మరి!

'అనంతయ్య తోట చాల బాగుంది. అందంగా ఉంది. ఒక్కసారైనా ఆ తోట అందాల్ని చూచి తీరాల్సిందే!' అని అందరూ అనుకొంటుంటే, మెచ్చుకుంటుంటే విన్నాం. దాన్ని చూడాలని నేనూ, నా హృదయలక్ష్మి వ్యూహలక్ష్మి ఇద్దరం ఉబలాట పడ్డాం. ఆ తోట అందాల్ని ఆస్వాదించి ఆనందిద్దాం అని ఇద్దరం వెళ్లాం. అది కూడా తప్పేనా?

అనంతయ్య అభిరుచుల్ని మెచ్చుకోడానికే కదా వెళ్లాం. అబ్బ! నిజంగా ఆ తోట అంద చందాలు ఒకటా! రెండా! అబ్బో! ఎన్నెన్ని రంగుల పువ్వులు. ఎన్నెన్ని ఘుమఘుమలు,

దవనాలు, మరువాలు, తోటంతా కలియ దిరుగుతూ అందాల్ని చూశాం. ఆనందించాం. ఆ సమయంలో చాపల్యంకొద్దీ ఒకటి రెండు పూలను తుంచాం. వాసన చూశాం. మరి కొన్నింటిని సిగల్లో పెట్టుకొన్నాం.

అంత మాత్రానికే ఆ అనంతయ్య అంతులేని కోపం చూపిస్తాడా! భార్యాభర్తలు అనుకోకుండా, మాటువేసి మా ఇద్దర్నీ పట్టుకొని బంధిస్తాడా! నేను మగరాయుణ్ణి కనుక ఎట్లో తప్పించుకొని వచ్చాలే! పాపం నా పెండ్లాం. ఆడకూతురు కదా. సుకుమారి. తప్పించుకోడానికి గింజుకుంది. పిట్టపిల్లలాగా కీచు కీచుమని గీపెట్టింది.

కాని ఆ అనంతయ్య కొంచం కూడా కనికరం లేకుండా, అమెను సంపెంగమానుకు తీగలతో కట్టి వేస్తాడా! ఇదెంతటి ఘోర తప్పిదం?

ఇప్పుడు జెప్పండి. అతను చేసిన తప్పిదాలకు ఏ శిక్షలు వెయ్యాలో చెప్పండి. ఓ భక్తులారా మీరే తీర్పరులు...

భక్తులారా! వీటికి ఏ శిక్షలు వెయ్యాలో చెప్పండి. అలా నీళ్లు నములుతారేం! చెప్పండి మరి! ఉహూ... మీరేం జెబుతారు. చెప్పనే చెప్పరు. చెప్పలేరు కూడా. ఎందుకంటే మీరు అందరూ ఆయనకు తోటి భక్తులే కదా!

అందుకే, మీరు అందరూ మౌనం విడిచి పెట్టి, తీర్పు చెప్పేంతవరకు, నేనే ఒక పని చేస్తా!

"ఇదిగో! ఈ గునపం (గడ్డపార)తోనే నా గడ్డాన్ని పగలగొట్టాడు. అందరూ చూడండహో! అంటూ నా వాకిట్లో అందరికీ కనబడేట్లుగా చాలా ఎత్తున వేలాడదీస్తా. అనంతయ్య భక్తి బండారాన్ని బయటపెట్టా! ఇదేగాక, ఇంకా పచ్చకర్పూరాన్ని అద్దుకొని గడ్డం మీది గాయాన్ని కూడా నా దగ్గరికి వచ్చిన ప్రతి భక్తుడికీ చూపిస్తా"

అనంతాళ్వారు తోటకు ఆనందనిలయుడు

తిరుమలలో శ్రీవారి ఆలయానికి నైరుతి మూలలో 'అనంతాళ్వారుతోట' ఉంది. ఈ తోటకు శ్రీస్వామివారు రెండుమార్లు వెళ్తాడు.

మొదటిసారి, అనంతాళ్వారు పరమపదించిన ఆడి (కర్కాటక) మాసం పుబ్బనక్షత్రం రోజున ఆలయం నుండి ప్రదక్షిణంగా ఉత్సవంగా వెళ్తారు.

రెండవమారు తన పూలతోటను పాడు చేసిన సందర్భంలో అనందాళ్వారు, అలమేలు మంగను సంపెంగ చెట్టుకు కట్టవేసిన రోజున, అదే బ్రహ్మోత్సవం చివరిరోజున జరిగే "బాగ్ సవారి" ఉత్సవంలో అప్రదక్షిణంగా శ్రీస్వామి వారు వెళ్తారు.

ఇంక రెండో తప్పుకు, అంటారా? ఆ రోజే నేనే శిక్ష వేశాలే! వ్యూహలక్ష్మిని పూలగంపలో పెట్టుకొని భయభక్తులతో మోసుకొని రమ్మన్నా. వచ్చాడు. దానికి అనంతయ్యకు కన్యాదాన ఫలం సిద్ధించింది. నాకు 'మామ' అయ్యే ఫలం దక్కింది. అందుకే ప్రతి బ్రహ్మోత్సవంలో రథోత్సవం రోజున "అనంతయ్య"కు ఘనంగా కానుకలిస్తూ గౌరవిస్తూనే ఉన్నా.

అన్నట్లు మరిచిపోయా. ఈ సంఘటన తర్వాత అనంతయ్య 'అనంతాళ్వారు' అని గౌరవంగా పిలువబడుతున్నాడు. ఆయన తోటా, ఇల్లూ గుడికి నైరుతి మూలలో ఉన్నాయి.

భక్తులకు ఈ రెండు మధుర సన్నివేశాలు గుర్తుండటం కోసమే ప్రతిఏటా ఆడిమాసం (కర్కాటక)మాసం పుబ్బ నక్షత్రం రోజున, ఆలయ ప్రదక్షిణంగా ఒకసారీ, బ్రహ్మోత్సవంలో చివరి రోజున అప్రదక్షిణంగా రెండవసారీ, అనంతాళ్వార్ తోటకు ఊరేగింపుగా వెళ్లి అనంతయ్యను ఈనాటికీ సత్కరించి వస్తున్నాను తెలిసింది కదా! మీరూ అందరూ, అనంతయ్య తోటను, ఆయన సమాధిని దర్శించండి. తరించండి.

రాజేంద్రులు-ఖగేంద్రుడు వాహనమైనవేళ...

- డా॥ కంపల్లె రవిచంద్రన్, 98487 20478

భూములేలే రాజులైనా
గగనానికి ఇలకు అనుసంధానం చేసే
గరుడుడైనా -
జగమేలే పరమాత్మ శ్రీవేంకటేశ్వరుడి
కనుసన్నల్లో....,
ఆయన చెప్పుచేతల్లో ఉండాల్సిందే!
సర్వభూపాలవాహనం,
గరుడవాహనాల మీద
ఈ ప్రత్యేకవ్యాసం చదవండి -

భూపాలురూ వాహనాలే

బ్రహ్మోత్సవాలలో 4వ రోజురాత్రి శ్రీమద్వేంకటేశ్వర స్వామి ఉత్సవమూర్తి మలయప్పస్వామి ఉభయదేవేరులతో సర్వభూపాల వాహనంపై తిరుమాడవీథులలో ఊరేగుతారు. సమస్తరాజలాంఛ నాలతో ఈవాహనసేవ నిర్వహించబడుతుంది.

వజ్రవైఢూర్యాలు పొదిగిన కనకాభరణాలు, శోభాకర మైన గజమాలలు స్వామికి అలంకరింపబడి ఉంటాయి. స్వామి కృష్ణావతారంలో బకాసురుణ్ణి సంహరిస్తున్నరూపంలో దర్శనం ఇస్తాడు.

వాహనప్రాశస్త్యాదులు

భూమిని పాలించేవాడు భూపాలుడు. సమస్త విశ్వంలో లెక్కలేనన్ని సూర్యమండలాలున్నాయి. అన్ని సూర్యమండలా ల్లోనూ భూమి ఉన్నది. ఆ భూగ్రహాలనన్నింటినీ పాలించడం సర్వభూపాలత్వం. నైసర్గికసరిహద్దులు గల కొంతభూమిపై అజమాయిషీ కల్గిన వ్యక్తిని భూపాలుడనడం పరిపాటి. అటు వంటి భూపాలురందరూ బ్రహ్మోత్సవాలకు తరలివస్తారు. అందరూ కలిసి స్వామిని సేవించుకొంటారు. ఆ సేవకోసం తామే వాహనమైపోతారు. అలా వాహనీకృతభూపాలుర భుజ స్కంధాలపై మలయప్ప ఊరేగడమే సర్వభూపాలవాహనం.

శ్రీదేవి, భూదేవి స్వామివారిఉభయదేవేరులు, వారితో కలిసి అష్టైశ్వర్యాలతో కూడిన వాహనసేవను మలయప్పస్వామి పొందుతాడు. ఉభయదేవేరులలో శ్రీదేవి చంచలమైనది. ఆమె అనేకుల గృహాలు పర్య టిస్తూ ఉంటుంది. ఆమెకు స్థిరత్వం ఉండదు. భూదేవి అచల. స్థిరంగా ఉంటుంది. చంచలమైన మనసు గల్గినవారికంటే, నిశ్చలమైన మనస్సు గల్గినవారిని స్వామి బాగా ఇష్టపడతాడు. భూదేవి అంటే స్వామికి ప్రత్యేకమైన అభిమానం. దీనికి మరొక్క విశేషమైనకారణం భూమి స్వామివారి ధర్మసంస్థాపనకార్యక్షేత్రం కావడమే.

శ్రీమన్నారాయణుడు ధర్మస్వరూపుడు. ధర్మాన్ని కాపాడే విశిష్టదైవతం. అధర్మవర్తనులైన వారిని శిక్షించి ధర్మమార్గ ప్రవర్తకులైనవారిని రక్షించి, యుగధర్మాలను కాపాడడం స్వామి వారివ్రతం. ఆయనే స్వయంగా 'ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభ వామి యుగేయుగే' అన్నారు కదా!

శ్రీమహావిష్ణువు అవతారాలన్నింటినీ పరిశీలించిన ప్పుడు ప్రత్యక్షంగానో, పరోక్షంగానో భూమితో సంబంధం ఉంటుంది. దానికి కారణం ఆయనకు భూమి మీద ఉన్న మక్కువే. మత్స్యావతారంలో సోమకుడు అనే రాక్షసుడు ధర్మ రూపాలూ, ధర్మప్రతిపాదకాలూ అయిన వేదాలను తస్కరించి నపుడు, సత్యవ్రతుడు అనే భూపాలునితో స్వామి కలిశాడు. భూమిపై గల సమస్తజీవరాసులు, ఓషధులు నీటిలో మునిగి, నశించకుండా సత్యవ్రతునిద్వారా సంరక్షించాడు.

కూర్మావతారం అమృతోత్పాదన లక్ష్యంగా జరిగింది. పాలకడలిని చిలికే కవ్వం మందరపర్వతం. అది సముద్రంలో మునిగిపోకుండా వీపున మోసినవాడు కూర్మరూపుడైన నారాయణమూర్తి. భూధరాన్ని మోసి, భూమిపై గల ప్రత్యేకప్రేమను చాటుకొన్నాడు.

హిరణ్యాక్షు డనే దనుజుడు భూమిని చుట్ట జుట్టి సముద్రంలో ముంచాడు. అప్పుడు హరి కిటిరూపాన్ని ధరించి, ఆ స్వర్ణనేత్రుణ్ణి సంహరించి, భూమిని ఉద్ధరించాడు. భూమితో ప్రణయాన్నికూడా నెరపాడు.

హిరణ్యాక్షుని సోదరుడు హిరణ్యకశిపుడు. తన సోదరుణ్ణి వధించినహరిని వధించి తీరుతానని ప్రతిన బూని, పదునాలుగులోకాల్లో హరికోసం వెదికాడు. హరి కనిపించలేదు. హిరణ్యకశిపునికుమారుడు ప్రహ్లాదుడు. పరమభాగవతోత్తముడు. నిరంతరం హరిని స్మరించేవాడు. ప్రహ్లాదుని హరినామసంకీర్తన హిరణ్యకశిపునికి కర్ణకఠోరంగా ఉండేది. హరిభక్తి మానమన్నాడు. హరిలేడన్నాడు. హరి మనకు శత్రువన్నాడు. హరిని చూపుమన్నాడు. సభాభవనంలోని స్తంభమందు చూపమన్నాడు. హరి నరసింహుడై అవతరించి, హిరణ్యకశిపుణ్ణి సంహరించాడు. ప్రహ్లాదుణ్ణి భూపాలునిజేశాడు.

ప్రహ్లాదునిమనుమడు బలిచక్రవర్తి. అతడు ముల్లోకాల నాక్రమించాడు. ఇంద్రుణ్ణి పదభ్రష్టుని జేశాడు. సురలు బ్రహ్మను ప్రార్థించారు. అందరూ విష్ణువును వేడుకొన్నారు. శ్రీహరి ఆదితేయుడుగా వామనుడై జన్మించాడు. బలిదగ్గరకు వెళ్ళాడు. వచ్చిన వటువును చూచి, బలి ముచ్చటపడ్డాడు. కోరినకోర్కెల తీర్చెదనన్నాడు. శుక్రాచార్యుడు వారించాడు. బలి వినలేదు. వామనుడు మూడడగుల నేలనుకోరుకొన్నాడు. బలి ధార వోశాడు. వామనుడు త్రివిక్రముడయ్యాడు. ఒక్కడుగుతో భూమిని కొలిచాడు. మరొక్కఅడుగుతో ఆకాశాన్ని ఆక్రమించాడు. మూడవ అడుగునకు బలి తన తలనే స్థానం చేశాడు. వామనా వతారం భూమితో అవినాభావసంబంధం కలిగింది. బలి పాతాళం చేరాడు.

శ్రీమహావిష్ణువు రేణుకా జమదగ్నులకు పరశురాముడై జన్మించాడు. భుజబలకండూతిగల కార్తవీర్యుణ్ణి వధించాడు. తపోభూమికి తరలిపోయాడు. కార్తవీర్యుని వారసులు జమదగ్నిని వధించారు. రేణుక సహగమనం చేసింది. ఈ వార్త పరశురామునికి తెలిసింది. ముయ్యేడు మార్లు క్షత్రియులపై దండెత్తాడు. రాజుల నందరిని చంపాడు. ఐదుమడుగుల రక్తంతో పితృతర్పణం చేశాడు. తాను జయించిన భూమిని కశ్యపునికి దానం చేశాడు. భూమి కాశ్యపి అయింది. ధర్మ సంస్థాపనం జరిగింది. భూమితో స్వామిసంబంధాన్ని చూచాము గదా! భూపాలురు స్వామిని మోయడం సహజమే కదా!

శ్రీమన్నారాయణుడు దాశరథి అయ్యాడు. రేపు పట్టాభిషేకం. కైకవరం, పితృవాక్యపాలన వెరసి రామునికి అరణ్యవాసం. భూపుత్రి సీతను ఈ అవతారంలోనే పెండ్లాడాడు. సాక్షాత్తు భూపాలకవంశంలో జన్మించాడు. ధర్మకంటకుల్ని వధించడానికి జనస్థానానికేగాడు. భూపుత్రిపై వలపుగొన్న రావణుని సంహరించాడు. విభీషణుణ్ణి రాజునుజేశాడు. వాలిని చంపి, సుగ్రీవుణ్ణి రాజుగా చేశాడు. భూమిపై ధర్మాన్ని రాజులెలా పాటించాలో చూపుటకై తానే స్వయంగా భూపాలుడై రామరాజ్యాన్ని నెలకొల్పాడు. స్వామికి భూమిమీద ఉన్న ప్రేమ అలాంటిది.

శ్రీమన్నారాయణుని అవతారాలలో పరిపూర్ణమైనది శ్రీకృష్ణావతారం. భూమికోసం తండ్రిని బంధించినవాడు కంసుడు. భూమికోసం ధర్మాన్ని కాలరాచి, ధర్మరాజాదులను అరణ్యమార్గం పట్టించినవాడు దుర్యోధనుడు. భూమిపుత్రుడై కూడా ధర్మదూరుడైనవాడు నరకాసురుడు. జరాసంధుడు, శిశుపాలుడు, దంతవక్త్రుడు, కాలయవనుడు మొదలగువారు – భూమికి భారమైనారు. భూభారాన్ని తగ్గించడం– ధర్మసంస్థాపన చేయడం లక్ష్యంగా, ధర్మప్రభువులచేతికి భూమిని బదలాయించడం వ్రతంగా సాగిన అవతారం శ్రీకృష్ణావతారం. భూమికి, స్వామికి ఉన్న సంబంధం అలాంటిది.

కృష్ణావతారం ప్రారంభంనుండి చివరివరకు వెన్నంటి ఉండే రేవతీరమణుడు బలరాముడు స్వామి రూపమే. ప్రలంబాసురుణ్ణీ, ధేనుకాసురుణ్ణీ వధించిందితడే. చాణూర, ముష్టికుల సంహారంలో కృష్ణునికి ఇతని తోడ్పాటు గొప్పది.

ఖడ్గహస్తుడై, అశ్వాన్ని అధిరోహించి, కలి మాయా విశేషపీడితుల ఉద్ధరణకై భూమిపై స్వామి కల్కిగా అవతరిస్తాడు. ధర్మస్థాపన జరుగుతుంది. స్వామివారి అవతారాలలో భూమికి

ఉన్న సంబంధం విడదీయరానిది. భూపాలురు ఆయనఆజ్ఞాను వర్తులు; దిక్పాలురు ఆయనకింకరులు. శ్రీమన్నారాయణుడు సర్వలోక చక్రవర్తి. ఇంద్ర, అగ్ని, యమ, నిరృతి, వరుణ, వాయు, కుబేర, ఈశానులు అయిన అష్టదిక్పాలకులూ, సగర, మాంధాత్రాదులైన షట్చక్రవర్తులూ. ప్రహ్లాద, గయ, అంబరీషాది భూపాలురు- అందరూ కలిసి చేసేసేవ సర్వభూపాల వాహన సేవ.

'నా విష్ణుఃపృథివీపతిః'

గరుడగమన రారా...!

భగవానుడు ఉత్సవసమయాల్లో అనేకవాహనాలపై తిరువీథులలో వేంచేయడంలో ప్రధానకారణం – చిన్నా పెద్దా అనే తేడా లేకుండా అందరూ తనను చూచి, తరిస్తారనే లోకకల్యాణప్రదమైన సన్నివేశం అది. గరుడుణ్ణి భగవానుడు ఎందుకు అధిరోహిస్తాడు? అనే ప్రశ్నకు నమ్బిళ్లై అనే ఆచార్యులు–"విన్నై యుళ్లపోదన్ట్రో వాహనాపేక్షై యుళ్లదు?" అనే సూక్తంలో – "ఏదైనా పని ఉన్నప్పుడు కానీ, లేకపోతే గరుడుణ్ణి తృప్తిపరచడానికి గానీ, తనతృప్తి కోసం గానీ, నిత్యసూరుల్ని సంతోషపెట్టడానికి కానీ, భగవానుడు గరుడవాహనంపై వేంచేస్తాడని " అన్నారు.

గరుడుడు 'పెరియ తిరువడి' అని వైష్ణవ సంప్రదాయ పరిభాషలో వ్యవహరింపబడుతాడు. అంటే "గొప్పదాసు"డని అర్థం. యామునాచార్యులుకూడా గరుడునిభగవత్కైంకర్య పరత్వాన్ని 'దాస స్సఖా వాహన మాసనం ధ్వజో య స్తే వితానం వ్యజనం త్రయీమయః' అంటూ గరుడుడు స్వామివారికి 'దాసుడుగా, సఖుడుగా, వాహనంగా, ఆసనంగా, ధ్వజంగా, గొడుగుగా, విసనకర్రగా' ఉంటాడని పేర్కొన్నారు. ఇలా స్వామి వారిని సేవించేదాసుల్లో గరుడుడు అనేక కైంకర్యాలు నిర్వహిస్తు న్నందున 'పెరియ తిరువడి' అనే పేరు ఏర్పడిందన్నారు – పెద్దలు. పైగా సదా స్వామివారిపాదాలను మోసేభాగ్యం ఈ గరుత్మంతునికే దక్కింది గదా! అందువల్ల 'స్వామివారిని తానే మోయాలనే గరుడునిఆశనూ, ఆశయాన్నీ తీర్చడంకోసం భగ వానుడు అతణ్ణి అధిరోహిస్తాడని మరొకకారణం. "ప్రియో హి జ్ఞానినోஉత్యర్థం అహం, స చ మమప్రియః" అనీ, "మమ ప్రాణా హి పాండవాః" అనీ, "అతివార్ ఉయిరానాయ్" జ్ఞాను లకు ప్రాణసమానుడు అని చెప్పబడేవిధంగా భగవానుడు తన భక్తుల్ని ఎంతో ప్రేమిస్తాడు. అట్టిభక్తుల్లో గరుడుడు ప్రథమ గణ్యుడు కావడంవల్ల, అతణ్ణి అధిరోహించి, తృప్తి పొందుతాడ నేది మరో కారణం. గరుడునిపై భగవానుడు అధిరోహించి నప్పటి సన్నివేశాన్ని దర్శించి, సేవించాలనుకొనే నిత్యసూరుల్ని తృప్తిపరచడంకోసం గరుడారూఢుడవుతాడనేది ఇంకొక కారణం.

ఈ మూడే కాకుండా "పరిత్రాణాయ సాధూనాం వినా శాయ చ దుష్కృతామ్।" అని భగవానుడు స్వయంగా తానే పేర్కొన్న అవతారప్రయోజనాలు సిద్ధించడంకోసంకూడా గరు డుణ్ణి అధిరోహిస్తాడు. భట్టనాథసూరి, శఠకోపయోగి, పరకాల యోగి వంటి మహనీయుల్ని అనుగ్రహించడంకోసం స్వామి గరుడవాహనంపై వేంచేశాడని ఆయా వృత్తాంతాలవల్ల తెలు స్తూంది. కనుక సాధురక్షణకోసం కూడా శ్రీవారు గరుడవాహనా రూఢుడవుతారు. ఇక దుష్టశిక్షణ కోసం గరుడుణ్ణి అధిరోహించిన సందర్భాలు ఎన్నో! నరకాసురవధ, బాణాసురవధవంటి ఉదం తాలు ఇక్కడ జ్ఞప్తి చేసుకోవచ్చు. ఇలా భగవానుడు గరుడ వాహనంపై వేంచేయడంలోని కారణాలన్నీ– అర్చామూర్తి శ్రీవేంక టేశ్వరుని విషయంలో కూడా అనుసంధానించుకోవాలి. అప్పుడే ఈ గరుడవాహనోత్సవం అన్వర్థం అవుతుంది.

గరుడునిరెక్కలు జ్ఞానవైరాగ్యాలు. శ్రీవారిపాదాలు సకలాభీష్టప్రదాలు. గరుడవాహనవిశేషాలు ఆళ్వార్లు సాయించిన రీతినీ గమనిద్దాం!

తిరుమంగై యాళ్వార్లు పెరియ తిరుమొళిలో 'గరుడుణ్ణి ఎక్కి మేఘాలమధ్య స్వామి సాక్షాత్కరించినట్లు' వర్ణించారు.

తిరుమంగైయాళ్వారు 'నాయికకు స్వామి దర్శనమి చ్చాడు. మబ్బుల వెనుకనున్న చంద్రునిలా ఎత్తుగా తిరుమాలి రుంజోలై వల్లభుడు వచ్చాడు. నా కన్నులనుండి వీడడు. మరొ కరు తీరునీర్మలై స్వామి. మబ్బుల ఎత్తుకు బంగరుకొండపై లేచిన మేఘంవలె వచ్చారు. అందమైన రెక్కలు గల గరుడుణ్ణి ఎక్కి వచ్చారు. ఆశ్చర్యం. ఒకరికంటే ఒకరు అందంగా ఉన్నారు' అని ఆళ్వారునాయిక గరుడునిపైనున్న స్వామిని దర్శించింది.

అథర్వసంహిత – గరుత్మంతుణ్ణి (సుపర్ణుణ్ణి) "సమస్త విషాలనూ హరించడానికి గరుత్మంతుడు సమర్థుడు" (4–2–1) అనీ, "సభావివాదంలో జయాన్ని ఇచ్చేఓషధిని తిన్నవాళ్లల్లో ఈయనకూడా ఒకడు" – అనీ పేర్కొనింది. కనుక గరుడ

వాహనం, శ్రీవారిని భక్తితో దర్శించి, సేవించేవాళ్లకు సమస్త విషభయాలూ నశిస్తాయి. విషభావాలు దూరమై, సద్భావాలు సిద్ధిస్తాయి. సభావివాదాల్లో విజయం లభిస్తుంది.

సంస్కృతంలో గరుడపంచాశత్, గరుడగద్యం మొదలగునవి ప్రసిద్ధాలు. శ్రీ వేదాంతాదేశికులు గరుడదండకం వ్రాశారు.

ఆగమాలలో ధ్వజారోహణసమయంలో పఠించే గరుడలగ్నాష్టకాలూ, గరుడచూర్ణిక, గరుడగద్యాలు ఉన్నాయి.

గరుడలగ్నాష్టకాలలో

సువర్ణవర్ణో భుజగోపవీతీ నాగాంతకో విష్ణురథ స్సుపర్ణః।
ప్రహ్లాదవద్భాగవతాగ్రగణ్యః ఖగేశ్వరో న శ్శుభ మాతనోతు॥

ఇలా ఉండే శ్లోకాలద్వారా గరుడుడు సర్పయజ్ఞోపవీతం కలవాడనీ, విష్ణురథమైనవాడనీ, ప్రహ్లాదునివలె భాగవతాగ్రగణ్యుడనీ, అనన్యసాధారణవిక్రమాఢ్యుడనీ, లక్ష్మీకటాక్షాంచిత పుణ్యమూర్తి అనీ, హరిప్రియుడనీ, వైష్ణవధర్మవేది అనీ, ధర్మప్రసంగప్రథితాత్మశౌర్యుడనీ, జగద్ధితానంతగుణాంబురాశి అనీ, కృపాళుడనీ, సత్యవ్రతుడనీ, స్వేచ్ఛారూపుడనీ, శ్రుతిస్మృతిజ్ఞానగురువనీ - పేర్కొనడం జరిగింది.

తత్పురుషాయ విద్మహే । సువర్ణపక్షాయ ధీమహి
తన్నో గరుడః ప్రచోదయాత్ - అని గరుడగాయత్రి.

గరుడుడు మహావేగుడు. మహాబలుడు. సూర్యమండలం దాకా ఎగిరిన బలశాలి. ఇంద్రాదుల్ని సరకుగొనక-అందర్నీ జయించి, అమృతభాండం తెచ్చి, తల్లి దాస్యాన్ని పోగొట్టిన మాతృభక్తిపరాయణుడు. చేజిక్కిన అమృతాన్ని తిరస్కరించి, జాత్యుచితమైన సర్పాలనే ఆహారంగా వరంపొందిన నిస్స్వార్థవ్యక్తి. ఈ నిస్స్వార్థత, మహాబలం, మహావేగం, ధైర్యస్థైర్యాలూ, జ్ఞానవిజ్ఞానాలూ గమనించినమహావిష్ణువు గరుడుణ్ణి తనకు వాహనంగా స్వీకరించాడు.

ఇంతటి మహాత్ముడు-జగన్నాయకుడైన శ్రీవేంకటేశ్వరునిపాదపద్మాలను- తనహస్తపద్మాలపై ఉంచుకొని, శ్రీవారి వాహనమై ఊరేగే దివ్యదృశ్యాన్ని భక్తిప్రపత్తుల్తో దర్శించేవాళ్లు నిజంగా ధన్యులు. కాలసర్పయోగంవల్ల కల్గేవంధ్యాదోషం, ఆలస్యవివాహం, సంతాననష్టం మొదలైనకష్టాలన్నీ తొలగి, సుఖశాంతులతో వర్ధిల్లుతారు.

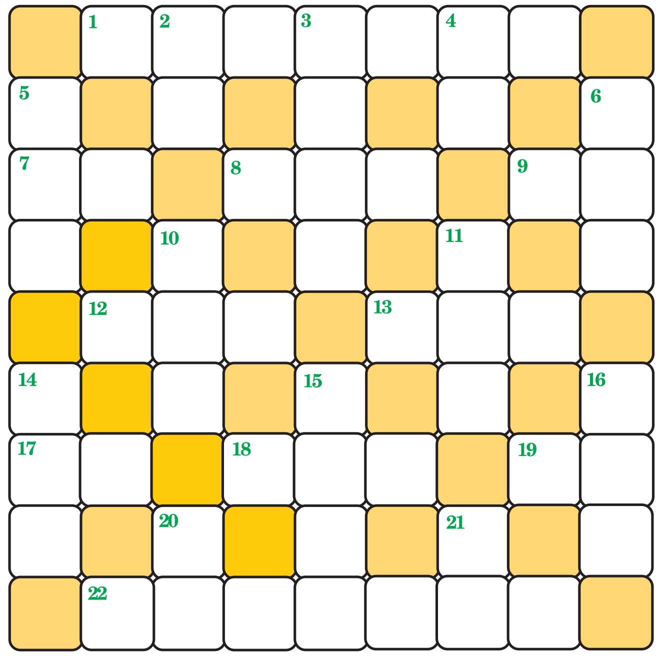
పాఠకులకు, ఏజెంట్లకు,
చందాదారులకు
దీపావళి (30.10.2016)
పర్వదిన శుభాకాంక్షలు

తిరుమల ఆలయంలో గరుత్మంతుడు నమస్కారముద్రతో శ్రీవారికి ఎదురుగా నిల్చుండి, శ్రీవారిని దర్శిస్తూ, నమస్కరిస్తూ, భక్తుల్నీ గమనిస్తూ, భగవద్భాగవతదాస్యభక్తిని నిరూపించుకొంటున్నాడు.

గరుడనిసేవాదృక్పథం, మాతృభక్తి, ప్రభుభక్తిపరాయణత, సత్యవాక్పియతి, నిస్స్వార్థత, నిష్కళంకత, ఉపకారగుణం, మొదలగు ఉత్తమగుణాలు సమాజానికి స్ఫూర్తిదాయకాలు. ఇందుకే గరుడసేవకు ఎనలేనిప్రచారం, ప్రభావం, విశిష్టత ఏర్పడ్డాయి. రెక్కలున్న వన్నీ చుక్కలలోకాలకు ఎగురుతాయి. హృదయానికి భక్తి అనే రెక్కలు మొలిస్తే మానవుడు మాధవసన్నిధిని చేరుకుంటాడు. గరుత్మంతుడు - భగవంతుణ్ణి భక్తుల దరికి చేర్చే పుణ్యకార్యకర్త. ఈ అభ్రగపతికి జగత్పతితో విడదీయరాని సంబంధంఉంది.

పశుపక్ష్యాదులమీద, జంతుజాలం మీద మానవులకు జీవకారుణ్య భావాన్ని పెంపొందించడంకోసమే మన ఋషులు ఆయాదేవతలకు ఆయావాహనాలను జతపరచారు - లేకుంటే సర్వవ్యాపకుడికి ఈ వాహనాలెందుకు? లోకసంచారాలెందుకు?

వైకుంఠపాళి 09

నిలువు

- **2)** విష్ణుసతి (2)
- **3)** గరుడుడు (4)
- **4)** ప్రాచీనకాలంనాటి ఓ రాజ్యానికి మరోపేరిది (క్రింది నుంచి పైకి) (2)
- **5)** భౌద్ధచైత్యం (3)
- **6)** వేదమాత (3)
- **10)** వీరభద్రుని ఆయుధం (3)
- **11)** శివుడు (3)
- **14)** 'నృత్తరత్నాకరం' కృతికర్త (3)
- **15)** బలభద్రుని రథనామం (4)
- **16)** 'మువ్వగోపాల' పదాల కవి (3)
- **20)** బలం (2)
- **21)** పాండురాజపత్ని (క్రింది నుంచి పైకి) (2)

అడ్డం

- **1)** 'ముకుందమాల' కృతికర్త (7)
- **7)** శ్రీకృష్ణుని మేనత్త (2)
- **8)** విష్ణుమూర్తి (3)
- **9)** సూర్యపత్ని (2)
- **12)** తీతువు (3)
- **13)** మయూరం (3)
- **17)** యయాతిసుతుడు (2)
- **18)** తామరతూడు (3)
- **19)** ప్రయాణం (లేదా) దారి (2)
- **22)** దేవుని ద్వివిధ రూపాలు (7)

నిర్వహణ
బి.వి.ఎస్.ఎస్.సుబ్రహ్మణ్యం

జవాబులు
ఈ సంచికలోనే ఉన్నాయి.
అన్వేషించి....
సరిచూసుకోండి.

- ప్రధాన సంపాదకుడు

ధారావాహిక 07

పరమయోగివిలాసం

– ఆచార్య కె.సర్వోత్తమరావు, 97041 04000

కాంచీపురరాజు పల్లవరాయడు నిత్యయౌవనాన్ని పొందుటకు భక్తిసార శిష్యులైన కణికృష్ణుణ్ణి ఆహ్వానించి, తొలుత తనపై కవిత్వం చెప్పమని, ఆపై అతనిని అమానించి, వారి శాపానికి గురికాకుండ, శరణాగతి పొందాడు. ఆటుపై ఏమి జరిగిందో చదవండి...

భక్తిసారులవారు సంతసించారు. తానూ కదిలారు. గోవు వెంబడి దూడ కదలినట్లుగా శేషశాయి, లక్ష్మి, సకలదేవతలు నిజవాసం చేరుకొన్నారు. భక్తిసారుల వారు నాగేంద్రశాయి ఆల యానికి వచ్చి స్తోత్రాలు చేశారు. “ఫణిశాయి! కాంచికా పట్టణా ధీశ! కణికృష్ణుడు మరల వచ్చాడు. నీవు మునుపటిలాగా శేష తల్పంపై పడుకోవయ్యా!” అనే అర్థం వచ్చేలా పద్యం చెప్పాడు. స్వామి యథారీతి కనిపించాడు. ఈ కారణంవల్లనే ఆ స్వామికి ‘యథోక్తకారీశుడని’ పేరు వ్యాప్తమయింది.

భక్తిసారులవారు తాను చెప్పినట్లు ఊకొట్టినస్వామిని చూచి– ‘గోవింద! నను గన్న తండ్రి!బ్రహ్మాండపటలాన్ని ఆడించే నీవు నేను ఆడినట్టు ఆడినావా? నీ భక్తవాక్య పాలనాసౌలభ్యాన్ని ఏమనవలె?’

అంటూ తమిళభాషలో ఒక రచన చేశాడు. తదనంతరం శిష్యులతో అర్చామూర్తుల్ని సేవించడానికి చోళమండలానికి పయనమయ్యారు. కుంభకోణంలోని శార్ఙ్గపాణిని దర్శించు కొన్నారు. భక్తిసారులు చిరకాలం కాంచీపురంలో పన్నగశయన మూర్తినే సేవించినవారు. ఆ మహానుభావుల మదిలో ‘తల్పశాయి భంగిమ’ ముద్రితం. అంచేత కుంభకోణంలో స్వామి భక్తిసారులకు మానసికచిత్రరూపంతోనే దర్శనమిచ్చారు.

భక్తిసారులు పరవశించారు. స్వామి శయనభంగిమను ఆలంకారికంగా వర్ణించారు. ఆ సందర్భంలో వారు గానం చేసిన పాశురాలు అద్వితీయం. అనుపమానం.

‘స్వామీ! ఏ కారణంతో నీవు పడుకొన్నావు. అలసట వల్లనా? బడలికచేతనా?

చక్రం చేతబట్టి రాక్షసులను చంపిన నీకు బడలికా?

సముద్రంలో జొరబడి దనుజుని అణచి వేదాలు తెచ్చిననాటి బడలికా! సముద్రమథనంలో మంథర పర్వతభారం మోయలేక బడలికా!’ అంటూ అవతారాలను వినుతించారు.

శార్ఙ్గపాణి సంతోషించాడు. యోగివరులతో పలుమారు మాటలాడినాడు. అసలు స్వరూపంతో దర్శనమిచ్చాడు.

తదనంతరం ‘శార్దూలపురికి’ పయనమయ్యారు. ఆ ఊరిలో చేటలు అమ్మేవానిలా వీధుల్లో నడక సాగించారు.

ఆ వీధుల్లో ఒక వీధి. ఆ వీధిలో ఒక ఇంటి అరుగు. అరుగుమీద వేదాధ్యయనం సాగుతున్నది. వేదపండితులు స్వర యుక్తంగా విద్యార్థులచేత అధ్యయనం చేయిస్తున్నారు.

శిష్యులు ‘పనసలు’ వల్లిస్తున్నారు. సరిగ్గా అదే సమయంలో యోగివల్లభులు ఆ వీధిలో నడక కొనసాగించారు. వేదాధ్యయనం చేయించే గురువు అధ్యయనం ఆపాడు. బుక్కులు పఠించే శిష్యుల్ని ఆపండని అదలించాడు. భక్తిసారులు ఆ దృశ్యం చూసి నవ్వుతూ మరో వీధివైపు నడిచారు. ఆపై వేదపండితుడు పాఠప్రవచనం మొదలెట్టాలని భావించాడు. కాని పాఠం ఎక్కడాగిందో గుర్తుకు రాలేదు. దారిలో తచ్చాడే ఒక బ్రాహ్మణుని పిలిచి– “విప్రోత్తమా! నీవిక్కడే ఉన్నావు కదా! పాఠం వింటున్నావు కదా! పాఠం ఎక్కడాగిందో చెబుతావా?” అని ప్రశ్నించాడు. ఆ విప్రుడు దిక్కులు చూడసాగాడు. వేదపండితుడు నివ్వెర పోయాడు. వేదమంత్రాలు గుర్తుకు రాకపోవడమేమిటి?

‘ఔను. పాఠప్రవచనం చేసేవేళ ఒకడు ఈ దారినే వెళ్ళాడు. అపుడు పాఠం ఆపడం వాస్తవం. బహుశః అతడు ‘వాకట్టు’ చేశాడేమో?’ అంటూ వీధుల తిరిగి యోగీంద్రుల పాదాలపడ్డాడు.

‘బ్రహ్మణ్యమునివేద్య! భవరోగవైద్య! కృపానిధీ! మా నేరాలు మన్నించు. పాఠప్రవచనాలతో బతికేవాళ్ళం’ అని కాళ్ళావేళ్ళా పడగా భక్తిసారులు కరుణించారు. అయినా ఏమీ మాటాడలేదు. కిందికి వంగి ‘నల్ల వరిగింజను’ వారికి చూపారు.

అంతే ‘వ్రీహి’ దగ్గర ఆగామని గుర్తుకువచ్చింది.

గురుతుల్యులకు నమస్కరించి స్వగృహం చేరుకొన్నారు.

‘హరిభక్తి కలవారే ముల్లోకాల్లోనూ అధికులు’ అనడం వాస్తవ మయింది.

యోగీంద్రులు ఆ నగరందాటి మరో నగరం చేరుకొన్నారు. ఆ నగరంలోని విష్ణ్వాలయాన్ని దర్శించుకొని ప్రదక్షిణం చేస్తూం డగా ‘హరిపాదు’డనే విప్రుడు ఎదురుపడ్డాడు.

ఆ విప్రుడు భక్తిసారుల పాదాలపడి నమస్కరించాడు.

‘అయ్యా! నేనొక యాగం చేస్తున్నాను. మీ దర్శనంతో పావన మయింది. మీరు దయతో మా యాగశాలకు వేంచేయవలె. కృతార్థుని చేయవలె. ఈ దాసుడు సమర్పించే ‘అగ్రపూజ’ అందుకో వలె. అపుడు నా యజ్ఞం యజ్ఞమవుతుంది. అపుడే యోగేశ్వరుడు కృష్ణుడు సంతృప్తిపడతాడు. దేవర దయచేయ వలె’ అని బతిమా లాడు.

యోగీంద్రులు సరేనన్నాడు. హరిపాదులతో కదలివెళ్ళారు. యాగశాల చేరుకొన్నారు.

ధర్మరాజు శిశుపాలాదులు చూస్తుండగా శ్రీకృష్ణుని అర్చించి నట్టుగా హరిపాదుడు ‘యోగిని’ ఉన్నతాసనంపై కూర్చోబెట్టి అర్చించసాగాడు.

ఈ దృశ్యాన్నంతా చూస్తున్నారు అక్కడి ఋత్విజులు, ద్విజులు. వారికి 'ఒళ్ళు' మండింది.

హరిపాదుల్ని ఇష్టంవచ్చినట్టు ఆడిపోసుకొన్నారు.

"ఏ శాస్త్రచర్చనయినా చేయగలిగిన పండితులకు కొదవా? వేదపర్వతాల్లాంటి బ్రాహ్మణులు లేరా? వాదానికి బృహస్పతి వచ్చినా సై అనే ఘనపాఠులు లేరా? అశ్వమేధాదియాగాలు చేయ గలిగిన సమర్థులయిన శ్రౌతులు లేరా? ఇంతమంది ఉండగా ఏమాత్రం భయం లేకుండా ఇక్కడున్న వారినందరిని కట్టకడపార వేయడమా? అనామకుడైనవానిని అందలమెక్కించడం న్యాయమా? ఇతరులు నవ్వరని కాసంత ఇంగిత జ్ఞానమయినా లేదు. అగ్రజన్ము లతో సమానులని ఎవరినయినా పూజించడం సమర్థనీయమా?" అంటూ వెటకారంగా 'ఓజమాలిన వాజ! ఆహా! నీ జన్మ సఫల మయింది. ఈ భూప్రపంచంలో నీకు సాటి ఎవరూ లేదు. అన్ని టికీ నీవే తగినవాడివి. ఆహా! ఎంత అదృష్టమో? బంధుజనుల మధ్య పెద్దవాడనిపించుకొన్నావు. నీవే వైదికుడివి. నీ బ్రాహ్మణ్యమే సర్వశ్రేష్ఠం. యాగం సాంగోపాంగంగా పూర్తి అయిందికదా! నీ ప్రవర్తనకు మేము ఏమని చెప్పాలి' అంటూ రుసరుసలాడారు.

ఆ కోపానికి వారి 'గడ్డాలు' అదిరాయి. చంకపెట్టినపుస్తకాలు కిందపడ్డాయి. కట్టిన పంచెలు ఊడాయి. ఒళ్ళంతా చెమట పట్టింది. నొసటపెట్టిన ఊర్ధ్వపుండ్రాలు కరిగిపోయాయి. అంతే వెంటనే వారంతా ఒకచోట సమావేశమయ్యారు.

"ఇదే మా తీర్మానం. ఈ హరిపాదుని ఇంట్లో ఎవరూ భోంచేయరాదు. ఒకవేళ ఎవరైనా ఆతిథ్యం అంగీకరించి వెళ్లితే ఆ బాపని జంధ్యాలు తెంపేయాలి. అనామకునిగా గుర్తించాలి" అన్నారు. ఈ హడావిడి అంతా చూశారు భక్తిసారులు.

'హరిపాద! భయపడకు. దిగాలు పడవద్దు' అంటూ మనసులో స్వామిని ప్రార్థించారు. 'స్వామీ! ఈ అవమానం హరి పాదునకు కాదు. నాకు కాదు. యాగఫలమిచ్చే నీది. యాగం సమకట్టిన ఈ హరిపాదుని సమర్థించడం సబబు. నీ దివ్యవిస్ఫూర్తి మూర్తిని ప్రదర్శించు'మని వేడుకొన్నారు.

అంతే! ఎదురుగా స్వామి సాక్షాత్కరించాడు.

శ్రీ రమానీళలతో, పంచాయుధాలతో, సర్వాలంకారాలతో, నిత్యులతో, భాగవతులతో, దేవనికాయంతో యాగశాలలో ప్రత్యక్ష మయ్యాడు. ఈ దృశ్యం చూడగానే అందాకా ఆడిపోసుకొన్నవారు గుభేలుమన్నారు. భయభ్రాంతులై ఆ మౌని అడుగుల వాలారు.

'స్వామీ! అపరాధం క్షమించండి. మేము దురహంకారులం. అజ్ఞానమనే సముద్రంలో పడి కొట్టుమిట్టాడేవారలం. ఇకపైన అయినా మీ పాదమనే ఓడ బట్టుకొని దాటాలి. మేము రెండు పాదాల పశువులం. మేము ఏనుగుల్ని చూచి కుక్కలు మొరిగినట్లు కారుకూతలు కూశాము.' అని ప్రాధేయపడగా ఆ యోగి కరుణిం చాడు.

తదనంతరం బ్రాహ్మణులందరు ప్రత్యక్షమయిన స్వామికి నమస్కరించి 'హరిపాదుని' వేనోళ్ళ పొగడి తాను తలపెట్టిన యాగాన్ని పూర్తిచేశాడు. బ్రహ్మాదిదేవతలు యోగివరుని అనుజ్ఞతో తమ తమ లోకాలకు తరలి వెళ్ళారు.

హరిపాదుడు అవభృథస్నానంచేసి అక్షపాదులవారికి నమస్క రించి తన చుట్టూవున్న బ్రాహ్మణులను చూచి – 'సహచరులార! అక్షపాదులు మహిమాన్వితులు. బాల్యావస్థలోనే సామాన్య బాల కునిలా ప్రవర్తించలేదు. భక్తితో వృద్ధదంపతులు సమర్పించిన 'పాలు' ఆరగించారు. ఆ వృద్ధుల్ని యువకులు కందని ఆశీర్వదిం చారు. వారికి సంతానం ప్రసాదించారు. పరమశివునికే పాఠం నేర్పారు. కొంకణుడనే సిద్ధునికి 'పాదరాజఘుటికను' ఇచ్చి లౌకిక వాంఛ తగదని అనుభవపూర్వకంగా తెలిసేటట్లు చేశారు. కణి కృష్ణుని శిష్యునిగా స్వీకరించారు. తన్ను సేవించిన ముసలిదానిని యువతిగా మార్చారు. భక్తుల మాటల్ని భగవంతుడు వింటాడని పాలకులకు తెలిసేలా చేశారు. శార్ఙ్గపాణిలో శేషశయనుని దర్శిం చారు. నా పూజ అందుకొన్నారు. స్వామి సాక్షాత్కారదర్శనభాగ్యం మీకందరికి కలిగించారు. ఈ యోగివరులను వర్ణించడం సాధ్యం కాదు. దేవరమహిమ శ్రీ దేవునికే తెలుసు' అనగానే యోగీంద్రులు హరిపాదులను కావలించుకొని వరాలిచ్చి శిష్యునితో అర్చావతార మూర్తుల దర్శనార్థం కదలివెళ్ళారు.

ఈ సన్నివేశ రచనతో తిరువెంగళనాథులు ద్వితీయాశ్వాసం ముగించారు.

ఫలశ్రుతిగా....

"ఇరవొందు భక్తియై నీ భక్తిసారు
చరితల నీ ధరాస్థలి నెవ్వడేని
గృతి యొనర్చిన యట్టి కృతకృత్యమతికి
హతబుద్ధిఁ బ్రతిదినం బెన్నువారలకు
వినిన వ్రాసినఁ జదివిన వారి కెపుడు
అనుపమదీర్ఘాయు రైశ్వర్యతతులు
అకలంక శుభములు అభిమతార్థములు
సకలసిద్ధులు కరస్థలినుండు" అని ముగించారు.

తిరుమళిశై ఆళ్వారులకే చతుర్థయోగి, మహీసారయోగి, అక్షపాదయోగి, భార్గవముని, దీర్ఘతపోముని, చక్రాంశయోగి, హరి పాదముని, ఊర్ధ్వపుండ్రముని, శబరయోగి, యాగముని, మంత్ర ముని, సిద్ధిముని, శాక్యజిద్యోగి, పన్నగయోగి, తేజోయోగి, జ్వాలా ముని, గుహయోగి, తీర్థయోగి, శుభాయోగి, నేత్రకుంజరయోగి, కణికృష్ణగురుముని అనే అనేక నామాంతరాలున్నాయి.

మఖాయాం మకరేమాసే చక్రాంశం భార్గవోద్భవమ్
మహీసారపురాధీశం భక్తిసారమహం భజే

(ఇంకా ఉంది)

పరమశాంతునకు బాపము రాదు

వేదపురాణాల్లో వేంకటేశుని బ్రహ్మోత్సవాలు

– డా॥ ముదివేడు ప్రభాకరరావు, 94418 72536

కల్పాంతకాలంలో జలప్రళయం సంభవించగా, ఏడు సముద్రాలు ఏకమయ్యాయి. మఱ్ఱిఆకుపై పసికందుగా పవ్వళించిన బాలముకుందుడు తన ఒంటరితనాన్ని పోగొట్టుకోవడానికి సృష్టి చేయాలని సంకల్పించాడు. వెంటనే, విష్ణు నాభికమలం నుండి బ్రహ్మ ఆవిర్భవించగా, సృష్టి చేయమని ఆజ్ఞాపించాడు తండ్రి. తండ్రి ఆదేశానుసారం బ్రహ్మ మూడు విడతల్లో సృష్టి చేశాడు.

వేదకథ

ఋగ్వేదానికి చెందిన తైత్తిరీయ సంహిత (3-1.1.1)లోని సృష్టి కథకే 'దీక్షితవాద'మని పేరు. "బ్రహ్మసృష్టిలో మొట్టమొదట సర్పములు పుట్టాయి. రెండవ సారి సృష్టిలో పక్షులు పుట్టాయి. మూడవసారి సృష్టిలో ప్రజలు (స్త్రీ, పురుషుడు) పుట్టారు."

సృష్టిలో తొలిసారిగా పుట్టిన పాముకే అనంతుడు, ఆదిశేషుడు అని పేర్లు. సృష్టి ఉండేంతవరకు ఉండేవాడు అనంతుడు. ఈయనకే ఆదిశేషుడని పేరు. సృష్టి యొక్క 'ఆది'లో పుట్టి, సృష్టి చివర వరకు 'శేషించి' ఉండేవాడు ఆది-శేషుడు. ఇతడే వైకుంఠంలో విష్ణువుకు పాన్పు. మూడు విధాలైన జీవులలో తొలివర్గంలోని నిత్యులలో మొట్ట మొదటివాడు. లక్ష్మీదేవిలాగా స్వామిని విడిచి క్షణకాలమైనా ఉండని అనపాయనుడైన తొలి భక్తుడు, ఆదిశేషుడు.

కృతయుగంలో ఆదిశేషుడుగా, త్రేతాయుగంలో లక్ష్మణుడుగా, ద్వాపరయుగంలో బలరాముడుగా, కలి యుగాంతంలో వటపత్రంగా స్వామిని సేవిస్తూ ఉన్న నిత్య నిరంతర భక్తుడు. ఈయనే పాంచరాత్ర ఆగమశాస్త్రంలో 'సంకర్షణుడ'ని ప్రసిద్ధి. (చూ॥ భాగవత మహాపురాణం) తిరుమల శ్రీవారి బ్రహ్మోత్సవాలలో తొలిరోజు రాత్రి పెద్దశేష వాహనం. రెండవరోజు ఉదయం- చిన్నశేషవాహనం. సృష్టిలో తొట్టతొలి జీవునిసేవను 'ఆదిశేషవాహనం'గా ఆగమశాస్త్రాలు పేర్కొన్నాయి.

బ్రహ్మరెండవ సృష్టిలో పుట్టిన ప్రాణి-ఆకాశంలో ఎగిరే పక్షి. ఇతడే గరుడుడు లేదా గరుత్మంతుడు. మాతృదాస్యవిముక్తి కోసం, ఇంద్రుని ఓడించి అమృత కలశాన్ని భూమికి తెచ్చినప్పటికీ, దాన్ని దుర్వినియోగం, కానివ్వకుండా తిరిగి ఇంద్రునికే సమర్పించిన త్యాగధనుడు. ఇటువంటి కర్తవ్యనిష్ఠాగరిష్ఠునే విష్ణువు ఏరికోరి తన వాహనంగా స్వీకరించాడు. నిత్యజీవుల్లో రెండవవాడు. తల్లి కన్నీళ్లను తుడిచి లోకానికి ఆదర్శపుత్రుడుగా నిలిచినవాడు. కంచిలో గరుడసేవ ఎంత విశేషమో తిరుమల శ్రీవారి గరుడ సేవ అంత వైశిష్ట్యం గలది. ఈతని పవిత్ర చరిత్ర సంస్కృ తాంధ్ర భారతాలలో విపులంగా వర్ణితం. స్వామివారి కొలువులో పనిచేస్తున్న ప్రతిఒక్కరు గరుడుని వలె నిస్వార్థ సేవాపరాయణులు కావాలన్నదే గరుడసేవకు గల పర మార్థం.

బ్రహ్మమూడవసారి చేసిన సృష్టిలో స్త్రీని, పురుషుని సృష్టించాడు. వీరి సంతానమే ప్రజలు. సనకాదులు, ఆళ్వారులు, ఆచార్యులు ముక్త జీవులైతే, సంసారి చేతనులైన ప్రజలు బద్ధజీవులు. వీరు బ్రహ్మోత్సవాలలో వివిధ సేవలు చేస్తున్నారు.

భాగవత మహాపురాణ కథ

మనం ఈనాడు అనుసరిస్తున్నది పౌరాణిక మతం. బ్రహ్మోత్సవాలు తొమ్మిదిరోజులే ఎందుకు చేస్తారనే ప్రశ్నకు భాగవత పురాణ సృష్టికథ సమాధానం చెప్పింది.

బ్రహ్మ సృష్టి ప్రక్రియ పూర్తి చేయడానికి నవబ్రహ్మలను సృజించాడు. వీరే ప్రజాపతులు. సృష్టితత్త్వం తొమ్మిది విభాగాలుగా ఉన్నది. 'నవ' మంటే నూతనం అని ఒక అర్థమైతే తొమ్మిది అని కూడ అర్థం. నవనవోన్మేషమైన సృష్టి నవసర్గాత్మకం!

'సర్గము' అంటే సృష్టి. దీన్నే నవసర్గములంటారు. తొమ్మిది విధాల సృష్టిని రెండుగా వింగడించారు. 1)ప్రాకృత

సర్గం 2)వైకృత సర్గం. మొదటిది విష్ణువే చేశాడు. ఇది ఐదు విధాలు. 1)మహత్తత్త్వసర్గం 2) అహంకారసర్గం 3)భూతేంద్రియ సర్గం 4)అధిదైవసర్గం 5)తమస్సర్గం. ప్రప్రథమ ప్రజాపతియైన కర్దమునికి, దేవహూతికి జన్మించిన కపిల మహర్షి సాంఖ్య దర్శన ప్రవర్తకుడు. ఈయన విష్ణువు అవతారం. 24 తత్త్వాలను ఈయన దర్శించగా, విరాట్పురుషుడైన నారాయణుడు 25వ తత్త్వంగా ప్రకాశించాడు.

ఈ తత్త్వాలకు ఉపాధియైన జీవుని సృష్టింపుమని విష్ణువు బ్రహ్మను ఆదేశించాడు. జీవ సృష్టిని చేపట్టిన బ్రహ్మ దాన్ని నాల్గు విధాలుగా చేశాడు. 1) వృక్షాదిసర్గం 2)మృగ ముఖ్యసర్గం 3) మానుషాఖ్యసర్గం 4) అమరుసర్గం. ముందుగా ఫలాలనిచ్చే చెట్లు, చేమలు, సాధు, క్రూరజంతువులు, స్త్రీ-పురుషులు, దేవతలు సృజింపబడ్డారు. ఈ విధంగా విష్ణువు చేసిన ప్రాకృత సర్గం. బ్రహ్మచేసిన వైకృత సర్గం (5+4=9) రెండూ చేరగా నవసర్గాత్మకమైన సృష్టి ప్రక్రియ పూర్తయింది. **తండ్రి ఆజ్ఞను శిరసావహించి, తపస్సు చేసి, తొమ్మిది విధాలైన సృష్టులతో ప్రపంచాన్ని నిర్మించిన బ్రహ్మ, తన తండ్రి విష్ణువుకు తొమ్మిది రోజులు చేసిన ఉత్సవాలనే బ్రహ్మోత్సవాలంటారు.**

రామాయణ, మహాభారతాల్లో కథలు

ఆదిశేష, గరుదుల్ని వేదకాలంలోనే బ్రహ్మ సృష్టించాడు. సృష్ట్యాదిలో జరిగిన క్షీరసాగరమథనంలో కల్పవృక్షం, ఐరావతమనే ఏనుగు, ఉచ్చైశ్రవమనే గుఱ్ఱం

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములవారు
భక్తుల సౌకర్యార్థం నడకదారిలో
యాత్రికుల రక్షణ, వైద్య సదుపాయం,
త్రాగునీరు, శౌచాలయాలు,
స్వామి దర్శనానికై
బయోమెట్రిక్ కేంద్రాలు
ఏర్పాటు చేసినారు.

పుట్టాయి. విష్ణువు మోహినీ అవతారమెత్తి దేవతలకు అమృతం పంచాడు. భాగవతంలోని 21 అవతారాలలో హంసావతారం, మోహినీ అవతారాలు చెప్పబడినాయి. త్రేతాయుగంలో హనుమంతుడు రామదూతగా 'చిరంజీవి'గా ప్రఖ్యాతి పొందాడు. రామాయణంలో జటాయువు వంశ వృక్షంలో పక్షిజాతులన్నీ చెప్పి గరుడుని వంశంగా గుర్తింపబడింది. మహాభారతంలో కశ్యపుని భార్యలైన కద్రువకు పాములు, వినతకు పక్షులు పుట్టాయని చెప్పి ఆదిశేష, గరుడుల వృత్తాంతం చెప్పబడింది. వ్యాసుడు, నన్నయ అనంతస్తుతి చేశారు. సృష్టిలో ఉత్తమశ్రేణికి చెందిన జంతుజాలాలన్నీ స్వామిసేవలో పాల్గొన్నాయి. దేవతల్లో సూర్య చంద్రులు బ్రహ్మ అనుమతితో స్వామిసేవలో పాల్గొన్నారు. స్త్రీలు, పురుషులు వారి వారి శక్తి కొద్దీ సేవలు చేస్తున్నారు.

భగవద్గీతలోని ఆధారాలు

భగవద్గీత-విభూతియోగంలో- ఆదిశేషుడు, గరుదుడు, సింహము, నరేంద్రుడు, సూర్యుడు, చంద్రుడు, ఉచ్చైశ్రవం, ఐరావతం, భగవద్విభూతులుగా చెప్పబడ్డాయి. ఆగమశాస్త్రాలు వీటిని అంగీకరించాయి.

ప్రతి ఉత్సవానికి ముందుగా 'బ్రహ్మరథం' అనే చిన్న తేరు బయలుదేరుతుంది.

రెండవ సమన్వయం-తొమ్మిది విధాలైన సృష్టి, తొమ్మిది మాసాలలో పుట్టే జీవసృష్టిని స్ఫురింపజేస్తుంది. నవజాత శిశువు నవమాసాలు తల్లి కడుపులో ఉంటాడు. మూడవ సమన్వయం-ముముక్షువులు ఒక పుణ్యక్షేత్రంలో గర్భవాసకాలం ఉండాలని ధర్మశాస్త్రం చెబుతుంది. చివరికి తొమ్మిది రోజులైనా లేక తొమ్మిది గంటలైనా ఉంటే మంచిది. అదే గరుడసేవరోజుగా చెప్పవచ్చు.

ఉత్కృష్టమైన యజ్ఞమే ఉత్సవం (ఉత్+సవ) 'సవ మంటే సాంసారిక దుఃఖం. దాన్ని పోగొట్టి ఉత్కృష్టమైన ఆనందాన్ని ప్రసాదించేదే శ్రీవారి బ్రహ్మోత్సవం. ఆ ఆనంద నిలయుని అనంతమైన అనుగ్రహంకోసం భక్తులు ఓపికగా వేచి ఉన్నారు.

యః పుమాన్ వేంకటేశస్యమహిమాక్షీరసాగరే,
స్నానాచారపరోనిత్యం, స ధన్యః పుణ్యవర్ధనః

"శ్రీవేంకటపతి మహిమాక్షీర సముద్రంలో నిత్యం స్నానం ఆచరించే మానవుడు పుణ్యం మూటకట్టుకుంటాడు. ధన్యుడవుతాడు" – అని భవిష్యోత్తర పురాణం చెబుతోంది.

శ్రీవేంకటేశ్వర నామాన్ని నిత్యం స్మరించడం. ఆయన మహిమలను నిత్యం పారాయణం చేయడం, ఆయన మనకు అనుగ్రహించిన వరాలను కృతజ్ఞతతో నిత్యం గుర్తు చేసుకోవడం.. వంటివన్నీ సదాచారాలుగా గుర్తింపబడ్డాయి. అంతటి స్వామిని బ్రహ్మోత్సవ శుభవేళ మరిన్ని సార్లు మరింత భక్తితో ఎంతో కృతజ్ఞతతో తలుచుకోవడం వల్ల మనిషికీ సర్వశుభాలు చేకూరుతాయి. సకలపాపాల నుండి విముక్తుడవుతాడు.

ఏడాదికి నాలుగొందల ఏభైకి పైగా ఉత్సవాలు, ఏడుకొండలవాడి పేరిట జరుగుతాయి. నిత్యం కల్యాణోత్సవం, సుప్రభాతసేవ, తోమాలసేవ, సహస్రనామార్చన, ఏకాంతసేవ వంటివి ఉంటాయి. వాటిని నిత్యోత్సవాలు అంటారు. విశేష పూజ, అష్టదళపాదపద్మారాధన, సహస్ర కలశాభిషేకం, శుక్రవార అభిషేకం, తిరుప్పావడసేవ, పూలంగిసేవ వంటివి వారానికి ఒకటి జరుగుతాయి.

ఇవికాక నక్షత్ర ఉత్సవాలు, తిరుమంజనాలు, ఉగాది ఆస్థానం, ఆణివర ఆస్థానం, జ్యేష్ఠాభిషేకం, పవిత్రోత్సవం, పద్మావతీ పరిణయోత్సవం వంటివి ఏడాదికొక్కటి. ఇలా నిత్యమూ పండుగే కనుక **'నిత్య కల్యాణం పచ్చతోరణం'** అనే మాట శ్రీవేంకటాచలానికి అక్షరాల సరితూగుతుంది.

'ఇన్ని రకాల ఉత్సవాలు ఒక ఎత్తు, బ్రహ్మోత్సవాలు మరో ఎత్తు' అనే మాట లోకంలో స్థిరపడింది. బ్రహ్మోత్సవ వైభవం వర్ణనా తీతం. బ్రహ్మోత్సవాలలో పాల్గొనే అవకాశం లభిస్తే జన్మచరితార్థమవుతుందన్న భక్తులనమ్మకం వెనుక ఎన్నో కారణాలు కనిపిస్తాయి. హాజరయ్యే ఇన్ని లక్షల మంది భక్తులలో... 'ఒక సూర్యుండు సమస్తజీవులకు తానొక్కక్కడై తోచు' అన్నట్లుగ ఎవరి తీపి అనుభూతి వారిది. ఎవరి పురాకృత సుకృత విశేషం వారిది. ఎవరికి లభించే అనుగ్రహం వారిది. 'చేసుకున్న వారికి చేసుకున్నంత'గా లభిస్తుంది. ఏం చేసుకోవాలి ఏం దక్కుతుంది అన్నది అన్నమయ్య ఆయాసందర్భాలలో విశేషంగా వర్ణించాడు.

కన్యామాసంలో శ్రవణానక్షత్రానికి ముందు పదిరోజుల పాటు శ్రీవారి ఆవిర్భావ దినోత్సవాలు నిర్వహించడం జరుగుతుంది. వాటినే అవతార దినోత్సవాలు అనీ అంటారు. వీటిని తొట్టతొలుత సాక్షాత్తు బ్రహ్మదేవుడే నిర్వహించిన కారణంగా వీటికి 'బ్రహ్మోత్సవాలు' అనే పేరు వచ్చింది. ధ్వజారోహణంతో మొదలై శ్రీవారి జన్మనక్షత్రం రోజు చక్రస్నానంతో పదిరోజులు బ్రహ్మోత్సవ వేడుకలు పరిసమాప్తమౌతాయి.

బ్రహ్మోత్సవాలకు నలుదిక్కులనుంచి తరలి వచ్చే భక్తులంతా 'సుప్రతముల తోడనె వత్తురు కదిలి...' అని అన్నమయ్య వర్ణించాడు. విశేషమంతా ఈ 'సుప్రతులు' అనే

మాటలో ఉంది. భవిష్యోత్తర పురాణం చెప్పినట్లుగా మనిషి పుణ్యజీవి, ధన్యజీవి కావాలంటే ముందు సువ్రతుడు కావాలి. 'వెన్నతో నాకు కల్గె వేంకటేశు మంత్రము' అని అన్నమయ్య చెప్పుకున్నాడు. అలా స్వభావసిద్ధంగా శ్రీవారి పాదపద్మాలపై భక్తి కుదురుకోవడం సువ్రతలక్షణం. కనుకనే, "నిగిడి శ్రీ వేంకటపతి నిజదాసుడై భక్తి దగిలి నిలుపు నాడె ధన్యుడైన యోగి" అని అన్నమయ్య స్పష్టంగా ప్రకటించాడు. అలాంటి వారికి బ్రహ్మోత్సవాలలో పరమానందం దక్కుతుండడంలో అతిశయోక్తి ఏమీ లేదు. కనుక భక్తితో తపనతో ఆర్తితో ఆపేక్షతో శ్రీవారి దర్శనానికి రావాలే తప్ప- తిరుమలకు రావడం 'విహారయాత్ర' కాదని అన్నమయ్య ఆంతర్యం!

ఇక బ్రహ్మోత్సవ శుభదినాల్లో భక్తులు మరింత భక్తి శ్రద్ధలతో శ్రీవారి దర్శనానికి తరలిరావాలి. ముందుగా దర్శనం ఇప్పించమని ప్రార్థిస్తూ 'వేంకటేశ్వర దీక్ష' చేపట్టాలి. స్వామి దివ్యసాక్షాత్కార విశేష అనుభవం కలగాలని సంకల్పం తీసుకోవాలి. మన ఇళ్లకు సంక్రాంతి పండుగ శోభ కావాలనుకుంటే- ముందుగానే ఇల్లంతా బూజులు దులుపుకని, గడపలకు పసుపురాసుకుని, గుమ్మాలకు పచ్చని మామిడాకులు కట్టుకుని ఇల్లువాకిలీ శుభ్రం చేసుకుంటేనే కదా- పండుగకళ వచ్చేది! అవేమీ లేకుండా- జనవరి పధ్నాలుగు పదిహేను తేదీలు వచ్చేసరికి పండుగ దానంతటది వచ్చి తలుపు తట్టడం సాధ్యం కాదు కదా! సంక్రాంతి స్పర్శ మనసుకు తాకేది ముందుగ చేపట్టే ఆ చక్కని సన్నాహాలలోనే! ఎంతో ముందుగా ఎంత శ్రద్ధగా ఎంత ఓపికగా పండుగల పనులు చేపడతామో - అంత నిండుగ అంత కళగా అంత తృప్తిగ సంక్రాంతి మన యింట అడుగుపెడుతుంది. బ్రహ్మోత్సవాలలో ప్రయాణానికీ ముందుగా మానసికంగా అలా మనం తయారవడమే- వేంకటేశ్వర దీక్ష!

"తల్లియు తండ్రియు గురువు ఎల్ల సంపదలునై ఎల్ల చందముల నను బ్రోచు శేషాద్రినాథుని కొలిచి..." తరిస్తామంటూ ఉత్సాహంగా ఉవ్విళ్ళూరడమే- మనసులో బూజులు దులుపుకోవడం అంటే! ఆ స్వామి దివ్యమంగళ స్వరూపాన్ని నిరంతరం ధ్యానిస్తూ ఉండడమే- గుండె గడపలకు పసుపులు పూయడం. నిత్యం ధ్యానం స్నానం నామసంకీర్తనాదులతో ఇంటినీ వంటినీ పరిశుభ్రంగా ఉంచుకుంటే - గుమ్మానికి మంగళతోరణాలు అలంకరించినట్లే! తిరుమల ప్రయాణానికి ముందు ఇలాంటి సన్నాహాలతో శారీరకంగానూ మానసికంగానూ దీక్షితులమై ఉంటే 'సువ్రతలం' అవుతాం. ఇలా అన్నమయ్య వివిధ సందర్భాలలో చెప్పిన విశేషాలను క్రోడీకరించుకుంటూ బ్రహ్మోత్సవ శుభదినాలలో శ్రీవారి దివ్యదర్శనానికి సిద్ధం కావాలి.

తలుపులు తెరిచిన కిటికీ నుండి గాలీ వెలుతురూ గదిలోకి ప్రవేశించినట్లుగానే - బూజులు దులిపి పరిశుభ్రంగా తయారుచేసుకున్న మనసుతో తిరుమల క్షేత్రంలోకి అడుగు పెట్టగానే అక్కడి కొండల్లో ప్రతి శిలా సాల గ్రామమై దర్శనం ఇస్తుంది. కొండ శిఖరాల నుండి జాలువారే ప్రతి నీటి బిందువు తీర్థమై మనల్ని పవిత్రులను చేస్తుంది. "వేదములే శిలలై వెలసినదీ కొండ... శ్రీదేవుడు ఉండేటి శేషాద్రి కొండ"గా అన్నమయ్యకు ఎలా దర్శన మైందో- మనకూ అలానే గోచరిస్తుంది. ప్రతి గాలి తునకా అన్నమయ్య పాట మొలకై పలకరిస్తుంది. ప్రయాణ బడలికను ఆలోచనల అలసటను తొలగిస్తుంది. మనసును చల్లబరుస్తుంది. ప్రశాంతతను అనుగ్రహిస్తుంది. ప్రయాణం తీర్థయాత్రగా మారుతుంది. క్రమంగా మనం స్వామి సన్నిధికి చేరుకుంటాం.

అన్నమయ్య చెప్పినట్లు సువ్రతులమై దీక్షాసంకల్పాల నాటి నుంచి తపిస్తూ ఆనందనిలయంలోకి ప్రవేశించేసరికి ప్రచండ మార్తాండ మండల సహస్ర దుర్నిరీక్ష్య సహజ తేజో విరాజిత సాలగ్రామ శిలామూర్తి సజీవ చైతన్యంతో మృదుమధుర దరహాసంతో చల్లని ప్రసన్నమైన చూపులతో మనకు దివ్యసాక్షాత్కార విశేష అనుభవాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. బ్రహ్మానందాన్ని అనుగ్రహిస్తాడు. దర్శనమాత్రంతో మన జన్మజన్మాంతర పాపరాశిని సమూలంగా దహిస్తాడు. ముక్తులను చేస్తాడు. ఇదంతా ఒకానొక క్రమ పరిణామ యోగం. దివ్య దర్శనభాగ్యం! చేసుకున్నవారికి చేసుకున్నంత.... అనే మాటకు అర్థం ఆ క్షణాన మనకు బోధపడుతుంది. అందుకూ! మనం బ్రహ్మోత్సవాలకు తరలి వెళ్ళేది! ఇది మనం గ్రహిస్తే జన్మతరిస్తుంది. లేకుంటే సాధారణ విహార యాత్రగా మిగులుతుంది. అంతా స్వామి దయ!

వినా వేంకటేశం ననాథో ననాథ
సదావేంకటేశం స్మరామి స్మరామి

సౌభాగ్యం

ధారావాహిక 5

పుట్టగానే... పరిమళించిన భక్తికుసుమం

శ్రీ జనాబాయి

-డా॥ పోరంకి దక్షిణామూర్తి

(జ్ఞానదేవుడు భక్తులతో గూడి నామదేవుడి ఇంటవెలసిన జనాబాయి ప్రశంసించడం... భగవంతుని అనుగ్రహం ఎట్లు పొందిందో చదివి తరించండి.)

"పరవాలేదు. నా భుక్తశేషమే తీసుకురా!" అన్నాడు హరి. ఆమె ఒక పళ్ళెం తెచ్చి ఆయన ముందు పెట్టింది. ఆయన ఆమెను కూడా తినమన్నాడు.

వాళ్ళిద్దరూ అలా కలిసి తింటూ ఉండటం చూసి రుక్మిణీ దేవి ఆశ్చర్యపడింది - అంతటి దేవుడు ఇంత చిన్న దానిమీద చూపిస్తున్న వాత్సల్యానికి!

గుణాబాయికి ఎందుకో మెలకువ వచ్చింది. భక్తురాలూ దేవుడూ కలిసి ఒక పళ్ళెంలో అన్నం తింటూండటం చూసింది. మెల్లగా కొడుకును లేపి ఆ దృశ్యాన్ని చూపించింది. "ఔనమ్మా! ఇందులో వింత ఏముంది? భగవంతుడు భక్తికి అధీనుడు కదా! రామావతారంలో శబరి ఎంగిలి పళ్ళను రాముడు తిన లేదా?" అన్నాడు. మళ్ళీ ఎవరి పక్కలమీద వాళ్ళు పడుకొన్నారు.

నాలుగో జాము రాత్రి అయింది. శ్రీహరి మళ్ళీ పక్కమీంచి లేచాడు. జనాబాయిని నిద్ర లేపాడు. ముఖం తుడిచి కూర్చోపెట్టాడు. "తల్లీ! నువ్వు రోజూ పిండి విసిరేటప్పుడు నా పాటలు పాడుతూ ఉంటావు కదా! ఆ పాటలు ఇప్పుడు వినాలని ఉంది. తిరగలికి ఒకవైపున నువ్వు కూర్చో. నీకు ఎదురుగా నేను కూర్చుంటాను. తిరగలి పిడిమీద నువ్వు చెయ్యి ఆనిస్తే చాలు, పిండి నేను విసురుతాను. నువ్వు పాడుతూ ఉంటే నేను వింటూ ఉంటాను!" అన్నాడాయన. దేవుడి మాటలకు తిరుగేముంటుంది?

పాటమీద పాట పాడుతూనే ఉంది జనాబాయి. సన్నని స్వరంతో, గుండెనిండయిన భక్తిపారవశ్యంతో సర్వాలంకారభూషితుడయిన పీతాంబరధరుడే ఆమె కళ్ళముందు కదలాడుతూ వింటూ పులకిస్తున్నాడు.

ఇంతలో జనాబాయి మనస్సులో ఒక సందేహం మెదిలింది. "స్వామీ! ఇంత దయగల తండ్రివి - కంటికి రెప్పలా కాపాడుతూ ఎవరికి ఎప్పుడుఏవి కావాలో అవన్నీ ఇస్తుండేవాడివి నువ్వు ఉండగా జనమంతా నిన్ను మరిచి పోయి, తామూ తమ ఇల్లూ తమ పిల్లలూ తమ సంపదలూ అంటూ నీకు దూరమయిపోతారెందుకు?" అని అడిగింది జనాబాయి. శ్రీహరి చిరునవ్వుతో ఇలా సమాధానమిచ్చాడు; "తల్లీ! ఇదంతా మాయ! దాని ప్రభావంవల్లే అహంకారం కమ్ముతుంది!"

"అయ్యో! వాళ్ళ గతి ఇంతేనా స్వామీ?"

"లేదమ్మా! కర్మ పరిపక్వం కావాలి. అంతవరకు నేను వేచి ఉంటాను. ఎంత మత్తెక్కినవాడయినా ఎప్పటికో ఒక ప్పటికి నన్ను తలచకమానడు; నన్ను వేడకమానడు; నన్ను చేరక మానడు!"

ఆ మాటతో తృప్తిపడి జనాబాయి మరో పాట అందుకుంది. గుణాబాయికి మళ్ళీ మెలకువ వచ్చింది. "జనాబాయి! ఎవరితోనే మాట్లాడుతున్నావ్? నీతో కలిసి పిండి విసురుతున్న దెవరు? ఈ వేళప్పుడు ఎవరిని తీసుకు వచ్చావే?" అంటూ అరిచింది. జనాబాయి మాట్లాడలేదు.

"నేనమ్మా! కృష్ణాబాయిని. పక్కింటివారి అమ్మాయిని. నిద్రపట్టడం లేదని జనాబాయి పాటలు విందామని వచ్చాను," అంటూ సమాధానమిచ్చాడు శ్రీహరి. ముసలావిడకు నమ్మకం కలగలేదు. లేచి వచ్చి గుమ్మంలోంచి చూసింది. కృష్ణాబాయి రూపమే కనిపించింది ఆవిడకు. ఇంకేమంటుంది? తన గదిలోకి వెళ్ళి పడుకుంది.

ఆ తరవాత జనాబాయి మళ్ళీ పాటలు అందుకుంది. ఈసారి నివర్తిదేవ, జ్ఞానదేవ, సోపానదేవ, గోరాకుంభార్ వంటి భగవద్భక్తుల ఘనతను కీర్తిస్తూ పాడింది.

పిండి విసరడం పూర్తి అయింది. శ్రీహరి లేచి వెళ్ళి మళ్ళీ తన పక్కమీద పడుకొన్నాడు. జనాబాయి తన గదిలో పడుకుంది. కాసేపు కునుకు పట్టిందో లేదో - ఎక్కడో కోడి

కూసింది. జనాబాయి లేచి వెళ్ళి శ్రీహరిని లేపింది. "స్వామీ! తెల్లవారబోతుంది, కాస్సేపట్లో మిమ్మల్ని అర్చించడానికీ దర్శించడానికీ ఎందరో భక్తులు మీ గుడికి వచ్చి కాసుకొని ఉంటారు. ఇక లేవండి!" అంది. శ్రీహరి తత్తరపడుతున్నట్లుగా లేచాడు. జనాబాయి గదిలో కనిపించిన పాతచీర ఒకటి కప్పుకొని తన బట్టలు మూటకట్టి ఒక మూలన పెట్టి బయటికి వెళ్ళిపోయాడు.

తెల్లవారింది. ఆలయం అర్చకులు తలుపులు తెరిచి చూసేసరికి, పాండురంగడు ఒక పాతచీర కప్పుకొని ఉన్నట్టుగా కనిపించింది విగ్రహం. మామూలుగా ధరించే ఆభరణాలేవీ ఆయన ఒంటిమీద లేవు! అర్చకులు ఆశ్చర్యపోయారు. ఆ పాత చీర అక్కడికి ఎలా వచ్చిందో తెలుసుకోలేకపోయారు. అది ఎవరిదో తేల్చుకోలేకపోయారు. చీర ఎవరిదో తేలితే నగలు కూడా దొరుకుతాయనుకున్నారు. ఒకాయన మనస్సులో తళుక్కున మెరుపు మెరిసింది. ఆ చీర జనాబాయి కట్టుకొని ఉండగా చాలాసార్లు చూశానని చెప్పాడు. ఆ మాట చాలు!

అర్చకబృందం నామదేవుడి ఇంటికి తరలింది. నామదేవుడు వాళ్ళకు ఆదరనమస్కారాలు చేసి వాళ్ళు వచ్చిన పని అడిగాడు. జనాబాయిని బయటికి పిలవమన్నారు వాళ్ళు. ఆమె వచ్చింది. "ఈ చీర నీదేనా?" అని అడిగారు. ఔనంది పాండురంగడి నగలు దొంగిలించి ఎక్కడ దాచావో తెచ్చి ఇమ్మన్నారు. వాటి సంగతి తనకు తెలియదన్నది జనాబాయి.

వచ్చినవాళ్ళు ఇంట్లోకి చొరబడ్డారు. జనాబాయి గది అంతా గాలించాడు. ఒక మూల ఒక బట్టల మూట కనిపించింది. అందులో పండరినాథుడి పట్టువస్త్రాలే కాక, ఆయన ధరించే నగలన్నీ కూడా ఉన్నాయి! జనాబాయి తెల్లబోయింది.

అర్చకబృందంవారు జనాబాయిని వెంటబెట్టుకొని పురపాలనాధికారుల దగ్గరికి వెళ్ళారు. జరిగిన సంగతి చెప్పారు. భగవంతుడి ద్రవ్యాన్ని అపహరించినందుకు ఈమెను బహిరంగ ప్రదేశంలో శూలానికి వెయ్యాలని చెప్పారు.

జనాబాయికి ఇదేమీ పట్టినట్లు లేదు. దైవ నామస్మరణలో నిమగ్నురాలయి ఉంది ఆమె. ఒక ఇనప శూలానికి గుచ్చడమే తరవాయి. ఆమెను శూలందగ్గరికి లాక్కొని వెళ్ళి నిలబెట్టారు. ఒక్కసారి భగ్గున మంటలు లేచి శూలం కాలిబూడిద అయింది. చూపరులందరూ తెల్లబోయారు. తాము చేసిన తప్పుకు సిగ్గుపడిపోయారు. ఆమె కాళ్ళకు మొక్కి క్షమాపణలు చెప్పుకున్నారు. ఎవళ్ళ దారిన వాళ్ళు పోయారు.

ఆనాటినుంచి ఇంట బయటా కూడా అందరూ జనాబాయిని చాలా గౌరవాదరాలతో చూడసాగారు. ఆమె తన అంతరంగ సాధనలో ఇంకా ఇంకా లోతులకు వెళ్ళింది. గుండెలో పెల్లుబికిన భావావేశాన్ని కవితాలతలుగా అల్లడం మొదలుపెట్టింది.

ఒకనాడు జనాబాయి నామదేవుడి ఇంటి వాకిట్లో కూర్చుని కరుణామయుడిమీద కవితలు అల్లుతూ ఉంది. అదే సమయంలో పాండురంగడు తన ఆలయంలో ఏకాంతంగా కూర్చుని జనాబాయి పాడే కృతులను తాటేకులమీద గంటంతో రాస్తూ ఉన్నాడు. ఆ సమయంలో జ్ఞానదేవుడు ఆయన దర్శనానికి వచ్చాడు. అతన్ని చూడగానే, రాస్తున్న తాటేకును ఉత్తరీయం మరుగున దాచాడు రంగడు. "స్వామీ! నా దగ్గర దాపరికమా?" అని అడిగాడు జ్ఞానదేవుడు. "లేదు నాయనా! నామదేవుడి ఇంట్లో జనాబాయి నామీద కవితలల్లుతోంది. ఆమె భక్తికి మెచ్చి వాటిని నేనిక్కడ రాసి పెట్టుకుంటున్నాను," అన్నాడు దేవుడు. జ్ఞానేశ్వరుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. వెంటనే నామదేవుడి ఇంటికి బయలుదేరాడు. కూడా మరికొందరు మహాభక్తులను వెంటబెట్టుకొని వెళ్ళి ఆమెను దర్శించి ప్రశంసించాడు. కృష్ణావతార కాలంలో ఆ భగవంతుడి అనుగ్రహానికి పాత్రురాలయిన కుబ్జ – ఏకవక్ర– జనాబాయిగా ఇప్పుడు జన్మించిందని తెలుసుకొని ఆనందించాడు.

జీవితకాలమంతా హరిభజనలోనే గడిపి అంతంలో హరిసాయుజ్యం పొందిన జనాబాయి ధన్యురాలు కదా!

(అయిపోయింది)

అదె చూడరె మోహనరూపం......

- శ్రీమతి మొలకా ఉత్తరఫల్గుణి

కలియుగవైకుంఠునికి నిత్యమూ ఎన్నోరకాలైన సేవలు జరుగుతూంటాయి. అలా ఏ సేవకైనా సరే స్వామికి ఎన్నోరకాల ఆభరణాలు అలంకరిస్తారు. ఆ నగల అలంకారంలో స్వామిని వర్ణించ సాధ్యమా! ఆ నగలు స్వామికి అలంకరించబడ్డాయి కాబట్టే ఆ నగలకు అందమూ, స్వామికి ఆనందమూనూ. అంత అందమైన, విలువైన ఆనందకారక ఆభరణాల గురించి తెలుసుకోవాలనే ఆసక్తి భక్తులకుండటం సహజం. ఆ ఆసక్తికర అభరణ విశేషాలేంటో ఇప్పుడు మనం తెలుసుకుందాం.....

దివ్యమనోహరరూపం

స్వయంభువుగా ఆవిర్భవించిన స్వామివారి రూపం ఎంతో మంగళప్రదాయక దివ్యమనోహరరూపంలో ఉంటుంది. ఆ శిలావిగ్రహం కట్యవలంబిత ముద్రలో ఉంటుంది. అది భక్తులకు భక్తిప్రదాయకంగా కనిపిస్తుంది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న భక్తులందరూకూడా ఈ సుందర విగ్రహరూపాన్ని చూచి ఎంతగానో పులకించి, తరిస్తున్నారు. అదంతా ఆ స్వామి మాహాత్మ్యమే!

మూలవిరాట్టుకు ధృవమూర్తి, మూలమూర్తి అని పేర్లు. విగ్రహం నిటారుగాకాక రెండుడిగ్రీలు (అంశలు) ఎడమవైపుకు వంగినట్లుంటుంది. పాదాలక్రింద శ్రీచక్రముంటుంది. స్వామివిగ్రహం స్త్రీవలె సుకుమారంగా ఉంటుంది. శ్రీవారి శిలావిగ్రహం ఎత్తు దాదాపు ఎనిమిదిఅడుగులుంటుంది. ఆ విధంగా స్వామి స్థానక (నిలబడియున్నట్లున్న) భంగిమలో ఉంటాడు. స్వామివారు తన దర్శనానికై వచ్చే భక్తులందరికీకూడా సమదృష్టిని ప్రసరిస్తూన్నట్లుంటాడు. ఆ స్వామి ముఖారవిందం సుందరదరహాసంతో ఉన్నట్లుంటుంది. వేంకటేశ్వరుని వెంట్రుకలు భుజస్కంధాలపై దాకా ఉన్నట్లుంటాయి. స్వామి చెవులకు అందమైన కుండలాలుంటాయి. స్వామి శంఖంలాంటి మెడను కల్గియుంటాడు. సింహమహత్త్వంతో కూడినట్లున్న గంభీరమైన దేహాకృతితో ఉంటాడు. స్వామికి నాలుగుచేతులుంటాయి. పై రెండుచేతుల్లో శంఖచక్రాలుంటాయి. కిందనున్న కుడిచేయి వరదహస్తముద్రలో ఉంటుంది. ఎడమచేయి కట్యవలంబితముద్రలో ఉంటుంది. స్వామి వక్షఃస్థలం కుడివైపు శ్రీమహాలక్ష్మి కూర్చున్నభంగిమలో కనిపిస్తుంది. స్వామి కాళ్ళు, పాదాలు ఎంతో అందమైన ఆకృతిలో బలంగా ఉంటాయి. మొత్తానికి స్వామిరూపం ఎంతో దివ్యమనోహరంగా స్ఫురించే మంగళమూర్తివలె ప్రతిబింబిస్తుంటుంది.

అమూల్యాభరణాలు

శ్రీ వేంకటేశ్వరునివిగ్రహానికి ఎందరో రాజులు, ఆంగ్లేయులు, నవాబులు, మహంతులు ఇంకనూ ఆ తరువాతనుంచీకూడా ఎందరో భక్తులు ఎన్నోరకాల ఆభరణాలను ఇబ్బడిముబ్బడిగా సమర్పించుకున్నారు. అందులో మొట్టమొదట నారాయణవనం అధిపతి ఆకాశ రాజు శ్రీవారికి ఒక బంగారుకిరీటాన్ని చేయించినట్లు శాసనాలద్వారా తెలుస్తోంది. అలాగే శ్రీకృష్ణదేవరాయలు ఇతరసామ్రాజ్యాలపై యుద్ధానంతరం విజయులై తిరిగివస్తూ స్వామివారిని దర్శించుకునేవారు. అంతటి ప్రభుభక్తి కల్గినవారు వీరు, ఆ సమయంలో ఎన్నో ఆభరణరాశు

లను కానుకలుగా సమర్పించుకోవడం జరిగింది. అందులో మలయప్పస్వామికి అలంకరించబడే గుండ్రనికిరీటం, మూలవిరాట్టుకు, ఉత్సవమూర్తులకు ప్రత్యేక ఉత్సవాల్లో ఎదపై అలంకరించబడే పెద్దపచ్చ, బంగారుకత్తి, పచ్చలు పొదిగిన బంగారుకత్తులు, రత్నాలు పొదిగిన కంఠాభరణాలు, నవరత్నకిరీటం, త్రిసరహారం, మూడుబారువుల కంఠహారం, ఇంద్రనీలాలు, గోమేధికాలు, మాణిక్యాలు మొదలైనవి ముఖ్యమైనవి. అలాగే 1985వ సం॥ డిసెంబరు 20వతేదీన తిరుమలతిరుపతిదేవస్థానం దాదాపు ఐదు కోట్లరూపాయలవ్యయంతో, 2.5కిలోల బంగారంతో, కొన్ని వేలవజ్రాలను పొదిగించిన వజ్రకిరీటాన్ని తయారు చేయించి శ్రీవారికి అలంకరించడం జరిగింది. అలాగే శ్రీవారికంఠాన్ని అలంకరించే చిన్నమకరకంఠహారం, పెద్ద మకరకంఠహారం, ఐదుబారువులతో అలరారే లక్ష్మీహారం, చెవులకు సింగారంగా రెండు రత్నఖచితకుండలాలు, బంగారంమీద రత్నాలు పొదిగిన శంఖచక్రాలు, అభయ హస్తం, కటిహస్తాలకు కూడా రత్నాలపొదుగుల తొడుగులున్నాయి. అతి ముఖ్యమైనరోజుల్లో మాత్రమే స్వామివారికి స్వర్ణపీతాంబరం అలంకరిస్తారు. అలా పీతాంబరాన్ని, ఒక మకరకంఠహారాన్ని తిరుమలతిరుపతి దేవస్థానం ధర్మకర్తల మండలి ఏర్పడక ముందు తిరుమల శ్రీవారిఆలయాన్ని పాలిస్తూన్న మహంతులు చేయించారు.

దశావతారాలను తనలో ఇముడ్చుకున్నట్లున్న బంగారువడ్డాణం, సహస్రనాభిబంగారుహారం, తులసిమాల, లక్ష్మీహారం మొదలైనవి ప్రతిరోజూ అలంకరిస్తారు. వేంకటేశ్వరునిశౌర్యానికి ప్రతీకగా సూర్యకఠారిగా ప్రసిద్ధి చెందిన బంగారుకత్తి నడుమువద్ద వేలాడుతుంటుంది. ఇవేగాక శ్రీవారికి ఇంకా ఎన్నో ఆభరణాలున్నాయి. శ్రీవారి ఉత్సవవిగ్రహాలకు ప్రత్యేక ఆభరణాలున్నాయి.

శ్రీవారిపాదాలమీద పద్మపీఠం (బంగారు రేకుల పద్మపీఠం), ఎడమ, కుడిపాదాలకు అలంకరించటానికిగాను రెండు బంగారుపాదకవచాలు, బంగారురేకుతో చేయబడ్డ స్వర్ణపీతాంబరం, వైకుంఠహస్తానికి అలంకరించటానికిగాను బంగారుకవచం, పొడవైన బంగారుసాదా కవచం, బంగారుకుడినాగాభరణం, నాగాభరణమున్న ఒక కడియం; మరియు కటిహస్తానికి అలంకరించడానికిగాను బంగారుసాదారేకు, బంగారుకడియం, పొడవైన బంగారు కవచంరేకు, రత్నాలవస్తుబంధు; బంగారుసహస్రనామసాల గ్రామమాల, బంగారువడ్డాణం, ఆరుబారువుల బంగారు యజ్ఞోపవీతం, అష్టోత్తరశతనామాలబంగారుకాసులదండ, నాలుగుపేటల బంగారుమొహరీలగొలుసు, రెండుభుజకీర్తులు, రెండురత్నాల బంగారుబావలీలు, చంద్రవంక లాంటి బంగారుకంటె, బంగారుగళహారం, రెండుపేటల బంగారుగొలుసు, పాగడాలు, బంగారుసాదాకంటెలు, స్వామివారి మకరతోరణం మొదలైనవి. వీటన్నింటిలో స్వామికున్న ముఖ్యఆభరణం వజ్రకిరీటమే! ఈ బంగారు కిరీటం తయారుచేయటానికిగాను 28,369 వజ్రాలనుపయోగించారు. దీనితయారీకి 12సం॥లకాలం పట్టింది. దీనిపొడవు సుమారు 67.5 సెం.మీ. దీనిని 1985వ సం॥ డిసెంబరు 20వతేదీన స్వామివారికి అలంకరించడం జరిగింది.

నిత్యసేవాలంకారంలో....

01) సువర్ణపద్మపీఠం	-	శ్రీపాదాలక్రింద
02) సువర్ణపాదాలు	-	శ్రీపాదాలకు
03) చిరుగజ్జెలనూపురాలు	-	శ్రీ పాదాలకు పైన
04) పాగడాలు	-	నూపురాలకు పైన
05) కాంచీగుణం	-	మధ్యమాభరణం (మొలనూలు)
06)నాగఫణ ఉదరబంధం	-	మధ్యాభరణం
07)చిరుగంటల మొలత్రాడు	-	దశావతారాలు, పంచవ్యూహాలు, శ్రీభూదేవులు, స్వామివారు, 18విగ్రహాలతోకూడినవి
08)చిన్నకంఠాభరణం	-	కంఠభూషణం
09)పెద్దకంఠాభరణం	-	వక్షఃస్థలపర్యన్తం
10)బంగారుపులిగోరుహారం	-	హృదయపర్యన్తం
11)ఐదుపేటలగోపుహారం	-	నాభిపర్యన్తం
12)సువర్ణయజ్ఞోపవీతం	-	ఆరుపేటల రత్న గ్రంథులఉపవీతం
13)సాధారణయజ్ఞోపవీతం	-	యజ్ఞోపవీతం

14)తులసీపత్రహారం - కటిహస్తపర్యన్తం (108పత్రాలహారం)

15) చతుర్భుజలక్ష్మీహారం - జానుపర్యన్తం (108 లక్ష్మీప్రతిమలహారం)

16) అష్టోత్తరశతనామహారం - జఘనపర్యన్తం (108) అష్టోత్తరశతనామాల బిళ్లహారం)

17) సహస్రనామహారం - పాదపర్యన్తం (1000) వెయ్యిములుకులు, వెయ్యిబిళ్లలతోనున్న ఐదువరుసలహారం)

18) సూర్యకఠారి - నాభినుండి పాదముల వరకు వస్త్రం

19) వైకుంఠహస్తం - దక్షిణహస్తం

20) కటిహస్తం - వామహస్తం

21) కడియాలు - కరభూషణాలు

22) నాగాభరణాలు - భుజదండభూషణాలు

23) భుజకీర్తులు - భుజభూషణాలు

24) కర్ణపత్రం - కర్ణభూషణాలు

25) శంఖచక్రాలు - ఇతరహస్తాలు

26) కిరీటం - శిరోభూషణం (పరత్వవ్యంజకం)

విశేషపర్వాలంకారంలో....

1)రత్నకిరీటం 2)మేరుపచ్చగారుత్మతం 3)రత్నమయ శంఖచక్రాలు 4)రత్నమయకర్ణపత్రాలు 5)రత్న వైకుంఠహస్తం 6)రత్నకటిహస్తం 7)సువర్ణపీతాంబరం 8,9,10) రత్నమకరకంఠి (ఇవి మూడునూ ఒకేరకమైన ఆభరణాలు) - ఈ పది రత్నాభరణాలు విశేషపర్వదినాలందు అలంకరిస్తారు. ఈవిధంగా స్వామివారికి అమూల్యమైన అభరణాలచేత అతిరమణీయంగా వైభవాలంకారం పూర్తైనతరువాత భక్తులకు దర్శనభాగ్యం కల్గుతుంది.

గురువారపుసేవాలంకారంలో....

స్వామివారికి ప్రత్యేకించి గురువారపుసేవలో ఒక విశేషమున్నది. అదేమంటే - విభూతిద్వయనాయకుడై ఈ లీలావిభూతియందు చేతనోజ్జీవనార్థం కొంతకాలం నివాసం

చేయదలచి తిరుమలయందు అర్చావతారంలో వేంచేసియున్న శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారికి ప్రతిగురువారం నిత్యకైంకర్యంతో విశేషం (పూలంగి) జరుపుతారు. ఈ రోజునే భక్తులు తిరుప్పావడసేవను (అన్నకూటోత్సవం) చేయిస్తారు.

ఈరోజున శ్రీస్వామివారికి ప్రాతఃకాలారాధానం పూర్తికాగానే అర్చకులు అంతర్ద్వారం తలుపులువేసి ఏకాంతంగా సళ్ళింపు చేస్తారు. అనగా శ్రీవారికి అలంకరింపబడియున్న సువర్ణాభరణాలు, రత్నాభరణాలు, సువర్ణహారాలు, రత్నహారాలు, పీతాంబరాలు మొదలైన వాటన్నింటినీ తీసి భద్రపరుస్తారు. మరియు శ్రీవారి పచ్చకప్పురపు ఊర్ధ్వ పుండ్రాన్ని అర్ధభాగం తగ్గించిపెడతారు. అందుకే ఈ రోజున భక్తులు శ్రీవారి నయనారవిందసౌందర్యాన్ని చూచి ఎంతగానో తన్మయత్వం చెందుతారు. ఈ రోజున 24 మూరల సరిగపట్టంచుధోవతిని అతి రమణీయంగా కడతారు. 12మూరల అట్టి ఉత్తరీయాన్ని ఉపవీతపద్ధతిలో సమకూరుస్తారు. శ్రీపాదాలు, శ్రీహస్తాలు, శంఖచక్రాలు, కర్ణభూషణాలు, సువర్ణసాలగ్రామహారాల్ని మాత్రమే సమర్పిస్తారు. ఆ సమయంలో శ్రీవారిచేతులకు క్షేమకర శంఖచక్రాలతోను, క్షేమసూచక వైకుంఠకటిహస్తాలతోను, వస్త్రోత్తరీయాలతోను చిత్తాన్ని దోచే స్వతస్సిద్ధదివ్యస్వరూప సౌందర్యాన్ని ప్రకాశింపచేస్తూ, వక్షఃస్థలంన శ్రీదేవి భూదేవులతో కూడి భక్తులకు దర్శనభాగ్యం కలుగచేస్తాడు. గురువారంనాటి దర్శనాన్నే **'నేత్రదర్శనం'** అనికూడా అంటారు.

వినతాసుతుని వినమ్ర సేవాలంకారంలో...

ఇక గొప్ప విశేషఉత్సవం స్వామివారి బ్రహ్మోత్సవాల్లో జరుపబడే వాహనసేవల్లో గరుడవాహనసేవ. ఆ సేవలో

స్వామివారికి ఆయన కొలువులోనున్న ఆభరణాలన్నింటినీ అలంకరిస్తారు. ముఖ్యంగా స్వామి తనకు నిత్యసేవకుడైన గరుత్మంతుని మీద ఊరేగే ఈ రోజు మాత్రమే గర్భాలయ మూలమూర్తికి అలంకరించే మకరకంఠి, లక్ష్మీహారం, సహస్రనామమాల ధరించి మలయ్యప్పస్వామి భక్తులను అనుగ్రహిస్తారు. ఈ రోజున తిరుమలతిరుపతిదేవస్థానపు ఉద్యోగులందరూ కలిసి తయారుచేయించిన బంగారుహారం కూడా వేస్తారు. ఈ వాహనసేవలో ఎక్కడెక్కడినుండో భక్తులంతా తరలివస్తారు. అన్ని ఆభరణాలతో అలంకరించబడియున్న స్వామివారిని చూసినట్లైతే తమకు ఎంతో పుణ్యమొస్తుందనీ, సకలపాపాలు హరించి, క్షేమంకర ఆయురారోగ్యాలు కలుగుతాయనే భక్తివిశ్వాసాలతో తిరుమలను చేరుకొని ఈ వాహనసేవలో పాలుపంచుకోవడం ఎంతో గొప్పదిగా అభివర్ణించొచ్చు.

ఘంటావతార సంభూతులు....

దేశికోత్తములు

– డా॥ చక్రవర్తి రంగనాథన్, 94409 19186

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కిక కేసరీ ।
వేదాంతాచార్య వర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

శ్రియః పతియైన శ్రీమన్నారాయుడు కలియుగంలో ఆళ్వారులుగా తన ఆయుధాభరణాలను అవతరింపజేసి సదుపదేశముల చేత ప్రజలను భక్తి-ప్రపత్తి సిద్ధాంతముల యందు అన్వయింపచేసి తనకృపాదృష్టిని ప్రసరించాడు.

శ్రీ అనంతసూరి- తోతారంబ అనే పుణ్యదంపతుల యొక్క స్వప్నఫల విశేషంగా కలియుగం 4369 విభవనామ సంవత్సరం 1268 సంవత్సరం తమిళ పెరటాశి నెల (సంస్కృత భాద్రపదమాసంలో) కాంచీపురంలో తూప్పుల్ అనే దివ్యక్షేత్రంలో అవతరించారు శ్రీ వేదాంతదేశికులు.

హయగ్రీవ సాక్షాత్కారం

సకల విద్యాప్రదాత శ్రీహయగ్రీవస్వామి. దేశికులు తమిళనాడు దేశంలో 'కడలూర్' పట్టణ సమీపంలో "తిరువహీంద్రపురం" దివ్యక్షేత్రంలో ఔషధగిరి పర్వతంపైన వెలసిన శ్రీహయగ్రీవస్వామిని వైనతేయుడి ద్వారా హయగ్రీవ మంత్రాన్ని పొంది, జపించి, హయగ్రీవస్వామిని సాక్షాత్కరించుకొని వారి కృపకు పాత్రులై శతాధిక గ్రంథాలను రచించి ధన్యులైనారు.

బిరుదావళి ప్రాప్తి

'వేంకటనాథుడనే' పేరుకల శ్రీవేదాంతదేశికులు శ్రీరంగనాథుని దివ్యానుగ్రహానికి పాత్రులై "వేదాంతాచార్య" అని బిరుదమును, శ్రీదేవనాథస్వామి కారుణ్యపాత్రులై- "కవితార్కిక సింహ" అనే బిరుదాలతో అభిషిక్తులైనారు.

శ్రీ వేదాంతదేశికుల తిరునక్షత్రం సందర్భంగా....

గ్రంథరచనావైభవం

అద్భుతమైన, విలక్షణమైన, శేముషీ సంపన్నులైన శ్రీదేశికులవారు ఆళ్వారాచార్యుల సిద్ధాంతాన్ని తు.చ. తప్పకుండా, విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంత పరంగా శ్రీవైష్ణవ సంప్రదాయోల్లం ఘనం కాకుండా యథార్థంగా అనేక గ్రంథాలను సంస్కృత ప్రాకృత, మణి ప్రవాళ-తమిళభాషలలో రచించారు. ఆ గ్రంథాలలోని స్తోత్రగ్రంథాల మహత్త్వం అపూర్వం.

అవతార మహోత్సవ వైభవం

శ్రీవేదాంతదేశికులవారి తిరు నక్షత్ర మహోత్సవాలు ప్రతి సంవత్సరం తమిళ పెరటాశినెల శుక్లపక్షం శ్రవణా నక్షత్రానికి ముందు తొమ్మిదిరోజుల నుండి ప్రారంభింపబడుతుంది. తిరుపతి శ్రీగోవిందరాజస్వామివారి దేవాలయపు సన్నిధివీథిలో వెలసియున్న శ్రీవేదాంత దేశికులవారి సన్నిధిలో మాత్రం తిరు మల బ్రహ్మోత్సవం తదుపరి మాసంలో వచ్చే శ్రవణా నక్షత్రం సందర్భంగా 10 రోజుల పాటు అవతారమహోత్సవం జరుపుతారు. అంటే అన్నిచోట్ల పురట్టాశి శ్రవణంలో జరిగితే - తిరుపతిలో మాత్రం ఐప్పశి - శ్రవణా నక్షత్రంలో జరుగుతుంది. ఆనాడు శ్రీభూసమేతుడైన శ్రీగోవిందరాజస్వామివారు ఉదయమే వేదాంతదేశికులవారి ఆలయానికి విచ్చేసి స్నపనతిరుమంజనం- తిరు ప్పావైశాత్తుమొఱ - స్తోత్రపారాయణ గోష్ఠి- రాత్రి పెద్దశాత్తుమొఱ మొద లగు విశేషకార్యక్రమాలను జరిపించు కొని ఆచార్య సార్వభౌములైన శ్రీవేదాంతదేశికులవారిని పరిపూర్ణంగా అనుగ్రహించి తిరిగి దేవాలయానికి వేంచేయుదురు. ఇదొక అద్భుతమైన-అపురూపమైన ఆనందదాయకమైన ఉత్సవం.

స్తోత్రాల మహిమ

శ్రీదేశికులవారు సర్వజన పారాయణయోగ్యములైన, మంత్రగర్భితము లైన 28 స్తోత్రాలను అనుగ్రహించారు. కొందరు 32 స్తోత్రాలని పేర్కొంటు న్నారు. ఈ స్తోత్రాలన్నియు మానవసమాజానికి అత్యంత శ్రేయోదాయ కములు. అందులో ముఖ్యమైనవి-

01) హయగ్రీవస్తోత్రం	- సకలవిద్యాప్రాప్తి, విద్యాభివృద్ధి, వాక్పటిమ.
02) గరుడదండకం	- సర్వభయనివృత్తి, ఆపత్కాలరక్షణం.
03) శ్రీస్తుతి	- సకలైశ్వర్యసిద్ధి, వివాహప్రాప్తి.
04) భూస్తుతి	- స్థలయోగం, గృహసిద్ధి.
05) గోదాస్తుతి	- గౌరవం, సన్మానం, వివాహప్రాప్తి.
06) దశావతారస్తోత్రం	- నవగ్రహశాంతి, జ్ఞాన-భక్తి-విద్య- కీర్తులు.
07) దయాశతకం	- అష్టైశ్వర్యసిద్ధ, ఇహపరసుఖం, శ్రీవేంకటేశుని కృపాప్రాప్తి.
08) న్యాసదశకం	- పరమాత్ముని యందు భక్తివృద్ధి.
09) అభీతిస్తవం	- సర్వభయనివృత్తి, ప్రశాంతమనస్సిద్ధి.
10) సుదర్శనాష్టకం	- శత్రుభయనివృత్తి, మనోరథసిద్ధి
11) రఘువీరగద్యం	- సంపూర్ణరామాయణ ఫలము
12) కామాసికాష్టకం	- సకలపాప నివృత్తి, వాంఛితార్థసిద్ధి
13) షోడశాయుధస్తోత్రం	- వివాదాదులయందు విజయం.
14) శ్రీవేదాంతదేశికమంగళం	- ఆచార్యభక్తిసిద్ధి, సర్వాభీష్టసిద్ధి.

2016 నవంబరు నెల, పర్వదినాలు

03 నాగులచవితి
07 తిరుమల శ్రీవారి పుష్పయాగం
11 క్షీరాబ్ధిద్వాదశి, కైశికద్వాదశి
14 కార్తికపూర్ణిమ
నవంబరు 26 నుండి డిసెంబరు 4 వరకు
తిరుచానూరు శ్రీపద్మావతి అమ్మవారి బ్రహ్మోత్సవాలు
27 ధన్వంతరిజయంతి

నవంబరు, 2016 రాశిఫలాలు

బ్రహ్మశ్రీ తంగిరాల వేంకటకృష్ణపూర్ణప్రసాద సిద్ధాంతి,
తి.తి.దే. ఆస్థానసిద్ధాంతి, రేలంగి

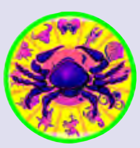
మేషం: వ్యవసాయదారులు ఋణములు తీరుస్తారు. ఉద్యోగులు బాధ్యతగా వ్యవహరిస్తారు. అధికారుల ఒత్తిడి ఉంటుంది. స్పెక్యులేషన్ వ్యాపారులకు అనుకూల సమయం. ఆరోగ్యము కుదుటపడుతుంది. గ్రహస్థితి అనుకూలము వలన కార్యసిద్ధి కలుగుతుంది. శుభకార్యములకు హాజరగుట, మనస్థిమితంగా ఉంటుంది.

వృషభం: వ్యవసాయదారులకు ఋణ సదుపాయము లభిస్తుంది. స్త్రీలకు వస్త్ర, భూషణాదిప్రాప్తి. వ్యాపారులకు లాభములు కలుగుతుంది. గ్రహస్థితి అనుకూలంగా ఉండును. ఆరోగ్యంగా హుషారుగా ఉంటారు. అనుకొన్నది సాధిస్తారు. నూతన వస్తువాహనప్రాప్తి. వ్యవసాయ దారులకు అనుకూలం.

మిథునం : వృత్తి, వ్యాపారములు సామాన్యంగా ఉంటుంది. ధనానికి లోటు ఉండదు. గృహయోగము కలుగుతుంది. శని షష్ఠ స్థానమందు ప్రయోజనకారి. గ్రహస్థితి శుభాశుభ మిశ్రమము, దైవసంబంధ కార్యాలలో పాల్గొంటారు. ఆధ్యాత్మిక భావము పెరుగుతుంది. విద్యార్థులు రాణిస్తారు.

కర్కాటకం : జ్ఞానసముపార్జన. భార్య ఆరోగ్య విషయములో చింత, వైద్యులను సంప్రదించడం, ఔషధ సేవనం, అష్టమ కేతువు యోగభంగమే అయిననూ పరిస్థితులను సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొనగలరు. మాస ద్వితీయార్ధములో సౌఖ్యము, సంతోషము, ధనలాభము కలుగును. మనసును నిర్మలముగా ఉంచుకొనగలరు.

సింహం : గ్రహస్థితి మిక్కిలి అనుకూలము. శత్రు జయము, మిత్రలాభము, పట్టుదలతో కార్యసాధన, బంధుమిత్రుల సహాయ సహకారములు, కోర్టు వ్యవహారములలో విజయము, వృత్తి, వ్యాపారములలో అభివృద్ధి, ధనలాభము కలుగును. కార్యసిద్ధి కలుగుతుంది. అనుకున్నది సాధిస్తారు.

కన్య: గ్రహస్థితి అనుకూలముగా ఉంది. వృత్తి, వ్యాపారాలలో సమస్యలు, చిక్కులను సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొంటారు. ఆధ్యాత్మిక భావం పెరుగుతుంది. జ్ఞాన సముపార్జన విశేషంగా ఉంటుంది. భక్తిభావంతో పవిత్రులవుతారు. దైవబలం కాపాడుతుంది. ఆర్థికంగా రాణిస్తారు.

తుల : గ్రహస్థితి అనుకూలము. వృత్తి, వ్యాపారాలలో లాభము కలుగుతుంది. ధన విషయమై ఎట్టి లోటూ ఉండదు. వాదోపవాదములలో పైచేయి, శత్రుజయం కలుగును. జన్మరాశిలో రవి సంచారము వల్ల ఒక్కొక్కప్పుడు మాట తొందర ఉన్ననూ సరిద్దిదుకోగలరు. శుభకార్య క్రమాలలో ఉత్సాహంగా పాల్గొంటారు. మానసికంగా ఉల్లాసంగా ఉంటారు.

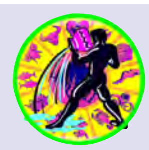
వృశ్చికం : వృత్తి, వ్యాపారములలో అనుకూలత. ధనవిషయంలో లోటు ఉండదు. విద్యావిషయంగా ద్వితీయార్ధంలో ముందంజ వేసే సమయమిది. గతంలో చేసిన ఋణాలు తీర్చుకునే అవకాశం వస్తుంది. ధనాదాయం పెరుగుతుంది. గ్రహస్థితి ప్రథమార్ధం అనుకూలంగా ఉంటుంది. భక్తిభావం పెరుగుతుంది. దైవదర్శనాలు చేస్తారు.

ధనుస్సు : గ్రహస్థితి ప్రథమార్ధము విశేషలాభ దాయకం. చేతి వృత్తి పనివారలకు విశేష అనుకూల కాలము. యత్నకార్య సిద్ధి, బంధు మిత్ర సహాయ సహకారములతో ఆనందంగా ఉంటారు. ఉద్యోగ ప్రాప్తి, సకలైశ్వర్యాలు కలుగుతుంది.

మకరం : గ్రహస్థితి విశేషానుకూలము. విదేశీ విద్యకై ప్రయత్నించు వారికి అత్యంత అనుకూలము. స్త్రీలకు కుటుంబ సౌఖ్యము. నూతనవస్తు, వస్త్రప్రాప్తి. ఆర్థికముగా రాణిస్తారు. ఉపాధికి అవకాశములు పెరుగుతాయి. అన్ని రంగాలవారు రాణిస్తారు.

కుంభం : గ్రహస్థితి అనుకూలము. వ్యవసాయదారులకు ఋణం లభించి, పనులు సకాలంలో ముగించగలరు. వృత్తి, వ్యాపారములలో ధనలాభం కలుగును. దాన ధర్మములు చేస్తారు. వ్యాపారస్తులకు కలిసి వస్తుంది. సోమరితనము విడనాడాలి.

మీనం : గ్రహస్థితి అనుకూలము. చేయు ప్రయత్నములు ఫలించును. స్త్రీ మూలకముగా ధనలాభము. శత్రుజయము, మిత్రలాభము. సర్వత్రా కార్యసిద్ధి. సమాజంలో గుర్తింపు. లాభస్థానమందలి కుజ సంచారముచే కార్యానుకూలత. ధన, కనక, వస్తు, వాహనసౌఖ్యముకలుగుతాయి. వ్యవసాయదారులకు పంటలు కలిసి వస్తాయి.

ప్యాకేజీ టూర్ విచారణ ప్రశ్నావళి

ప్ర) తిరుపతిలోని మరియు చుట్టు ప్రక్కల ఉన్న ప్రముఖమైన దేవాలయాలను ఏ విధంగా దర్శించుకోవచ్చు?

జ. ఆంధ్రప్రదేశ్ పర్యాటకశాఖ వారిచే ప్రతిరోజు తిరుపతి స్థానిక మరియు చుట్టుప్రక్కల ఉన్న దేవాలయాల ప్యాకేజీటూర్ యాత్రికుల సౌకర్యార్థం నిర్వహింపబడుచున్నది.

స్థానిక దేవాలయాల సందర్శన– ఉదయం 6 గం॥ల నుండి మధ్యాహ్నం 1 గం॥ వరకు ప్రతి గంటకు ఒక ట్రిప్పు చొప్పున (8 ట్రిప్పులు) తిరుపతి ఏ.పి.ఎస్.ఆర్.టి.సి. సెంట్రల్ బస్‌స్టేషన్ ఎదురుగా ఉన్న శ్రీనివాసం సముదాయం నుండి; అట్లే ఉదయం 6 గం॥ల నుండి మధ్యాహ్నం 12 గం॥లకు వరకు ప్రతి రెండు గం॥లకు ఒక ట్రిప్పు చొప్పున (4 ట్రిప్పులు) తిరుపతి రైల్వేస్టేషన్ ఎదురుగా విష్ణునివాసం నుండి నిర్వహింపబడుచున్నది. ఇందులో చూపబడు దేవాలయాలు –

1) శ్రీగోవిందరాజస్వామివారి ఆలయం, తిరుపతి.
2) శ్రీకోదండరామస్వామివారి ఆలయం తిరుపతి.
3) శ్రీపద్మావతి అమ్మవారి ఆలయం, తిరుచానూరు.
4) శ్రీఅగస్త్యేశ్వర స్వామివారి ఆలయం, తొండవాడ.
5) శ్రీకల్యాణ వేంకటేశ్వరస్వామివారి ఆలయం, శ్రీనివాసమంగాపురం
6) శ్రీకపిలేశ్వరస్వామివారి ఆలయం, తిరుపతి.

ఈ దర్శనీయ క్షేత్రాల వ్యవధి **4 గం॥** మరియు ప్రతి యాత్రికునికి టిక్కెట్టు ధర **రూ.100/–** మాత్రమే.

చుట్టు ప్రక్కల ఉన్న దేవాలయాల సందర్శన– ఉదయం 8 గం॥లకు మరియు 9 గం॥లకు రెండు ట్రిప్పులను తిరుపతి ఏ.పి.ఎస్.ఆర్.టి.సి. సెంట్రల్ బస్టాండు ఎదురుగా ఉన్న శ్రీనివాసం సముదాయం నుండి నిర్వహిస్తోంది. ఈ సందర్శనలో భాగంగా –

1) శ్రీవేణుగోపాలస్వామివారి ఆలయం, కార్వేటినగరం.
2) శ్రీవేదనారాయణస్వామివారి ఆలయం, నాగలాపురం.
3) శ్రీకల్యాణ వేంకటేశ్వరస్వామి ఆలయం, నారాయణవనం.
4) శ్రీప్రసన్న వేంకటేశ్వరస్వామివారి ఆలయం, అప్పలాయిగుంట.
5) శ్రీకరియమాణిక్యస్వామివారి ఆలయం, నగరి.
6) శ్రీఅన్నపూర్ణాసమేత కాశీవిశ్వేశ్వరస్వామి వారి ఆలయం, బుగ్గ.
7) శ్రీపళ్ళికొండేశ్వరస్వామివారిఆలయం, సురుటుపల్లి.

ఈ స్థలాల సందర్శన వ్యవధి **ఎనిమిది గంటలు** మరియు టిక్కెట్టు ధర ప్రతి యాత్రికునికు **రూ.250/–** మాత్రమే.

ఈ కూపను కత్తిరించండి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి

సప్తగిరి
(ఆధ్యాత్మిక మాసపత్రిక)

చందా నమోదు పత్రం

1. పేరు మరియు చిరునామా : ______________________
(విడి విడి అక్షరాలలో అర్థమయ్యేలా వ్రాయండి. మరియు పిన్‌కోడ్ తప్పక వ్రాయండి)
(పిన్‌కోడ్ తప్పని సరి) ☐☐☐☐☐☐
సెల్ నెం. ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

2. కావలసిన భాష : ☐ తెలుగు ☐ తమిళం ☐ కన్నడం ☐ హిందీ ☐ ఇంగ్లీషు ☐ సంస్కృతం సంవత్సరచందా మాత్రమే

3. సంవత్సర/జీవిత చందా : ☐ రూ. 60/– ☐ రూ. 500/–

4. చందా పునరుద్ధరణ :
(అ) చందా నెంబరు : (ఆ) భాష :

5. చెల్లించిన మొత్తం :
డి.డి.నెం. : తేది :
(చెక్కులు స్వీకరించబడవు)

ప్రదేశం :
తేది : చందాదారుని సంతకం

ఇతర వివరాలకు ఫోన్ నెం. **0877-2264543**

....మీరు బోయి రండు!!

బ్రహ్మాండనాయకుని బ్రహ్మాతిరునాళ్లు బ్రహ్మాండంగా పూర్తి అయ్యాయి. ఆనందనిలయుని ఉత్సవాలను ఆనందంగా దర్శించిన అఖిలదేవతలు వారి వారి లోకాలకు పయనమయ్యారు. ఆ సందర్భంలో ఆనందనిలయుని ఆలయకవి అన్నమయ్య ఆనందనిలయుని పక్షాన ఆ యాదేవతలకు పేరు పేరునా ఇలా వీడ్కోలు పలుకుతూ సాదరంగా సాగనంపుతున్న దృశ్యం అత్యంత రమణీయం!!

భోగీంద్రులను మీరు బోయి రండు
వేగన మీదటివిభవాలకు

హరుడ పోయిరా; అజుడ నీవునుబోయి
తిరిగిరా మీదటితిరుణాళ్లకు;
సురలు మునులును భూసురలు బోయిరండు
అరవిరి నిన్నాళ్లు నలసితిరి

జముడ పోయిరా; శశియు నీవును బోయి
సుముఖుడవై రా సురుల గూడి;
గుములై దిక్పతులు దిక్కులకు బోయిరండు
ప్రమదాన నిన్నాళ్లు బడలితిరి

నారదసనకసనందనాదులు
భూరివిభవముల బోయిరండు;
దూరముగా బోకిట్టే తొరలి వేంకటగిరి
జేరి నన్నిట్లనే సేవించుడీ

(ఆధ్యాత్మిక సంకీర్తన -368 - సంపుటం.1, పుట సంఖ్య-246)

నాగేంద్రులారా! మీరు ఇప్పుడు బయలుదేరివెళ్లి మళ్లీ వచ్చే వైభవోత్సవాలకు వేగంతో రండి! పరమేశ్వరుడా! పోయి రావయ్యా! బ్రహ్మదేవుడా! నీవూ తిరిగివెళ్లు. మళ్లీ వచ్చి ముందటి తిరునాళ్లను ఘనంగా నిర్వహించు! దేవతలారా! భూదేవతలారా! మునులారా మీరందరూ బాగా అలసిపోయారు పోయి రండి! ఓ యమదేవా! పోయిరావయ్యా! చంద్రదేవుడా! నీవు కూడా వెళ్లి, మళ్లీ దేవతలందరితో కూడి రావయ్యా! దిక్పతులారా! ఇన్నాళ్లు ఆనందంతో మైమరచి అలసిపోయారు కదా! ప్రశాంతంగా పోయిరండి! నారద సనకసనందనాది మహర్షులారా! గొప్ప గొప్ప వైభవాలతో పోయిరండు! మీరు అందరూ దూరదూరంగా ఉండకుండా మళ్లీ మళ్లీ వేంకటగిరికి వచ్చి ఇలాగే నన్ను సేవించండి! మీ మీ కోరికలను పొందండి!

Edited and published on behalf of T.T.Devasthanams by Dr. K.Radha Ramana, M.A., M.Phil., Ph.D., Chief Editor(FAC), T.T.D. and printed at T.T.D. Press by Smt M.Gowthami, M.B.A., Dy. E.O.,(Publications & Press), T.T.D, Manager, T.T.D., Press, Tirupati - 517 507.

10-10-2016
అశ్వవాహనం (రాత్రి)

10-10-2016
రథోత్సవం (పగలు)

SAPTHAGIRI (TELUGU) ILLUSTRATED MONTHLY Published by Tirumala Tirupati Devasthanams 25-09-2016
Regd.with the Registrar of Newspapers under "RNI" No.10742, Postal Regd.No.TRP/10 -1-1-2015-31-12-2017
Licensed to post without prepayment No.PMGK/RNP-/DLGS/SAPTHAGIRI-Dt 18-12-2014

బ్రహ్మాండనాయకుని బ్రహ్మోత్సవం

www.mohanpublications.com

మోహన్ పబ్లికేషన్స్‌లో లభించు

పుస్తకముల పట్టిక

(Book List)

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద, మంత్రశాస్త్రాది
అనేక విషయాలు తెలుసుకోండి...

ఫేస్‌బుక్ **మోహన్ పబ్లికేషన్స్** పేజ్ లైక్ చేయండి.

Like us to follow :

MOHAN PUBLICATIONS

Rajamahendravaram

0883 - 246 2565
903 246 2565

మోహన్ పబ్లికేషన్స్

అజంతా హోటల్ ఎదుట, కోటగుమ్మం, రాజమహేంద్రవరం - 533101.

WWW.MOHANPUBLICATIONS.COM

మావద్ద లభించు గ్రంథములు

1. వ్రతకథలు - పూజలు

1.	శ్రీ వినాయక వ్రతం	వెల రూ.10-00
2.	శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజా-పుణ్యాహవాచనం	30-00
3.	శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజ (కాణిపాకక్షేత్రమాహాత్మ్యంతో)	10-00
4.	సంకష్టహరచతుర్థి శ్రీమహాగణపతి వ్రతం	30-00
5.	వరలక్ష్మీ వ్రతం	10-00
6.	కేదారేశ్వర వ్రతం	10-00
7.	త్రినాధ వ్రతం(కలర్)	10-00
8.	త్రినాధవ్రతం(సాదా)	5-00
9.	క్షీరాబ్ధి వ్రతం	12-00
10.	మంగళ గౌరీవ్రతం	10-00
11.	వైభవలక్ష్మీ వ్రతం ఫోటో యంత్రంతో	25-00
12.	శ్రీలక్ష్మీ కుబేర వ్రతం (ఫోటో యంత్రంతో)	25-00
13.	కనకమహాలక్ష్మీ వ్రతం (కామేశ్వరీపాటతో)	25-00
14.	సంతోషీమాతా వ్రతం	25-00
15.	ఏడు శనివారాల వ్రతం	25-00
16.	సత్యనారాయణవ్రతం	25-00
17.	శ్రీ సువర్చలాహనుమద్దీక్ష	30-00
18.	శివదీక్ష	10-00
19.	కాత్యాయనీ వ్రతం	20-00
20.	సౌభాగ్య గౌరీవ్రతం	20-00
21.	తిరుప్పావై (ధనుర్మాసవ్రతం)	36-00
22.	స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
23.	స్త్రీలవ్రతకథలుస్థూలాక్షరి (నేదునూరిగంగాధరరావుగారి)	54-00
24.	పెళ్ళి పాటలు - స్త్రీలపాటలు (కామేశ్వరిపాటతో)	36-00
25.	సర్వదేవతా పూజావిధానం	25-00
26.	ఆరువ్రతాలు	30-00
27.	రాహుకాలంలోదుర్గాదేవీపూజా	10-00

ఈ ధరలు నికరముకాదు, ఎప్పటికప్పుడు మారుచుండవచ్చును.

28.	తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	10-00
29.	శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	36-00
30.	శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	36-00
31.	లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	10-00
32.	శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	10-00
33.	శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	10-00
34.	కాలభైరవ నిత్యపూజ	10-00
35.	శివపూజ	10-00
36.	వీరభద్ర పూజ	10-00
37.	ఆంజనేయ నిత్యపూజ	10-00
38.	నాగేంద్ర స్వామి పూజ	10-00
39.	సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	10-00
40.	రామదేవుని కథ	10-00
41.	శివదేవుని కథ	10-00
42.	లక్ష్మీనరసింహపూజ	10-00
43.	వేంకటేశ్వరపూజ	10-00
44.	బ్రహ్మంగారి నిత్యపూజ	10-00
45.	సూర్య నిత్యపూజ	10-00
46.	నవగ్రహ నిత్యపూజ	10-00
47.	రుక్మిణీ కల్యాణం	25-00
48.	ఉమామహేశ్వర వ్రతం	36-00
49.	శ్రీ కామేశ్వరీ వ్రతం	36-00
50.	16 సోమవారముల వ్రతము	25-00
51.	పార్వతీకల్యాణం	25-00
52.	సహస్రకమలవర్తి వ్రతము	25-00
53.	పంచముఖ ఆంజనేయ పూజావిధానము	36-00
54.	అష్టనాగపూజ	36-00
55.	పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	36-00
56.	ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	36-00
57.	ఏ దేవునికి ఏప్రసాదం నైవేద్యం పెట్టాలి?	36-00
58.	ఏదేవునికి ఏవిధముగాదీపారాధనచెయ్యాలి?	36-00
59.	ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ?	36-00
60.	హనుమద్ వ్రతం	36-00
61.	పంచాయతన పూజ	63-00
62.	28 వ్రతములు	120-00

63.	కలశపూజలు (9ఒకేసారి)	150-00
64.	కలశపూజలు (విడివిడిగా) (ప్రింటులో)	....
65.	హ్రీంకార మహాయజ్ఞం (ప్రింటులో)	....
66.	గోమాత	40-00

2. స్తోత్రాలు-సుప్రభాతములు సహస్రనామములు

1.	శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం	45-00
2.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,,	50-00
3.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,,	50-00
4.	స్థూలాక్షరిలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు(పత్రికసైజ్)	99-00
5.	లలితావిష్ణు (కేస్ బైండ్) 1/8 డెమ్మి	63-00
6.	స్థూలాక్షరీ లలితావిష్ణు (క్రౌన్‌సైజు)కేస్‌బైండ్	108-00
7.	సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి	120-00
8.	సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళిః (63)	24-00
9.	విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రమ్ (క్రౌన్)	25-00
10.	లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్ (క్రౌన్)	36-00
11.	లలితా సహస్రనామములు	24-00
12.	లక్ష్మీ సహస్రనామములు	24-00
13.	దుర్గా సహస్రనామములు	24-00
14.	ఆంజనేయ సహస్రనామములు	24-00
15.	శివ సహస్రనామములు	24-00
16.	విష్ణు సహస్రనామములు	24-00
17.	గణపతి సహస్రనామములు	24-00
18.	సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు	24-00
19.	గాయత్రి సహస్రనామములు	24-00
20.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	24-00
21.	శ్రీరామా సహస్రనామములు	24-00
22.	సరస్వతి సహస్రనామములు	24-00
23.	సూర్యసహస్రనామములు & ఆదిత్యహృదయం	24-00
24.	శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు	24-00
25.	మణిద్వీపవర్ణన (పెద్దది)	24-00
26.	సంధ్యావందనం	24-00
27.	మంత్రపుష్పమ్	....
28.	త్రిభాషా హనుమాన్‌చాలీసా	15-00
29.	హనుమాన్ చాలీసా	10-00

30.	మణిద్వీపవర్ణన (పాకెట్)	10-00
31.	ఆరు చాలీసాలు	10-00
32.	శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	10-00
33.	వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	10-00
34.	ఆరుదండకాలు	5-00
35.	వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	5-00
36.	అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	10-00
37.	దేవీఖడ్గమాలాస్తోత్రమ్ (మహిషాసురమర్ధనీస్తోత్రంతో)	10-00
38.	సుందరకాండ (పాకెట్)	10-00
39.	భగవద్గీత మూలం	27-00
40.	రామరక్షాస్తోత్రమ్	15-00
41.	స్తోత్ర రత్నావళి	36-00
42.	పురాణపండ లలితా-విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
43.	పురాణపండ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
44.	పురాణపండ విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్	10-00
45.	పురాణపండ ఆదిత్య హృదయం	10-00
46.	మంత్రపుష్పం (మినీ)	10-00
47.	శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	36-00
48.	కుజదోషం	10-00
49.	కాలసర్ప దోషం	10-00
50.	మీ అప్పులు తీరాలా?	10-00
51.	దృష్టిదోషాలు నివారణ	10-00
52.	పంచసూక్తములు	10-00
53.	సంధ్యావందనం	10-00
54.	రుద్రనమకమ్-చమకమ్	10-00
55.	గాయత్రీమంత్రాలు	10-00
56.	హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	10-00
57.	దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	10-00
58.	ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు - పంచారామాలతో	10-00
59.	శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	10-00
60.	నవగ్రహస్తోత్రమాల	36-00
61.	మహాన్యాసమ్	36-00
62.	సుందరకాండ గానామృతం	36-00
63.	గోమాతపూజావిధానము	10-00
64.	ఆనందసిద్ధి - 1 శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	108-00

65.	ఆనందసిద్ధి - 2 ఏ సమస్యకు ఏ స్తోత్రమ్ పారాయణచేయాలి	108-00
66.	ఆనందసిద్ధి-3 మానసదేవీ స్తోత్రమాల	108-00
67.	శ్రీ కాలభైరవ రక్షా కవచమ్	63-00
68.	అర్చన	40-00
69.	నిత్యదేవతార్చన	40-00
70.	సర్వదేవతా స్తోత్ర నిధి	99-00
71.	శ్రీచక్ర నవవరణార్చన	63-00
72.	చండీ సప్తశతి పారాయణ క్రమం	99-00
73.	శ్రీదేవి స్తోత్ర రత్నావళి 32 దేవి స్తోత్రాలకు తాత్పర్యంతో	99-00
74.	వనదుర్గా మంత్రానుష్ఠాన క్రమమ్	63-00
75.	శ్రీ కాలభైరవ వ్రతము	63-00

3. శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

1.	శ్రీ సాయిబాబా సచ్ఛరిత్ర	120-00
2.	సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర	120-00
3.	శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డివైభవం	120-00
4.	శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రౌన్)	63-00
5.	శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రౌన్)	63-00
6.	నవనాధ చరిత్ర	99-00
7.	శ్రీసాయిచరిత్ర (బైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
8.	శ్రీగురుచరిత్ర (బైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
9.	సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయపూజాకల్పం,సహస్రంతో	30-00
10.	అనఘాదేవీ వ్రతం	30-00
11.	భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు	30-00
12.	శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	25-00
13.	శ్రీ సాయిభజనమాల	20-00
14.	శ్రీ సాయి భజన్స్	20-00
15.	శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	20-00
16.	శిరిడిహారతులు (భావంతో)	20-00
17.	"శ్రీసాయి"కోటి	27-00
18.	"శ్రీసాయిరామ్"కోటి	20-00
19.	శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	10-00
20.	శ్రీ సాయివేయినామాలు	8-00
21.	శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	15-00
22.	శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి	10-00
23.	హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	15-00

24.	శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం	63-00
25.	ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు	15-00
26.	షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం	99-00
27.	సాయిసత్యవ్రతం	30-00
28.	సాయి అనుగ్రహమ్	120-00
29.	నవగురువారాల వ్రతకల్పము	15-00
30.	శ్రీదత్తలీలామృతము	99-00
31.	హృదయంలో సాయి	15-00
32.	శ్రీషిరిడీసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్ఛరిత్ర)	120-00
33.	గజాననమహరాజ్ చరిత్ర	99-00

4. జ్యోతిషాలు

1.	'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గేయ)	72-00
2.	గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గేయ)	108.00
3.	ఆనందసిద్ధి పంచాంగం (వై.వి.శాస్త్రి)	63.00
4.	ములుగు వారి రాశిఫలితాలు (12రాశులువారికి)	50.00
5.	ములుగు వారి రాశిఫలితాలు విడివిడిగాఒక్కొక్కటి	12.00
6.	కాలచక్రంజ్యోతిషక్యాలండర్	25.00
7.	గ్రహబలం క్యాలండర్ (శ్రీనివాసగార్గేయ-భక్తిటివి)	25.00
8.	శుభమస్తు (పిడపర్తి) క్యాలండర్	25.00
9.	సాదా క్యాలండర్	5.00
10.	పాకెట్ క్యాలండర్	15.00
11.	తాజకనీలకంఠీయమ్	100-00
12.	కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు	180-00
13.	జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు	180-00
14.	మానసాగరి జాతకపద్ధతి	180-00
15.	వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి	180-00
16.	వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు	99-00
17.	సింపుల్ రెమిడీస్	180-00
18.	శంభు హోరప్రకాశిక	250-00
19.	పూర్వ పరాశరి	100-00
20.	పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం	200-00
21.	ప్రశ్న సింధు	99-00
22.	నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు	63-00
23.	సూర్యసిద్ధాంతపంచాంగగణితంచేయడంఎలా?	180-00
24.	దృక్సిద్ధాంతపంచాంగగణితం చేయడంఎలా?	180-00

25.	ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	63-00
26.	జాతక గణిత ప్రవేశిక	63-00
27.	జ్యోతిషమర్మబోధిని	63-00
28.	జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	63-00
29.	ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	63-00
30.	జాతక మకరందం	63-00
31.	జ్యోతిష సరస్వతి	63-00
32.	మీజననకాల విశేషాలు	63-00
33.	ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	63-00
34.	జ్యోతిష స్వయంబోధిని	63-00
35.	శుభముహూర్త శిరోమణి	63-00
36.	నక్షత్ర ఫలమంజరి	36-00
37.	పంచాంగం చూసే విధానం	36-00
38.	సర్వార్థ జ్యోతిషం	36-00
39.	ప్రాథమిక జ్యోతిషం	36-00
40.	నవరత్నములు శుభయోగములు	36-00
41.	శుభశకునాలు	30-00
42.	హస్తరేఖాఫలితాలు	36-00
43.	సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	36-00
44.	ముహూర్త దీపిక	99-00
45.	పుట్టుమచ్చలు ఫలితాలు	30-00
46.	కలలు ఫలితాలు	30-00
47.	జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	36-00
48.	మానసాగరి (ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	250-00
49.	జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	120-00
50.	గుప్తా శతాబ్ది పంచాంగం (1940-2050)	999-00
51.	ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	63-00
52.	ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	250-00
53.	జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (నూరుయోగాలఫలితాలు)	120-00
54.	అంగసాముద్రికం	36-00
55.	హస్త సాముద్రికం	63-00
56.	లాల్ కితాబ్	99-00
57.	శకునశాస్త్రం	63-00
58.	ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	120-00
59.	పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	180-00

60. అష్టకవర్గు (కొండపల్లి)	63-00
61. బృహత్‌జాతకం (ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	250-00
62. లగ్నరత్నాకరం	63-00
63. షట్పంచాశిక	120-00
64. 40 రోజుల్లో జ్యోతిషంనేర్చుకొనండి	270-00
65. 40 రోజుల్లో సాముద్రికంనేర్చుకొనండి	180-00
66. 40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	180-00
67. 40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	270-00
68. 40 రోజుల్లో వైద్యజ్యోతిషం నేర్చుకోండి	250-00
69. మీ పుట్టినతేదీ అద్భుతరహస్యాలు (సాయిగణపతిరెడ్డి)	270-00
70. కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	63-00
71. ముహూర్తచింతామణి	99-00
72. సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	63-00
73. ప్రసిద్ధవ్యక్తుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	180-00
74. అదృష్టరెమెడీస్	144-00
75. గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	63-00
76. జ్యోతిష రెమిడీస్	300-00
77. జాతకమార్తాండం పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
78. జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
79. నాడీజ్యోతిషం	63-00
80. నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
81. లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
82. గౌతమసంహిత	63-00
83. హోరరత్నమాల	63-00
84. జాతకఫల మణిమంజరి	200-00
85. పుష్కర పంచాంగం (2013-14నుండి 2024-25)	560-00
86. దశాభుక్తిఫల నిర్ణయం	250-00
87. వింత జోష్యములు	63-00
88. షోడశవర్గులు	200-00
89. రవిగ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
90. చంద్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
91. కుజ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
92. బుధ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
93. గురు గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
94. శుక్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00

95.	శని గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
96.	రాహు & కేతు గ్రహముల సమస్త ప్రభావములు	99-00
97.	ఆధునిక గ్రహములు-ఉపగ్రహములు సమస్త ప్రభావములు	99-00
98.	ముహూర్తమార్తాండం	63-00
99.	లఘుజాతకం	63-00
100.	జాతకాలంకారము	63-00
101.	మేషలగ్న ఫలితములు	99-00
102.	వృషభ లగ్న ఫలితములు	99-00
103.	మిధున లగ్న ఫలితములు	99-00
104.	కర్కాటక లగ్న ఫలితములు	99-00
105.	సింహలగ్న ఫలితములు	99-00
106.	కన్యలగ్న ఫలితములు	99-00
107.	తుల లగ్న ఫలితములు	99-00
108.	వృశ్చిక లగ్న ఫలితములు	99-00
109.	ధనుస్సు లగ్న ఫలితములు	99-00
110.	మకర లగ్న ఫలితములు	99-00
111.	కుంభ లగ్న ఫలితములు	99-00
112.	మీన లగ్న ఫలితములు	99-00
113.	నారద సంహిత	200-00
114.	పంచాంగపీలికలేఖికాగణితం	250-00
115.	తారాబలం - చంద్రబలం (వేరే కొండప్ప)	99-00
116.	సులభలగ్న సాధన (చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	200-00
117.	రాహు కేతువుల యోగము	99-00
118.	ఛాయాగ్రహములు	99-00
119.	జ్యోతిషవిజ్ఞాన దీపిక	63-00

బి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు

120.	జ్యోతిష విద్యారంభం	50-00
121	గ్రహభావ బలములు	50-00
122.	కాలచక్రదశ	50-00
123.	అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	50-00
124.	జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	50-00
125.	పురోగామి జాతకం	50-00
126.	భావార్థరత్నాకరం	75-00
127.	భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	75-00
128.	అష్టకవర్గ పద్ధతిః	75-00

129.	జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	75-00
130.	ప్రశ్నతంత్ర	75-00
131.	ముహూర్తం	75-00
132.	విశిష్ట జాతకములు	125-00
133.	భారతీయఫలితజ్యోతిషం	125-00
134.	300 ముఖ్యమైన యోగములు	125-00
135.	జాతకంపరిశీలించడంఎలా ?	300-00

రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి
శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు

136.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	200-00
137.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200-00
138.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200-00
139.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200-00
140.	భావార్థరత్నాకరము	100-00
141.	ముహూర్త చింతామణి	100-00
142.	ముహుర్త చింతామణి-పార్టు2	200-00
143.	స్వప్న శాస్త్రము	36-00
144.	శతయోగమంజరి	50-00
145.	వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	250-00
146.	దైవజ్ఞవల్లభం	75-00
147.	వసంతరాజశకునమ్ (బృహత్శకునశాస్త్రం)	250-00
148.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	100-00
149.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	200-00
150.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	100-00
151.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	200-00
152.	అనుభవసులభవాస్తు - 1	50-00
153.	అనుభవసులభవాస్తు - 2	100-00
154.	పంచాంగ వివేకము	99-00
155.	వశిష్ఠ సంహిత	360-00
156.	పంచపక్షి శాస్త్రం (కేస్‌బైండ్)	200-00

5. వాస్తులు

1.	40 రోజుల్లో "వాస్తువిద్య" నేర్చుకొనండి	180-00
2.	వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు	200-00
3.	వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	63-00
4.	మీరూ మీ వాస్తు	63-00

5.	గృహవాస్తు చిట్కాలు	63-00
6.	వాస్తు పూజ	63-00
7.	వాస్తు సూత్రములు	63-00
8.	వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	63-00
9.	గృహవాస్తు వర్గులు	99-00
10.	విశ్వకర్మవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	63-00
11.	విశ్వకర్మ వాస్తుశాస్త్రరీత్యా మీఇండ్లఆయములు	99-00
12.	విశ్వకర్మ వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	180-00
13.	ఆధునిక గృహవాస్తు	99-00
14.	శుభవాస్తు	270-00
15.	వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	120-00
16.	వాస్తుశాస్త్రం	120-00
17.	హౌస్ ప్లాన్స్	63-00
18.	గృహనిర్మాణ వాస్తు	63-00
19.	వాస్తు రెమెడీస్	63-00
20.	గృహవాస్తు దర్పణం	63-00
21.	జ్యోతిష-గృహవాస్తుచంద్రిక	200-00
22.	వాస్తురత్నాకరం (కొండపల్లి)	63-00
23.	వాస్తుశిరోమణి ,,	120-00
24.	వాస్తుసంగ్రహమ్ ,,	63-00
25.	పంచవాస్తు పారిజాతం ,,	120-00
26.	వాస్తుడిండిమమ్ ,,	63-00
27.	వాస్తుదుందిభి ,,	120-00
28.	విశ్వకర్మవాస్తుప్రకాశిక (కేస్‌బైండ్)	250-00
29.	కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము	63-00
30.	జలవాస్తు,శల్యవాస్తు (దంతూరిపండరీనాథ్)	99-00
31.	మయవాస్తు (గోరసవీరభద్రాచార్య)	120-00
32.	వాస్తు జ్యోతి	63-00
33.	మన ఇల్లు-మనవాస్తు	99-00
34.	వాస్తవ వాస్తుపూజావిధానము	108-00
35.	వాస్తు దర్పణం	120-00

6. మంత్రశాస్త్రాలు

1.	మంత్రసాధన	63-00
2.	తంత్రజాలం	63-00
3.	మంత్రశక్తి	63-00

4.	దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య	63-00
5.	దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్	63-00
6.	తాంత్రిక పంచాంగం	63-00
7.	యక్షిణీ తంత్రం	63-00
8.	మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక	63-00
9.	సర్వదేవతా మంత్రకవచములు	63-00
10.	మంత్రాక్షరాలరహస్యం (బీజాక్షరనిఘంటువు)	63-00
11.	సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	63-00
12.	సదాచార దీపిక	63-00
13.	యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	63-00
14.	ప్రపంచసారతంత్రం	63-00
15.	బదనిక తంత్రమ్	63-00
16.	ఉచ్ఛిష్ట గణపతి తంత్రమ్	63-00
17.	గుప్త సాధన తంత్రం	63-00
18.	గంధర్వ తంత్రమ్	63-00
19.	సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	63-00
20.	యంత్ర మంత్ర తంత్ర	63-00
21.	పాశుపత తంత్రం	99-00
22.	పంచదశ మహాఖడ్గ తంత్రం	99-00
23.	రుద్రాష్టాధ్యాయః	99-00
24.	మంత్రసిద్ధి	120-00
25.	పరశురామతంత్రమ్	108-00
26.	శ్రీలలితావిలోమ పంచదశీ	108-00
27.	శ్రీ గురు తంత్రం	108-00
28.	గాయత్రీ తంత్రమ్	108-00
29.	మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150-00
30.	శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200-00
31.	మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	200-00
32.	సర్ప (నాగ)తంత్రం	250-00
33.	హవన తంత్రం	250-00
34.	షోడశనిత్యతంత్రం	250-00
35.	శాక్తేయతంత్రం	250-00
36.	రుద్రయామళతంత్రం	250-00
37.	లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
38.	హిరణ్యశూలినీ తంత్రమ్	250-00

39.	మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
40.	శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
41.	స్వర్ణాకర్షణభైరవతంత్రం	250-00
42.	కాశీవిశాలాక్షి తంత్రం	250-00
43.	శాంతితంత్రమ్	250-00
44.	యంత్రసిద్ధి	360-00
45.	శ్రీ లక్ష్మీతంత్రమ్	360-00
46.	మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాఃకల్పమ్)	360-00
47.	మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాఃకల్పమ్)	360-00
48.	మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	360-00
49.	ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	360-00
50.	కామధేనువు తంత్రం	360-00
51.	శూలినీదుర్గాతంత్రం	360-00
52.	శ్రీవిద్య రహస్యం	290-00
53.	కులార్ణవ తంత్రమ్	150-00
54.	ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం (ఒరిజనల్)	390-00
55.	సిద్ధమూలిక రహస్యం (మంత్ర,యంత్రసహితం)	63-00

7. గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

1.	భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	54-00
2.	భగవద్గీత (వచనం)	99-00
3.	భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యం-కేసుబైండింగ్	72-00
2.	గణేశ ఆరాధన 1	99-00
3.	గణేశోపాసన 2	99-00
4.	నవగ్రహవైభవం	99-00
5.	నవగ్రహ రెమెడీస్	99-00
6.	నవగ్రహ వేదం	99-00
7.	శనిగ్రహారాధన	99-00
8.	ఆదిత్యారాధన	99-00
9.	సుబ్రహ్మణ్యారాధన	99-00
10.	శ్రీ శివ ఆరాధన	99-00
11.	లక్ష్మీ ఆరాధన	99-00
12.	హనుమదారాధన	99-00
13.	లలితారాధన	99-00
14.	శ్రీ చక్రారాధన	99-00
15.	గాయత్రీ ఆరాధన	99-00

16.	వీరభద్రారాధన	99-00
17.	కుజగ్రహారాధన	99-00
18.	భైరవారాధన	99-00
19.	దైవారాధన	99-00
20.	గీతారాధన (భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యసహిత)	99-00
21.	శ్రీవేంకటేశ్వరాధన	99-00
22.	హయగ్రీవారాధన	99-00
23.	లక్ష్మీనరసింహారాధన	99-00
24.	శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ స్తోత్ర కదంబం	99-00
25.	దేవీ లీలామృతం	99-00
26.	పురాణపండ సుందరకాండ వచనం	99-00
27.	పురాణపండ రామాయణం	99-00
28.	పురాణపండ భారతం	99-00
29.	పురాణపండ భాగవతం	99-00
30.	(సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	99-00
31.	కాలసర్ప యోగం	99-00
32.	నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	99-00
33.	నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	99-00
34.	వేదసూక్తములు	99-00
35.	వేమన పద్యసారామృతం	99-00
36.	పండగలు పర్వదినాలు	99-00
37.	సూక్తిరత్నాలు	99-00
38.	హనుమచ్చరిత్ర	99-00
39.	నవగ్రహ దర్శనమ్	99-00
40.	నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	99-00
41.	సాలగ్రామములు	99-00
42.	గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడీ	99-00
43.	శనిగ్రహరెమిడీస్	99-00
44.	జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	99-00
45.	వివాహజ్యోతిషమంజరి-మ్యారేజ్‌మ్యాచింగ్‌గైడ్ (సాయిగణపతిరెడ్డి)	99-00
46.	మీపుట్టినతేదీనిబట్టి మీజీవితరహస్యాలు (న్యూమరాలజీ లైఫ్‌గైడ్) ,,	99-00
47.	మీఅదృష్టానికి (పేరు) నేమ్‌కరక్షన్ ,,	99-00
48.	న్యూమరాలజీ రెమిడీస్	99-00
49.	మూకపంచశతీ	99-00
50.	శ్రీరామకర్ణామృతం	99-00

51.	రహస్యకుక్కుటశాస్త్రం	300-00
52.	ఉపాసన విధానం	99-00
53.	పంచమవేదం మహాభారతం	99-00
54.	దేవుళ్ళు డాట్ కామ్	99-00
55.	గణపతిభాష్యం	99-00
56.	యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి	99-00
57.	నవయోగులు	99-00
58.	ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు	99-00
59.	సకలదేవతాఅష్టోత్తరాలు(పెద్దది)-(180అష్టోత్తరశతనామావళులతో)	99-00
60.	సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళులు (కేస్‌బైండింగ్)	216-00
61.	సకలదేవతా సహస్రనామములు	99-00
62.	ఆధ్యాత్మిక సూక్తి నిధి	99-00
63.	బ్రాహ్మణులు గోత్రాలు,ప్రవరలు	99-00
64.	సర్వదేవతాస్వరూపుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు	99-00
65.	శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి	99-00
66.	శ్రీలక్ష్మీగణపతి హోమకల్పం	99-00
67.	మార్షల్‌ఆర్ట్స్ (కరాటే,కుంగ్‌ఫూనేర్చుకోండి)	99-00
68.	మ్యాజిక్‌గైడ్	99-00
69.	చదరంగం	99-00
70.	పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	63-00
71.	గరుడపురాణం	40-00
72.	మాఘపురాణం	36-00
73.	శివపురాణం	36-00
74.	వైశాఖపురాణం	36-00
75.	కార్తీక పురాణం	36-00
76.	కార్తీక పురాణం (చిన్నది)	25-00
77.	సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	63-00
78.	పెద్దబాలశిక్ష	50-00
79.	గాయత్రీ మహిమ	36-00
80.	వృక్షదేవతలు	63-00
81.	యాజుష స్మార్త సంస్కార చంద్రిక	200-00
82.	సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	150-00
83.	చతుర్వేదములు	120-00
84.	నవగ్రహారాధన	120-00
85.	తాళపత్ర సమాహార గోపురం	120-00
86.	మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...) (కేస్‌బైండు)	250-00

87.	మానవధర్మములు		120-00
88.	వేదమంత్ర సంహిత		120-00
89.	సహస్రలింగార్చన		120-00
90.	శ్రీ శివగీత		120-00
91.	ద్వాదశఉపనిషత్తులు		120-00
92.	పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి	(కేస్‌బైండ్)	250-00
	(శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యతో)	సాదా	120-00
93.	బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము		200-00
94.	బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము		200-00
95.	బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము		200-00
96.	కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు		63-00
97.	దక్షిణావృత శంఖములు		63-00
98.	108 దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శని		36-00
99.	ధర్మసింధువు(కేస్‌బైండింగ్)		270-00
100.	భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని		99-00
101.	చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర		36-00
102.	భగవత్‌స్తుతి		63-00
103.	సూర్యోపాసన		36-00
104.	కాశీఖండం		250-00
105.	దేవీభాగవతం		360-00
106.	శ్రీ ఆంజనేయం		216-00
107.	ధర్మసందేహాలు		216-00
108.	ఆధ్యాత్మిక దైవిక వస్తువులు		250-00
109.	రామాయణం		600-00
110.	పోతన భాగవతం		900-00
111.	శివమంత్రములు		63-00

8. వైద్య గ్రంథాలు

1.	ఆహారం ఆరోగ్యం	36-00
2.	మూలికావైద్య చిట్కాలు	36-00
3.	ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు	30-00
4.	గృహవైద్య రహస్యాలు	36-00
5.	గృహవైద్యసారం	36-00
6.	హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)	63-00
7.	ప్రకృతివైద్యం	36-00
8.	ఆహారం-వైద్యం	99-00

9.	సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	99-00
10.	ఆయుర్వేదమ్	36-00
11.	ఆయుర్వేద మూలికావైద్యదీపిక	99-00
12.	దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు (వాడకం - ఉపయోగాలు)	99-00
13.	ఏకమూలికావైద్యం	99-00
14.	అష్టాంగ హృదయం (4భాగాలు)	1200-00
15.	రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారమ్	99-00
16.	ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	99-00
17.	ఒబెసిటి	99-00
18.	హెల్త్‌గైడ్	99-00
19.	ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	99-00
20.	ఫుడ్‌థెరపి	63-00
21.	న్యాచురల్‌థెరపి	99-00
22.	సంపూర్ణఆరోగ్యానికి 20ని॥	63-00
23.	కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	99-00
24.	యోగామంత్ర	63-00
25.	యోగా మండే టు సండే	63-00
26.	హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్‌టుడే	99-00
27.	హెల్త్‌ఫైల్	108-00
28.	వస్తుగుణపాఠం	250-00
29.	రసాయన వాజీకరణ తంత్రం	150-00
30.	వస్తుగుణ మకరందం	400-00
31.	నాటువైద్యం -(కేస్‌బైండ్)	360-00
32.	నాటువైద్యం (చిన్నది)	99-00
33.	ప్రాణాయామము-యోగ	63-00

9. అయ్యప్ప - భవానీ రకాలు

1.	శ్రీ అయ్యప్ప లీలామృతం	30-00
2.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనపాటలు	63-00
3.	శ్రీ అయ్యప్ప పూజాకల్పం	20-00
4.	శ్రీ అయ్యప్ప భక్తి గీతాలు	20-00
5.	హారతిగైకొనుమా	40-00
6.	శ్రీ అయ్యప్ప దీక్ష F	10-00
7.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనమాల F	10-00
8.	శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యపూజ P	10-00

9.	శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P	10-00
10.	భవానీదీక్ష (శ్రీ భవానీ లీలామృతం)	36-00
11.	దేవీలీలామృతం	99-00
12.	శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	20-00
13.	దేవీ భక్తిగీతాలు	20-00
14.	భవానీదీక్ష P	10-00
15.	దేవీ భక్తిమాల F	10-00
16.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి	120-00
17.	అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో)	24-00

10. భజనలు - కీర్తనలు

1.	అన్నమయ్య కీర్తనలు	20-00
2.	శ్రీరామదాసు కీర్తనలు	20-00
3.	సర్వదేవతా మంగళహారతులు	20-00
4.	వసుంధర మంగళ హారతులు	25-00
5.	సౌభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు	36-00
6.	సర్వదేవతా భజనలు	36-00
7.	చిట్టి పొట్టి పాటలు	10-00
8.	జాతీయ గీతాలు	10-00
9.	దేశభక్తి గీతాలు	36-00
10.	పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు	36-00
11.	గొబ్బిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు	36-00
12.	అన్నమయ్య సంకీర్తనలు	99-00
13.	పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు	36-00
14.	భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినీస్టైల్)	36-00
15.	సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల	36-00
16.	బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు	36-00
17.	అన్నమయ్య సంకీర్తనానిధి(1000కీర్తనలు)	270-00

11. హిట్స్ సాంగ్స్

1.	ఘంటసాల భక్తిగీతాలు-భగవద్గీత	36-00
2.	ఎస్.పి.బాలు భక్తిగీతాలు	36-00
3.	ఘంటసాల సుమధురగీతాలు	99-00
4.	పి. సుశీల సుమధురగీతాలు	99-00

5.	ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	99-00
6.	ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	99-00
7.	వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	99-00
8.	సర్వదేవతా సినీభక్తిగీతాలు	99-00

12. స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

1.	శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	63-00
2.	శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్‌వెజ్)	63-00
3.	శాకాహార వంటలు	30-00
4.	మాంసాహారవంటలు	30-00
5.	చిట్టిచిట్కాలు	30-00
6.	అందానికి చిట్కాలు	30-00
7.	పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	30-00
8.	పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	10-00
9.	లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శాలీబోర్డర్స్	36-00
10.	లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	36-00
11.	చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	30-00
12.	పసందైన ఫాస్ట్‌ఫుడ్ వంటలు	30-00
13.	పలావ్‌లు, ఫ్రైడ్ రైస్‌లు, వెరైటీరైస్‌లు	30-00
14.	వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	30-00
15.	బ్రేక్‌ఫాస్ట్ వంటలు	30-00
16.	పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	30-00
17.	మైక్రోవోవెన్ వంటలు	99-00
18.	సర్వదేవతాభక్తిమాల	36-00
19.	పిల్లలపేర్లు (బాబు)	36-00
20.	పిల్లలపేర్లు (పాప)	36-00
21.	మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	36-00
22.	మోడ్రన్ పిల్లలపేర్లు	99-00
23.	నోరూరించే నాన్‌వెజ్‌వంటలు	99-00
24.	మోడ్రన్ టైలరింగ్ (లేడీస్ & జంట్స్)	99-00

వివిధ రకాలు

ఎందరోమహానుభావులు	270-00
యోగాసనాలు	36-00
సూర్యనమస్కారములు	36-00
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	10-00

హిందీ-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
ఇంగ్లీషు-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
జనరల్ నాలెడ్జ్	20-00
నూరు ఎక్కాలు	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్	10-00
1-100 టేబుల్‌బుక్ (క్రౌన్‌సైజు)	4-50
శ్రీరామకోటి	27-00
శ్రీశివకోటి	27-00
మేజిక్	30-00
అంకెలతో గారడీ	30-00
హృదయస్పందన (కవితలు)	30-00
వాత్స్యయన కామసూత్రాలు	36-00
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	36-00
ఇంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	99-00
క్రియాయోగం	36-00
ఆనందంగా జీవిద్దాం	99-00
హరిశ్చంద్ర నాటకం	50-00
వాత్సాయనకామసూత్రాలు	99-00
పంచసాయకం	99-00
రతిరహస్యాలు	99-00
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	99-00
చింతామణి (నాటకం)	50-00
బాలనాగమ్మ	50-00
కాళహస్తి స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
కాళహస్తి రామాంజనేయ యుద్ధం(బదిరెడ్డి)	50-00
కాళహస్తి గోవింద నామాల భగవద్గీత	36-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు చింతామణి	99-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు మర్మాలు (బైండు)	63-00
రామరాయవాస్తుశాస్త్రం(ముద్రగడరామారావు)	90-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్‌చాలీసా	10-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	80-00
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	125-00
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	40-00

కాశీరామేశ్వర మజిలీ కథలు		63-00
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)		600-00
ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము-ఫలితజాతక సూత్రములు		595-00
ముదుండి విశ్వనాథరాజుగారి గ్రంథములు		
విశ్వకర్మ ప్రకాశము		80-00
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన	,,	250-00
నారద సంహిత	,,	150-00
వాస్తురాజవల్లభము-మూలానువాదము	,,	60-00
మయమతము - వచనము	,,	80-00
బృహత్సంహిత - వచనము	,,	160-00
వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి		......
పురోహిత దర్శని (గోరసవీరభద్రాచార్య)		....
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు	,,	....
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక	,,	....
మహాదశా పారిజాతం	,,	....
వాస్తు నారాయణీయం	,,	120-00
యోగావళీఖండం	,,	120-00
ముహూర్తసింధువు		150-00
సర్వార్థచంద్రిక (4భాగాలు)		1208-00
మీరే న్యూమరాలజిస్ట్ (దావూద్)		370-00
నిర్ణయసింధు (2భాగాలు)		590-00
సాయి...	,,	45-00
శ్రీ దుర్గానందలహరి	,,	200-00
ఆరతిసాయిబాబా	,,	11-00
ప్రతిష్ఠకల్పః(సాగి నరసింహమూర్తి)		500-00
తాజుద్దీన్‌బాబా సచ్చరిత్ర		100-00

సుమారు 100 సం॥రాలునాటి ప్రాచీన ప్రతులు తిరిగి
ఈ క్రింది గ్రంథములు ప్రచురించబడినవి.

శ్రీరామ మంత్రానుష్ఠానము	300-00
శ్రీరామనవరాత్రోత్సవకల్పః	300-00
సీతారామ కథా సుధ అయోధ్యకాండ	200-00
సీతారామ కథా సుధ బాలకాండ	150-00
అరణ్యకాండ	100-00
శ్రాద్ధము ఎందుకు పెట్టాలి ? షోడశ సంస్కారములు	200-00
స్మార్త కాపర్ది కారికలు	200-00
నపుంసక సంజీవనము, వైద్య శిరోమణి	200-00
విషవైద్య చింతామణి	200-00

హేమాద్రి సూరిణా ప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయః	300-00
సర్వమూలికా గుణరత్నాకరం	300-00
ఆపస్థంబీయ ధర్మసూత్రాలు	300-00
సర్వశాంతి దర్పణం - అపర ప్రయోగ దర్పణం	200-00
గణకరంజని	200-00
సంతాన దీపిక	200-00
తిథినిర్ణయ కాణ్డః	250-00
ముహూర్త దర్పణం	200-00
జ్యోతిష శాస్త్ర రత్నము (శ్రీపతిజాతక పద్ధతి)	250-00
లఘుతాచకము	200-00
శ్రీ వైఖనస పైతృమేదిక ప్రయోగః	300-00
స్మృతి రత్నాకరము (ధర్మశాస్త్రం)	400-00
జాతకామృతతసారం	300-00
జాతక బోధిని	300-00
సంగీత విద్యాదర్పణం	300-00
సంగీత సర్వార్థసారసంగ్రహం	300-00
ముహూర్త మార్తాండం(టీకతాత్పర్యం)	450-00
జాతకరహస్యం	200-00
రాజమార్తాండం	200-00
ఆయుర్దాయదీపిక	200-00
వైద్యామృతం	200-00
అనుపానమంజరీ	200-00
నవగ్రహశాంతి విధానం-ఉదకశాంతి విధిః	200-00
చికిత్సరత్నము	200-00
స్వరచింతామణి	200-00
ద్వాదశలోహ భస్మవిధానం	200-00
దైవజ్ఞయశో విభూషణం	200-00
అనుపాన రత్నకరము	200-00
కాలామృతము	250-00
దైవజ్ఞకర్ణామృతము	300-00
రసేంద్ర చింతామణి	300-00
రసరత్న సముచ్చయం	300-00
వస్తుగుణరత్నాకరము	300-00
హోరానుభవదర్పణము	360-00
విశ్వకర్మ ప్రకాశిక వాస్తుశాస్త్రము	250-00
స్త్రీజన కల్పవల్లి	450-00
సంగీత సర్వార్థ సంగ్రహం	300-00
సంగీత సుధాసంగ్రహము	250-00
అర్క ప్రకాశము	200-00
సంగీత మార్తాండము	200-00
సంగీత ప్రథమబోధిని	200-00

వైద్యకల్పతరువు	200-00
రసప్రదీపిక	250-00
గణకానందము	250-00
శ్రీ లలితాసహస్రనామావళిః-వివరణాత్మక భావంతో	200-00
నవచండీ వేదోక్త శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	200-00
శ్రీ గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్త్వప్రకాశిక	360-00
సంగీతమార్తాండము	250-00
సారావళి	360-00
భేషజకల్పము	200-00
గురుశిష్య ఆయుర్వేద వైద్యచింతామణి	360-00
జాతకమణి	200-00
సర్వశకున ప్రకాశిక	200-00
యాజుష ప్రయోగ చంద్రిక	250-00
శిక్షావల్లీ-ఆనందవల్లీ-భృగువల్లీ	300-00
వసంతరాజ శకునము	250-00
తొట్టి వైద్యం	450-00
జ్యోతిష సిద్ధాంత సంగ్రహము (పంచాంగ గణితం)	300-00
సహస్ర యోగప్రకాశిక	300-00
శ్రీవిద్యారహస్యం	290-00
మహర్షుల చరిత్ర 1,3 300+300	
వేంకట సోమయాజీయం అను ధర్మశాస్త్రకాండము	250-00
శ్రీఆంజనేయం	216-00
రాశితుల్యవత్సర ఫలితం	200-00
నాడి జ్యోతిష విశ్లేషణ	400-00
రహస్యకుక్కుటశస్త్రం	300-00
స్త్రీ ధర్మరత్న బాండాగారము	200-00
శైవోత్సవరత్నాకరం	300-00
యాజుషప్రయోగ చిన్తామణి	300-00
సుస్వర ఋగ్వేద ప్రయోగదర్శిని	300-00
ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహం	300-00
వశిష్ఠ సంహిత	360-00
హోమియోపతి గృహవైద్యం	200-00
వ్రతచూడామణి	300-00
వైశ్యధర్మప్రకాశిక	300-00
ఆలయ నిత్యార్చన పద్ధతి	200-00
స్మృతిముక్తాఫలం	300-00
ఆపస్తంబయల్లాజీయమ్	300-00
జ్యోతిషశాస్త్రసంగ్రహము	200-00
కర్మవిపాకాఖ్యయం	360-00
ముహుర్త రత్నావళి	250-00
సుదివిలోచనం	300-00
ఉత్తర కాలామృతం	200-00
సర్వవిషయ సర్వస్వసంగ్రహం	200-00